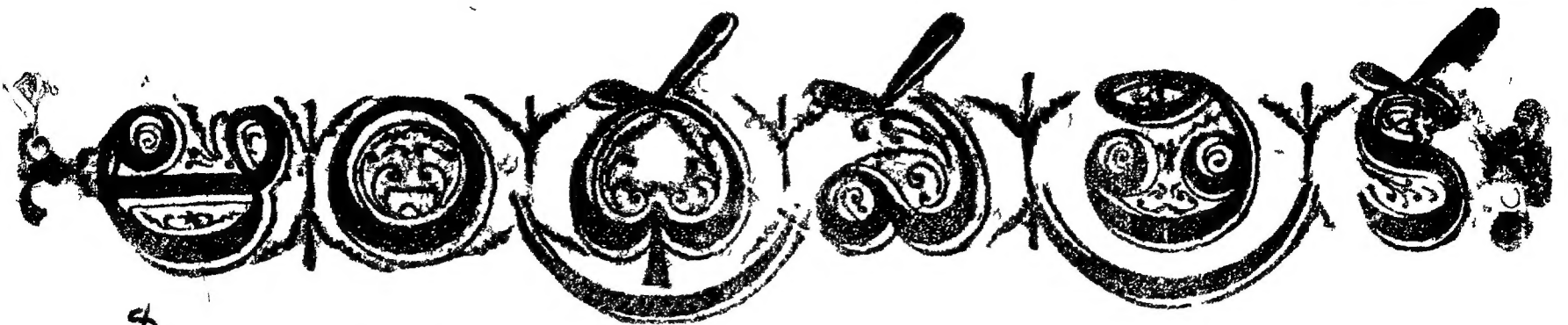


Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544.



311208

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ నెప్టంబరు నెల 8-వ తేది మంగళవారము

శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ షష్ఠి =

No 135

సంచిక ౧౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది వంశభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది



తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.



ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు



చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

హిందూ మ.స్కూలల ఐకమత్యము! ముహమ్మదీయుల మతగ్రంథము జాతీయ జైన్మత్యము!

న లకాదు, నాటకము కాదు! కు రాను షరీ ఫు శాస్త్రవాద్యము!!

కర్త చిలుకూరి నారాయణరావు, ఎమ్ పి ఎల్ టి
(రాజుగ హేంద్రవర కళాశాలయందు సంస్కృతాంధ్ర భాషాధ్యాపకులు)

800 పుటల గ్రంథము వెల సాధారణప్రతి రూపా 3 లు, ఉత్తమప్రతి రూపా 4 లు
దయచేసి ఒక పుస్తకమును కొనండి ఆంధ్రవాద్యమును పోషించండి

వలయువారు మేనేజరు, ప్రపంచమత గ్రంథమాలా కార్యస్థానము,
ఇన్నిసుపేట, రాజమహేంద్రవరము.



మాత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక క్రొత్త చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను బేషధమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

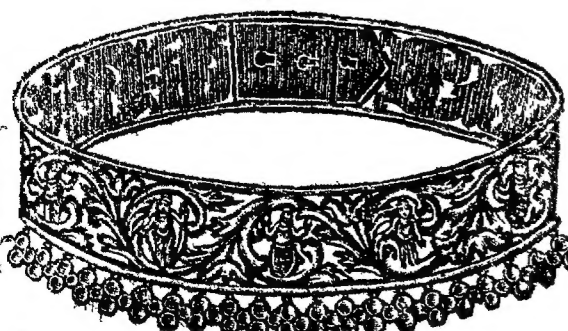
9 మొదలు 12 కాన్సల్సు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను

C T Hart & Co 45 Singaperumal Street Triplicane Madras

ఒకదఫా చూవద్ద బేరముచేసిన మానవ్యకవ మీకు తెలియును



చిత్రప్రసవ రగిషీలు, పూజలు, మొదలగు
నవిగల నాగవర్తలు, పట్టెడలు, నాగరములు, జడ
బిళ్ళలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, కెంపులు,
పప్పులు, పువ్వురాగములుచేర్చి కట్టుబడెన మోపులు,
వాంఛిళ్ళు మెదుగునవి, పెండ్లి సాహసమున
మావద్ద నిచ్చుగా నన్నవి అగ్గిరలేనివో పువ్వు
కొని మోము వాపర్చిచ్చెదల సుందము బంగారును,
నీమవెంకికి, మెరైన పువ్వురాగములకు కెంపులకు
అలాచీ నిచ్చెదము

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

క్రాన్ థియేటరులో

5-9-25 శనివారం నుండి, 11-9-25 శుక్రవారము వరకు
(ప్రతిదినము 2 ప్రసరణములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని
శని, ఆవారములందు ప్రత్యేకమాటిని 8 గం 15 ని గలను
మదన్ థియేటర్సు లిమిటెడ్
పోర్ట్ మార్వెల్ నందుగల

గైబేట్సు పోస్టు అను కథను ప్రసరింతురు

ఇంద్రజాలము, పరిషియన్ క్రేముచే కలుగు ఆనందము
ముదలనవిగల

"ఓమర్ ది లెంటు మేకర్"

ప్రచరించబడను
8 కిల్లుగలది ఓమర్ను ద్రాక్షరసమువలె ఉత్సాహమును
కాంతమున గొంతును

"కాంగ్రెస్"

ఆంగ్లజాతీయ వారపత్రిక రాజమహేంద్రవరమునుండి
శీతానగరమునకు మార్చబడినది
గౌతమీవత్య గ్రంథశ్రమమువారిచే ప్రకటితము సంపా
దకులునుగూరి అన్న ప్లాన్యల్ల సంవత్సరము 1925 ని ముద్రాపే
ప్రతులను కేయగోరువారికి మీల ౨౨౨ నలయు
వారు మేనేజరు, "కాంగ్రెస్"
శీతానగరం, కొత్తవూరుమాగ్గము గోదావరి ల్లా అని వ్రానేది

వసుగుణ దీపిక

అయిదుమాస్సు - మాసంవారము కేర్తి - ౫ గ్రం తిమి
ఈ గ్రంథముయొక్క యంతమోగను పురగి - నే యు
న్నది ఇందు ఈ ప్రవృత్తులు, నాగరిక, ఆంగ్ల వాగ్దళము
ఫలములు మొదలగు వానియొక్క అలవాదులను జగ్గ
వివరింపబడినది 1100 పేజీల గ్రంథము వెల 5-0-0
పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

2179 యత్రా జగ్గరావు బ్రదర్సు,
రాజమండ్రి

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు దళసరికాగితములు)

వృషాధిప శతకము	0-4-0
సర్వేశ్వర శతకము	0-4-0
ఓవకినందన శతకము	0-4-0
ఓంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-4-0
నారాయణ శతకము	0-4-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతరక శతకము	0-4-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును)	0-6-0
హిందీ మొదటివాచకము డిక్షనరీ	0-6-0
హిందీ పాఠ్యపుస్తకము	1-0-0
ఆంధ్రోద్యమము (మొదటి అయిదు ఆంధ్రవహానీధుల ఆచార్యసంఘాగ్రంథము అన్యతాకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినవి)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
కారవాంబ (శ్రీగర్భాధిని నాటకము)	0-4-0
ఆంధ్రావిధి	0-4-0
ఆంధ్రాసాంఘము (శిరీరము విడిచినవారందఱు ఆత్మశిక్ష)	0-8-0
కవిత్వరత్నావళి	2-0-0
ఆంధ్రసర్వకళాశాల - విద్యార్థిప్రసూతి	0-4-0
సర్వవత్సరాధిపాత్రము (సర్వకావ్యము కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్దుల మాటగట్టచున్నది)	1-0-0
కామగంధరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలనీతిసమృతము	1-8-0
శ్రీగురుభాషామృతము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అవిమరకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవచోళచరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ రామోగారి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శవంతి మణి నాటకము	0-8-0
తత్వసందేహ	1-0-0
ఆంధ్రజైవంతామణి	0-12-0
పండిత వంగూరు సుబ్బారాయకవిత్వ గ్రంథరాజములు	5-0-0
ఆంధ్రవాద్యముచరిత్రము	0-10-0
రామదాసు	0-10-0
శతకపు చరిత్ర (ప్రాస్తభిరులు ప్రత్యేకము)	3-0-0
వేమన (సాధారణపత్రి)	1-4-0
గాలూబుషి నాటకము	0-12-0
ఆంధ్రక్షత్రియులు	0-14-0
వేమన (మొలుప్రతి)	1-12-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చెన్నపురి

కృష్ణానందానబ్దు

దీనిని వాడుటచే దేలాటిబాధ మంటు లేకనే దేహమునం దేభాగమునందైనను యుండు వెండ్రుకలను తక్షణమే తీసివేయును 8 టెన్లలుగలపెట్టె 1 కి రూ 1-4-0 యేజుంట్లు కావలెను

సుందరం అండ్ కో

5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కులపున మద్రాసు నచ్చనివా

సామ్యవాసము చేయబడును

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము లగ్న స్ఫుటము, భావస్ఫుటము, గ్రాస్ఫుటము, అష్టకవర్ణ, పోడశం వర్ణ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కువాంఛలతో క్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది పెక్కుజాతికము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావము చర్చింపబడినవి జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవచ్ఛయవినవి ఇది యి టిజ్యోతిషగ్రంథము నెల 2 0 0 మొదటభాగము రు 1-0-0 పొట్టేటి ప్రత్యేకము గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము,

పాశ్చాత్యదేశీయుల గతి ఏమి?

ఒక పాశ్చాత్యుడు మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

“ఐరోపా అమెరికామున్నగు ఖండములలోని పాశ్చాత్య దేశములవారిలో నొక కొటకొలదిగా అన్ననృత్యములు లేనందున వలవల మాడుచున్నారు వారిగతి ఏమి? మీరేమి సలహా నిచ్చెదరు? ఈరెండు ఖండములలోను గూడ జనసామాన్యముల యును చాల దుర్మరస్థితియందున్నది వారిగతిని తెలుప నలవిలేదు వారిని ఉద్ధరించువా రెవరును కనుబడరు భారతీయులకు దైవభక్తియును వైరాగ్యమును కలిగియుండుటవలన వారికి దారిద్ర్యమునందుగూడ కొంత మనశ్శాంతి కలదు పాశ్చాత్యుల కట్టి భక్తి జ్ఞానవైరాగ్యములు లేకపోవుటయే గాక ద్వేషాగ్ని వారిని పూర్తిగా దహించి వేయుచున్నది

భారతజాతి నడచివేయుచున్న యిసుపచేతులే పాశ్చాత్యదేశీయులను గూడ నొక్కివేయుచున్నవి ఈ స్వతంత్ర దేశము లన్నిటిలోనుగూడ సైతాను పద్ధితియే ప్రబలియున్నది దురాకాపరు లందరును ఒకటిగాచేరుటచే రాజకీయములు నిరసయోగములుగా నున్నవి క్రైస్తవమతము పెక్కుశతాబ్దములనుండి ధనికులచేతికింబొమ్మయగుటచే అది బీదలకు నిరుపయోగమైనది వామరజనులు నరకసదృశములు జీవనము చేయుచు దాని నుండి ఎట్లులైన తప్పించుకొనగోరుచున్నారు అందులకు వారికి మతము ఆధారము కాజాలదు కాన ఘోరపాపకృత్యములవలన నే దుఃఖకరము నరకమును దుఃఖకరముగా మార్చియైన దెప్పించుకొనగోరి వారు పాపపంకమున మారుకొని పోవుచున్నారు

ఈ ఖండములకు భగవంతుడు ఇదివరకే అంధతమున్నను విధించి యుండనిచో పెద్దయెత్తున సాత్వికనిరోధమును ప్రకటించి కట్టుబాటుతో అహింసాపూర్వకముగ సత్యాగ్రహమును జరుపుట యొక్క లే గ త్యంతరమున నాకు తోచుచున్నది కాని యీ పాశ్చాత్యులకు అహింసా తత్వస్వరూపమే తెలియదు దానినిగూర్చి బోధించుటకే శివరీతమైన ఆటంకములు కనబడుచున్నవి అట్టిచో దానిని సరిగా గ్రహించి అభ్యసించుట ఎట్లు సాధ్యముగను

అని యీ మిత్తడు వ్రాసెను ఇది నాకు పరిచితముగ విషయచ్చక్రమునకు వేయైనను న్యూ కాపున విలేఖరికిని నాకును గల స్నేహమును పురస్కరించుకొనిమాత్రమే నేను ప్రత్యుత్తరము నొసగదను బాగుగా ఆలోచించి చేసిన వాదమునకు సహజముగానుండునట్టి విరువకంటె అధికముగ విలువ నాప్రత్యుత్తరమునకు కలుగదని నేనే ఒప్పుకొందును భారతదేశవ్యాధిని తన్నివారోసాధనమును గ్రహింపగలిగినంతబాగుగా పాశ్చాత్యదేశ వ్యాధిని తన్నివారోసాధనమును గ్రహింపగలుగుటకు నాకర్హతలేదు

పాశ్చాత్యఖండములవారికి రాజకీయ స్వపరిపాలనము కలదు భారతీయులకు లేదు అనుభేదముండినను మొత్తము మీద ప్రాప్తమిట్టి దేశములందు జనసామాన్యమును పీడించుచున్న వ్యాధిలక్షణ మొక్కటి యనియే నాకు తోచుచున్నది భారతీయులకు రాజకీయ స్వపరిపాలనము లభించుట ముఖ్యవశ్యకమనియే నా అభిప్రాయమైనను కేవలము రాజకీయాధికారమును బడయుట వలన నాసంకల్పము పూర్తిగా నెరవేరదు ఐరోపాఖండవాసులకు రాజకీయాధికారము కలదు కాని స్వరాజ్యములేదు ఐరోపాఖండవాసులకు నామమాత్రముగ లాభమును కలిగించుటకు అసియా ఆఫ్రికాఖండవాసుల నోట బెడ్డగట్టి వారి సొత్తును గొనిపోవుచున్నారు ఐరోపాఖండములో పవిత్రముగ ప్రజాధికారముని పేరుపెట్టి దాని చాటున పరిపాలకులును మతశాఖవారును అచటి సామాన్యప్రజలను గూడ నడగక్రొక్కుచున్నారు కావున మూలమునందు ఐరోపాఖండములోను భారతదేశమునందుగూడ వ్యాధిలక్షణ మొక్కటై కాన ఒక్కచికిత్ససాధనమే వినియోగింపవచ్చును మాయముగుల నన్నిటిని తీసివేసినచో “ఐరోపాఖండమున సామాన్యజనుల సొత్తును దౌర్జన్యమువలన హరించుచున్నారు” అను సత్యమే వెల్లడియగును

అందులకు సామాన్యజనులుగూడ దౌర్జన్యము ననలంబించినచో యీవ్యాధి దానివలన నివారణముకాదు

దౌర్జన్యమువలన విజయము కలిగినను అది చిగకాలము నిలువదనియే అనుభవమువలన తెలియుచున్నది దానివలన దౌర్జన్యము మరింత పెరిగిపోవును ఇంతవరకుచేసిన ప్రయత్నములకు భిన్నరూపములుగల దౌర్జన్యముపైన నీ ఆధారపడెను దౌర్జన్యభావము గలవారే కృత్రిమనిరోధములను కలిగించిరి అందువలన పరిష్కారసరమునం దిట్టి నిరోధములు నివృత్తమైనవి, కావున

పాశ్చాత్యదేశీయులం దెన్నటికైన జనసామాన్యమునకు ముక్తికలిగవలెననిన వారహింస నవలంబింప తప్పదు అందరును ఒక్కసారిగా అహింస నవలంబించుట సాధ్యముకాదని నేనెరుగుదును గాని అందులకు నేను నిరుత్సాహుడను అనాద్యసంతకాలము నెలయునట్టి విశ్వచక్ర భ్రమమునందు శ్శిన్వీపేల యేడ్వగూడ అల్పసంఖ్యయే యగును ఎవరో యొకరు గాఢ విశ్వాసముతో కార్యమును ప్రారంభించుటయే ప్రధానము ఒక్కసారిగా పెద్దయెత్తున ప్రారంభించుటగూడ ప్రయోజనకరముగాదు ఈరీతిగా నొకరు ప్రారంభించినచో ఐరోపా ఖండమునందు గూడ జనసామాన్యము తప్పక అహింసా మార్గము నవలంబింపగలదను నమ్మకము నాకున్నది

జనసామాన్యము నిత్రుడు చేసిననుండి తొలగింపవలెను? ధనికులవారినుండి దైన్యమునుండి తొలగింపవలెనని తెలిపినచో అది సరియగు ప్రత్యుత్తరము కాజాలదు సామాన్యజనులు కోరున దేమి? ఇప్పుడు ధనికులకు గల స్థానమే అనినచో దానినిబడయుటకు దౌర్జన్యమే సాధనము అటుగాక ధనికుల కిప్పుడు కలిగియున్న దౌర్జన్యము, దురాశ, దుర్మయము, దురాగ్రహము మున్నగు వానిని రూపుమాపుటకే జనసామాన్యము కోరుచున్నచో వారు కృషిఫలీతమును అధికముగ న్యాయబుద్ధితో విభజింపవలసియుండును అందులకు ప్రతివ్యక్తియును బుద్ధిపూర్వకముగా సంశ్లేషిని మితవ్యయమును అలరుచు కొనవలసి యుండును అట్టి భావము కలిగినచో కోరికలను వృద్ధిచేయుటగాక పౌఖ్యభంగము కలుగనంతవరకు కోరికలను తగ్గించుటయే ఆశయముగను అప్పుడు రాగలదానినంతను రాబట్టవలెనను బుద్ధి పోయి అందరికిని లభింపని దానిని మనముగూడ తిరస్కరింపవలెనను బుద్ధియే కలుగును ఆర్థికసమస్య క్రింద దానిని ఐరోపాఖండ వాసులకు మొదట బోధింపదగును అట్లులైన వారు దానిని బాగుగా నాదరింతురు అది చక్కగ నెరవేరిన ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధియే లభించును ఆధ్యాత్మిక నియామిత్వబుద్ధి ఆధ్యాత్మిక పరిస్థితులలో మాత్రమే కలుగవని నేను నమ్మును మామూలు కార్యములవలననే అది అభివృద్ధి నొందును కావున ఆర్థికసాంఘిక మకరాజకీయ పరిస్థితులుగూడ ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధి సాధనములే ఐరోపా ఖండమునందలి జనసామాన్యమునకు నీ వాదము బోధపడినచో వారు దీని ననుసరింపగడిసినచో కార్యసిద్ధికి దౌర్జన్యము కేవలము అనవసరమే యగును అహింసా సిద్ధాంతము ననుసరించుటవలననే వారు కార్యసిద్ధిని బడయగలుగుదురు భారతీయులకు సహజమని తలంచుచున్న యీఅహింసా సిద్ధాంతమును నిరుత్సాహులగు భారతీయులలో చాలశ్రమముగనే ఉత్సాహవంతుల పాశ్చాత్యులు గ్రహింప గలుగుదురేమో అనిగూడ నాకు తోచుచున్నది ఈ అభిప్రాయమునకు కేవలము ఊహయే ఆధారమని యింకొకసారి తెలుపుచున్నాను (మోక గాంధీ ఎంగుయిండియా- సెప్టెంబరు- 3)

ఆయుర్వేదభాషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి సీసా జీవనసుధా సీసా 2 రూ దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును. ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

గురునహాయము లేకయే హిందీ నేర్చుకొనుడు

ఇంట్లో కూర్చుని హిందీ నేర్చుకొనుటకై ఈక్రిందిచిరు నామాకు వ్రాసి కావలసిన పుస్తకములు తెప్పించుకొనుడు కేటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

హిందీ స్వబోధిని పం॥ హృషీకేశశర్మగారిచే వ్రాయబడినది హిందీక పహలీ పుస్తకం 0-4-0 హిందీక దూసరిపుస్తకం 0-4-0 ,, తీసరి ,, 0-6-0 ,, చౌధి ,, 0-8-0 హిందీ పారమాలా ,, 0-2-0 హిందీ అనువాదమాలా 0-8-0 ఇందు తెలుగు హిందీపారములు అనువాదము చేయుట కనుకూలమునని కలవు హిందీ తెలుగునిఘంటువు రు 2 తెలుగు హిందీనిఘంటువు రు 1 ఈ రెండు నిఘంటువులు శ్రీ జంధ్యాల శివస్వామిశాస్త్రి గారిచే రచింపబడినవి (2805) హిందీ ప్రచారకార్యాలయం, తిరువల్లకేరీ, పధరాము.

భారతదేశము-దక్షిణాఫ్రికా

డర్బనునుండి ఆమెదుభయటుగారు పంపిన
తంత్రివార్త

“యూనియను పార్టీ మెంబరులలో చర్చింపబడుచున్న ఆసియా చట్టము ఆమోదించబడినచో భారతీయులకు చాలవత్తము కలుగును. నెనుక విమర్శకు (వహాల్గిగాంధీ) స్వల్పముగాని ఒకటి యొక్క ప్రార్థనగా నిష్పలమున భారతీయులకు ఎంతయు చేయుటకును నివహించుటకును ప్రత్యేకస్థలము లేర్పరచబడన అస్థలములలో మాత్రమే భారతీయుల స్థలములను కొనుగోలు కవులకు పుష్కలముగాను అర్హులగుదురు గ్రామములలో సముద్రతీరమునకు 80 మైళ్ల దూరమునందే భారతీయుల స్థల నిర్ణయము చేయబడును అందువలన యిప్పుడున్న కవులు వాయిదాముగిరినపిమ్మట వేలాలభారతీయులకు వ్యాపార మేలేకుండబోవును నిర్బంధించి భారతీయులకు ఆచారములను విధించుటయు భారతీయుల సాత్తును బద్ధిపూర్వముగా వారిం చుటయును యారితిగా భారతీయుల హక్కులను హరించి గాని భారతదేశమునకు తరిమివేయుటయునే ఆఫ్రికానామకల యుద్దేశ్యమైయున్నది యధార్థముగా భారతీయులకు వారు ఆదేశమునకు వెళ్లుటకుగల హక్కులనుగూడ భంగముల గనవచ్చు భారతీయులు రాహుడనివారని ప్రకటించి నివాసహక్కులను రద్దుచేయుటకు గూడ యాచటమువలన హక్కులునున్నది మూడేండ్లు ఆదేశమును గడిచియున్నచో అట్టి భారతీయుల సాత్తును యూనియను ప్రభుత్వమువారి నశచుడను 1925 ఆగష్టు మొదలు బిడేండ్ల అనంతరము ఆరట స్థిరపడిన భారతీయుల ఆ లబ్ధియుగూడ ఆ దేశమునకువెళ్ల వీలులేదు ఇకక బంధము యిచ్చి ఆచటమువెళ్లి పిమ్మట స్వాంత్ర్యముగా 80 ఏండ్లనుండి ఆచట నివసించుచున్న భారతీయులకుగూడ నివాసహక్కులే కుండబోవును అటునే పుట్టిన భారతీయులకుగూడ ఆదేశమున ఏరాష్ట్రమున వారు పుట్టిరో ఆ రాష్ట్రము నందే యుండవలెను అటు నైన వారికేర్పరచబడిన ప్రత్యేకస్థల లములందే నివసించవలెను అట్టివారినినను వార సర్దులని తోచుచో వారినిగూడబహిష్కరించెదరు అట్లు బహిష్కరింప బడినవారి సాత్తు నంతయు వశపరచుకొని వారిని తరిమివేసెదరు డర్బనులో 81 వ తేదీని సేటూసు యిండియనుల సభ జరుగును ఈ విషయమున యిండియా దొరతనమువారు తగిన శ్రద్ధను పుచ్చుకొనుటకు అవసరమును ఆందోళనమును మిరచట జరిగిం తురని నమ్మియున్నాము భారతజాతి కంతకును అవమానము కలుగనన్నదిగాన భారతదేశమునందు ప్రబుముగు నాందోళనము జరుగవలెను ఇది నిష్కారముగు అవమానము చెచటను భారతీయు లందరును గట్టి పట్టుదలతో నున్నారు ఇండియా దొరతనమువారు మానము నహించినచో విపరీతార్థ కల్పనచేయ బడునగానవారు వెంటనే స్పష్టముగా అక్షేపించు లునరము” అని ఆ తంత్రివార్తలో నున్నది

ఈ తంత్రివార్త యివివరకే పత్రికలలో ప్రకటింపబడి నను యిది గల ముఖ్యమైనదిగాన మరల ప్రకటింపబడితి ఈ చట్టము ప్రార్థనగా ప్రకటింపబడిన గజెట్టునాడు నాడు 1925 ఆ చట్టములలో మాడు ప్రకటించుచును 27 సెప్టెంబరున ఒక మెమోర్యాండు కలవు 9 ఖాసుస్కేపు పుట్టుపై నలుగుగా ముద్రింపబడెను దానిని ప్రకటింపబడెను దానికి సంబంధించిన యెనుకటి చట్టములకు గూడ ప్రకటింపవలెను తేని 5 వ నది బోధ పడదు గాన మానివేసితిని ఈ తంత్రి వార్తలో సరియైనసంగ్రహమే కలదు

“ఈచట్టము ఆమోదించబడి కఠినముగా అయి జరుగుచు డినచో యూనియను దొరతనమువారు వెట్టి మరరాను యియ్య నక్కరలేకుండనే కొన్ని ఏండ్లలోనే అచట భారతీయులకుం రిని సాగనంపవచ్చును వారి స్థితి చాలదుర్మరమునగాన వారే వెహిపోవలసివచ్చును ఆదేశమున పుట్టిన భారతీయులకు యి యరులనుగూడ బాగా పీచి స్పీచియెయింతు అధికారు లభిం చును వారెట్టి సాధనములైన నుపయోగింపవచ్చును నును దుడుచుటకు కొన్ని రక్షణలుగూడ చూపబడెను గాని అవి ఏవియును పనికేయవు ఎటులైన భారతీయులకు డిక్షా యింపబడి తరిమివేయవలెనని ఆచట పాశ్చాత్యుల గట్టి పట్టు దలతో నున్నారటలే చట్టమే నిర్బంధము ఈ భారతదేశ వాసులందరును సీనిక ప్రతిపాటురుగానేయున్నారు 1914లో చేయగిరిన ఒకంబడివలన కలిగిన హక్కులకుగూడ గద్దపరు గుటకే వారు ప్రయత్నించెదరు”

ఈచట్ట మింకను ఆమోదించబడలేదను విషయమున సంస్కృతి నొందగూడదు ఎలనుగాన స్పష్టముగానే తెలిసి

భారతీయుల నటనండి వెడలగొట్టవలెనని వారు గట్టిపట్టుదలతో నేయున్నారు. జహాన్సుబ్దాన్లో బంగారగనులలో పనిచేయు టకు మొదట చీనావారిని రావించి ఆపని తీరినపిమ్మట వారిని గూడ నిటులే వెడలగొట్టిరి. వెనుక చీనావారికి పట్టినగతియే యిప్పుడు భారతీయులకుగూడ పట్టినైయున్నది. ఇండియా దొరతనమువారు శ్రద్ధబాసకున్నచో నదియే నిజమును. భారత దేశీయులకుగూడ కిప్పుడు చెల్లుబడియేలేదు. యెనుక తగిన ప్రయత్నము చేయవలసియున్నది (మో. క. గాంధీ-ఎం.ఎం.సియా సెప్టెంబరు, 8)

మెడీనా ముట్టడి అబద్ధమని

సుల్తాను యిబ్రహీంసాదుపంపిన తంత్రివార్త

జొంబాయి, సెప్టెంబరు 7:—మెడీనా ముట్టడివిషయమై ఎమ్మెసరుమారులు తెలియజేయుచున్నదని కేంద్రభూభక్తు సంఘమువారు పంపిన తంత్రివార్తకు జహాబుగా సుల్తాను ఇబిన్ సాదుగా రీడినవచ్చునను తంత్రివారి:—

“నూ తంత్రివార్త అందినది. మేము మెడీనాను పట్టు కొనలేదు. శత్రువైద్యములను లోబడవలసినదని నిర్బంధించుటకై ముట్టడించితిమి. శత్రువులు మిశ్రమంపినవార్త లన్నియు కేవల మబద్ధములు. పురజనులకును భవనములకును అపాయము కలుగ కుండ నుండవలెనని మేము ఫీరకలను ప్రేర్పిలేదు. మక్కా మసీదు నెరపవలెనమైనదానినిగా చూతుమో మెడీనాలోని మసీదునుగూడ అంతపవలెనమైనదానిగానే చూతుము. దేవునికి కోపముగలిగించు పనులను మే చేయజాలము. ప్రపంచము నకు నిజము తెలియకపోదు. అప్పుడుగాని మా మహమ్మదీయ సోదరులు శత్రువులుచేసిన ప్రచారములోని నిజాని జషులు గ్రహింపజాలరు. మెడీనా రక్షణకొరకును యితర పవిత్రస్థలములకొరకును మా ప్రాణములైన సర్పించుటకు మేము సిద్ధముగా నున్నాము. కావున యిప్పుడైన దయయుంచి శత్రువులను చెసిన ప్రచార మబద్ధమని పన సోదరులకు తెలియజేసి సంస్కృతి పరచ వలసినది. ఇబిన్ సాదు అనియున్నది. (అ. ప్రె) “జెమియతుల్ ఆస్కరుల్ హోమిన్”

జొంబాయి, సెప్టెంబరు 7:—ఆదివారమునాడు రాత్రి జరిగిన సామ్యజనికమహమ్మదీయసభలో మహమ్మదీయేతరుల జోక్యము లేకుండ హెడజాబిలో కాంతిని వెలకొల్పుటకై జెమియతుల్ ఆస్కరుల్ హోమిన్ అనే పేరుతో నొక కమిటీనేర్పాటు చేయవలెనని తీర్మానించడమైనది. లక్నోలో జరుగజాలని భారత మహమ్మదీయసభ కీమటియే ప్రతినిధులనెన్నుకొనును అ. ప్రె జెహూసలేము సుప్రీము ముస్లింకొన్నిలువారు

పంపిన తంత్రి

మెడీనా ముట్టడివివరములు

లక్నో, సెప్టెంబరు 8:—భారత శాసనసభ్యుడు యం. యం. కిషన్ దాస్ గారి కిని న్నటిచిన మున జెహూసలేము సుప్రీము ముస్లింకొన్నిలు అభ్యర్థించు మెడీనా ముట్టడినిగూర్చి యాదివకే బులవార్త నంపెను:—

మొహరం 10 దినములనుండి నెజిడియ మెడీనాను ముట్టడించుచున్నారు. పట్టణమునకు మాడు కిలోమీటరుల దూరము ననున్న కుబ్బాబీనేసీనా హుజా నాశనమైనది. కొన్నిగండ్లు నచ్చి ప్రసక్త సమాధికి తగినవి. పదునైదు దినములనుండి త్రొత్తివార్త లేమియు లేవు. (అ. ప్రె.)

అస్సాము శాసనసభ

షిల్లాంగు, సెప్టెం 7:—అస్సాము శాసన సభయొక్క సెప్టెంబరు సమావేశము చేడు ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షులు గాల్ నూత్స్ అబ్దుల్ హమీదుగారు సర్ సురేంద్రనాథ వెద్యోగారి మరణమునుగూర్చి విచారక కరముగ మాటలాడిరి. వారి మరణమునకు విచారమును వారిమటుంబునుకు సానుభూతిని తెలుపుచు ఒకతీర్మానము గావించబడినది.

భాగ్ బహదూర్ అబ్దుల్ అహమ్మదు చాదగిగాను సామ్యములో నీటిగడ్డిని తొలగించుటకై ఉద్దేశింపబడిన డిల్లరు ఎవారింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. గాల్ రాయబహదూర్ సి. సి. చిత్తు, కైలుగార్లు బిల్లయొక్క యుద్దేశ్యములు మంచివేనని యొప్పుకొనుచు, ఆగడ్డిని తొలగించుటకు సరియైనయోచనము దొరుక దానిని నాశనము చేయుమని ప్రజలను నిర్బంధించు అధికారమును స్థానికాధికారుల కొసంగుచున్నదని ఆదిల్ల కమ్మపెట్టిరి. సభవారు లేమరపట్టికి దర్చియింపబడి కాలే డి. (అ. ప్రె.)

భూకంపము

సుందరపురం, గంజాము

సెప్టెంబరు 4 తేది ఉదయం 9-30 గంటల సమయమున మా ప్రాంతమున భూకంపము కన్పించి. ఘోరము 10 నిమిషములు కాలముమాత్రమునైనది. అది వచ్చునపుడు మోటారు కారునచ్చునప్పుడు అద్యే స్థితి వచ్చినది. భూమిని చాల కదిలించినది. ఇంట్లన్నియును ఆకినవి. కొన్నిగోడలు చీలిపిచ్చియు, కొన్నిగోడలు పడిపోయినవి. కొన్ని స్తంభములు పడిపోయినవి. కొన్ని ప్రక్కకు వ్రాలిపోయినవి. కొంతమంది పనులుచేయుచున్న మనుష్యులు పడిపోయిరి. యింట్ల కప్పులు జారివచ్చి. పెంకుటిండ్లలోను పెంకులు పడిపోయినవి ఇంక నేమి ప్రశయము సంభవించునోయని ఢిల్లీ గగ్గించినది. కాని మరియేమియును విశేషములు లేవు. పశువులు జడిసి పారిపోయినవి. ఈ యావదాంశములు లేవకు విశేషనిమిత్తమున్ను, పత్రికాప్రచురణనిమిత్తమున్ను వ్రాసితిని. ఇంకొకసంగతి వ్రాయ మరచితిని. కొండలపైనుండి రాళ్లుపూడ జారి చాలవరకు పడినవి.

(ఒకవిలేఖరి)

* * * * *

లోచర్ల బాబ్జీలితాలూకా

విచిత్రమైన భూకంపము

యూ.సెప్టెంబరు 4 తేది గు 9-20 నిమిషములకు మా గ్రామంకుతూర్పుగా ఒకకబ్బము వివరించినది. అది ఒకమోటారు కారు గ్రామములోనికి నమ్రాయున్నట్లుగా భావించబడినది. సదరు కబ్బము గ్రామంలోకి వచ్చేవరకు మాగ్రామంలో వున్న పెంకుటిల్లు తాలూకు పెంకులు రాలిపోవుచున్న వేమో అనుకొంటిమి. సదరు యిళ్లు గూనర్తున్నా గడ గడ పడికెను. ఇంకావున్న పూరియిళ్లు మిద్దె యిళ్లు తాలూకు వాసములు జారి పడిపోయినట్లుగా యింటిముట్లతో సహాపడికెను. ఇట్లుండగా మాగ్రామం ఎయిడెడ్ ఎలిమెంటరీ (డే) స్కూల్ లో గుమారు 40,50 మంది బాలబాలికలును వుండుకొని ఆశూలుపుపాధ్యాయులు యిద్దరున్నా డిల్లలకుపూరము దీవెనం చేస్తూయండగా సదరుదీవెనం సమయములో డిల్లలన్నా మాస్టరున్నా కబ్బమును కనిపెట్టలేక పోయిరి. బడిమాత్రం పూరియిల్లు అవుట చేర డిల్లలు పైనను మాస్టర్ పైనను పడునేమో అనుకొని యింటనుకి వెలుపలకు పారివచ్చిరి. భూకంపము ఈగ్రామంకు చుట్టూ 4 మైళ్లపైగావున్నట్లు తెలియవచ్చున్నది.

లోచర్ల అప్పచందయ్య

గాల్ సర్ సి. పి. రామస్వామి

అయ్యరుగారు

మున్నూరుదేవీకులం గుట్టలపద్దకు వెళ్లుట

బోడి నాయకమారు, సెప్టెంబరు 7:—గాల్ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు పధకకల్పరు జె. యఫ్. ఈయగారితో కలిసి నేటియుదయం మున్నూరు దేవీకులం గుట్టలయొక్క క్రింది ప్రేక్షనునప్పుడు మోటారులో వెళ్లిరి. ఈగుట్టలు 45 సంవత్సరముల క్రిందట కన్నాన్ కిరీవాన్ హిల్స్ ప్రాద్యోము డిమిటె సకంపెనీకి 99 సంవత్సరములు కవులన క్రియబడిన. గుట్టలపైన లైలు క్లెయింకటి యున్నది. 8 మైళ్ల ఎత్తుననున్న కొండలపైకి సామానులను తీసికొని పోవుటకు నీటికైక్రిలన కలుగువిద్యుచ్ఛక్తి సహాయమున త్రాడొకటి నడచుచుండును. క్రిందిప్రేక్షనును పడరు పశాసును చూచి అయ్యరుగారు ఉదయం 9 గంటలకు నప్పటికి బోడినాయకమారు తిరిగివచ్చిరి.

గాల్ సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు శనివారము మెయిలులో సాధురవచ్చి సాయంకాలము సాధురవిల్లును చూచి ఆమెరికన్ కళాశాల ప్రెస్విటేలు రెవరెండు డబ్ల్యూ. వారేసుగారితో, ‘సే’ నాచిందిరి. పిమ్మట రెవరెండు జంభోమివారియలు హాస్టలుకు కంభు స్థాపనకేసి ఆమెరికన్ కళాశాలయొక్క కార్ని కొత్తసభ కన్యకు తపించిరి. రాత్రి పూట రామస్వామి కల్పరు శ్రీశ్రీ రామమూర్తిగారు అయ్యరుగారి గౌరవార్థము విందుచేసిరి. పిమ్మట గాల్ అయ్యరుగారు కొడెకోడ్డుకు వెళ్లిరి. (అ. ప్రె.)

బర్తేతర నేరస్థుల వెడలగొట్టు చట్టము

సెలెక్షన్ మిటి రిపోర్టు

రంగూను, సెప్టెంబరు 8—సెలెక్షన్ మిటియందు సవరణ గానింపబడిన రీతిని సభ్యుల నివేదికతో బర్తేతర నేరస్థులను జేయుచుండి దరిమివేయుచు తయారుచేయబడిన చట్టము నేడు బర్మా వెజునందు ప్రవేశింపబడిన 1925 వ సంవత్సరములో మార్చి 6 వ తేదీన బర్మా శాసనసభయందు చట్టము ప్రవేశపెట్టబడినది. క్రిమినలు నేరములకు శిక్షింపబడిన వ్యక్తులను హామీ నీయాలహిదని గోరబడిన బర్తేతరులను దేశమునుండి వెడలగొట్టుట యొక్క చట్టముయొక్క ౧౪౯వ ధ్యేయము అనునందున్న తీర్మానముపట్టి ప్రతి కేసునకు భావమునబట్టి “డోమిస్టె” లేక బర్మాయందు నివాస మేర్పరచుకొనుటను అను అంశమును కోర్టు నిర్ణయింపవలయునని సెలెక్షన్ మిటివారు నివేదికయందు అభిప్రాయమునిచ్చిరి “నేరస్థుడు” అను శబ్దముయొక్క కొన్ని సవరణ చేయబడిన కోర్టుగాని, మేజిస్ట్రేటుగాని నేరస్థునిపై చర్యదీక్షించి ఉపక్రమింపరాదనియు, నేరస్థుని దేశమునుండి వెడలగొట్టుట వంటిదా కాదాయని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించి చర్యదీక్షించవలయుననియు సెలెక్షన్ మిటి అభిప్రాయము నిచ్చెను. వెడలగొట్టుబడుచున్న నేరస్థుడు రుజువుచేయవచ్చు సాక్ష్యమును విచారు అంశము నీయబడవలయుననియు, శాసనము ప్రకారము అతను బర్తేతరు డానా కాదాయనియు, నేరస్థు డానా కాదాయనియు హైకోర్టునకు రిఫరు చేయవలయుననియు సెలెక్షన్ మిటి సూచించెను. సర్టిఫికేటు మూలమున యీ చర్య నిర్మూలమై, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు సిఫార్సుపై స్థానిక ప్రభుత్వము యిష్ట ప్రకారముగ జేయవచ్చును బర్మాదేశమునకు వెలుపలకును రేవునకు బంపవలసినదని నేరస్థుడు గోరినచో, నేరస్థుని ఖర్చుపై అతడు గోరు రేవునకు దొరతన మతని బంపవలయునని సెలెక్షన్ మిటి ఒక నిబంధనను జేర్చెను.

హైదరాబాద్ శాసనసభ

సెలెక్షన్ మిటియందు సభ్యులుగ గల భారతీయులు రాఫీ, అజాముగాన్లు సెలెక్షన్ మిటి రిపోర్టుపై భిన్నాభిప్రాయముల నిచ్చిరి. వెడలగొట్టుటకు నేరమును గావించి రాజేదా యనునది తుది అంశము గాదనియు బర్మాయందు నివాస మేర్పరచుకొనిరా లేదాయను నిర్ధారణమైనది యనియు మీగ్గా వహమ్మదు రాఫీగారు భేదాభిప్రాయమును జూపుచు ప్రత్యేకముగ నివేదికను సెలెక్షన్ మిటియందు జేర్చిరి. కాబట్టి పరిశీలించు నివాసముల నేర్పరచుకొనుటకు బర్తేతరులకు ప్రతిమందు సౌకర్యముల నీయుట న్యాయమని రాఫీగారు చెప్పుచున్నారు. అట్లు గాంచుకొని యీవిషయమును కోర్టు నిర్ధారించేవలయుననుట మిక్కిలి అసబబుగా నుండును బర్తేతర నేరస్థులను దేశమునుండి వెడలగొట్టుటకు నిర్ణయించు చట్టము తీవ్రమైనదని మహమ్మదు అజాముగారు అభిప్రాయమును చెప్పిరి. ఆయన యెరింగినంతవరకు ప్రపంచ మందెట్టి చట్టము లేదనిరి. దేశమునుండి బర్తేతరులను దరిమివేయుచు చట్టముయొక్క ప్రధానోద్దేశముగ నున్నట్లు అజాముగారికి దోచుచున్నది. సవరణ చేయబడిన చట్టమైనను తీవ్రమైనది. దేశమునుండి దరిమివేయుటకే గాక, బర్తేతరులను శిక్షించుటకు గూడ అవకాశము నిచ్చుచున్నది. భారత సామ్రాజ్యములో బర్మా ఒక అంతర్భాగము కాబట్టి సార్వభౌమనియొక్క పౌరులు ఒక భాగమునండి మరియొక భాగమునకు దరిమివేయబడుట అజాముగారు రంగీరించననిరి. బెంగాలు లండాలాస నాయకును బర్తేతర నేరస్థులను దరిమివేయుటకు నిర్ణయించబడిన యీ టిల్లనకును పోలిక లేదు. ఈ చట్టము భారతీయుల అవమానించుటకు చేయబడినట్లుగ దోచుచున్నది. భారతీయులు (యూచట్టము భారతీయులపై గరిపెట్టబడినదని శాసనము) బర్మారాష్ట్రమందు నేరస్థులని యీ చట్టము యెంచుచున్నది. ఈ చట్టము శాసనసభయందు ఆమోదింపబడినచో బర్తేతరుల వర్తకము నాశనమయ్యెను. (అ.ప్రె)

బావాలాహత్య కేసు

ప్రీవీ కౌన్సిలందు అపీలు పట్టబడినది
అల్పీబరుమానములో విచారణకు వచ్చును
బొంబాయి, సెప్టెంబరు 7—బావాలాహత్య కేసు నందరి ముద్దాయిలు ప్రీవీ కౌన్సిలందు గావించిన అపీలు పట్టబడినది. దెలియుచున్నది అట్టి బరు మానములో అపీలు విచారణచేయబడును. (అ.ప్రె)

పుదుక్కోట శాసనసభ మొదటిదివ కాన్వేక్షన్ ముము

దివాను ఉపన్యాసము

పుదుక్కోట, సెప్టెంబరు 8—మొదటి శాసనసభయొక్క మూడవ సమావేశము శాసనసభ భవనముందు నిన్న 11-80 గంటలకు జరిగెను. చాలమంది సభ్యులు హాజరై దివాను పీఠ కునే హున్నీ మీనన గారు ప్రారంభోపన్యాసమును గావించెను. పుదుక్కోటకు రైలువేయబడు నూచనలు సమీపించుచున్నవనియు, మెట్టూరు ప్రాంతముచే సంస్థానమునకు గల గులాభములను దివాను దీర్ఘోపన్యాసముందు వివరించెను. నిర్బంధవిద్య జయప్రదముగ నడుపబడుటకు సభ్యులు దొరతనమునకు దోడ్పడి వలయుననియు, నగరమునకు నీటిసౌకర్యములను గావించుటకు శుభనూచనములు గావించుచున్నవనియు, కాలమానము సరిగ లేకపోవుటవలన ప్రజలనుభవింపుచున్న బాధలను నివారించుట దొరతనము ప్రయత్నించుచున్నదనియు దివాను తెల్పెను. ప్రధాన న్యాయస్థాన పునర్నిర్మాణము విషయమై దొరతనపై తీర్మానములకు వచ్చునదియు ఒక మాసములో చెల్లబడునని వాదనము గావించెను. గ్రామపంచాయతీల మూలమున అవసరమైన కోర్టు ఫీసు విల్లును గురించి స్వల్పముగ దివాను మాట్లాడెను. సార్వభౌమని దొరతనము దివాను బహదూరు బిరుదునునిచ్చి ముత్తయ్యచెట్టిచూరిని గౌరవించినందులకు గౌరవింపబడిన సభ్యుని, సభ్యుల పున దివాను అభినందించెను. దివాను బహదూరు బిరుదాదల క్రేమాభిషిషియినను, దాతయినయు, డౌదార్యవంతుడనియు దివాను టి. యక్. ముత్తయ్యచెట్టియని దివాను ఉద్గడించెను.

దివాను హిత బోధ

ఇదివరకు శాసనసభ రెండు సమావేశములను గావించెను. 867 ప్రశ్నలను 118 తీర్మానములను విచారణనిమిత్తము బంపబడిన కాని ఆసమావేశములందు 45 తీర్మానములను కొన్ని ప్రశ్నలను బహిష్కరింపబడిన. పెక్కు తీర్మానములకు కాలదోషము వాటిల్లెను. హాలు సమావేశమునకు 850 ప్రశ్నలను 26 తీర్మానములు బంపబడును. ఇవి గాక చట్టనిర్మాణ భారము గలదు, ఎంతవరకు కార్యక్రమమును ముగించగలమో చూడవలసియున్నది. ప్రతి సంవత్సరముందును రెండు సమావేశములను జరుపుచున్నాము. ప్రతి సమావేశమందును న్యాయమే దినముల కంటె అధికముగ జరుపుటకు వీలులేదు. ముఖ్యమైన విషయములను గురించి మనము యోచించుటకు ప్రస్తుత పరిస్థితులందు యీ కాలము చాలను. ప్రజాక్షేమములకు భంగములేకుండ బంపబడు ప్రశ్నలను తగ్గియుటకు చాల అవకాశముగలవని నా అభిప్రాయము. నూతను శ్రమ్యులు, చెరువులు మరమ్మత్తు గావించుట, దేవాలయములను బాగుచేయుట మొదలగు గ్రామములందలి స్వల్పవిషయములను గురించి కొన్ని ప్రశ్నలు బంపబడినవి. ఇట్టి విషయములు కాళాధికారులకు బంపి పరియ్యు సమాధానములను ఒడవచ్చును. హద్దులేకుండ వివిధ విషయములను గురించిన లెక్కలను గోరుచు కొన్ని ప్రశ్నలంపబడిన. ఇట్టి ప్రశ్నలకు సమాధానములను నీయుటకు వద్యోగిలకు మిక్కిలి విస్తారము శ్రమ గలగుచున్నది. ఈ లెక్కలను తయారు చేయుటకు నా ఆఫీసులోని ఉద్యోగులు సమావేశపు దినములందు రాత్రింబళ్లు పడుకొనుననుచుచున్నాను. సభ్యులను దెలియుటకు దొరతన మీ లెక్కలను దయచూ చేయును. కాని నేను గోరునదెమన సభ్యులు ఈ విషయమై పొద్దు మీరరాదు. ఈ విషయమై నేను విరమించెదను. బాధ్యతగల సభ్యులగు మీరే సాధక బాధకములను గుర్తించి బాధ్యతలను నిర్వహించెదరని నేను కోర్కొనించుచున్నాను.

పాఠశాలలందు సైనికశిక్ష నేర్పుట

మొత్తముమీద 117 ప్రశ్నలకు దొరతనము జవాబు ఇచ్చెను. పాఠశాలలకు బోవు వయస్కుల కందరకును సైనిక విద్యా పాఠశాలలందు నేర్పుటకు సాధ్యముగాదనియు కళాశాలలోని విద్యార్థులు సైనిక శిక్ష సభ్యసించ తుతూఖాలమును జూపినచో వారి కోర్కెలను సఫలపర్చుట కేర్పాట్లు గావించ బడుననియు ఒక సభ్యుడు వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానము దొరతన మిచ్చెను.

నల్లి మొంటరీ డిమాండులు

శాసన సభ ఆమోదించిన చట్టములు రీజెంటుచా హేబు అంగీకరించెనని కార్యదర్శి ఆయా స్థితులను సభయందు జదివెను. లాండు రివిన్యూ విద్యాశాఖల నిమిత్తము దొరతనముకోరిన రూ. 8550 లను శాసన సభ ఆంగీకరించి గ్రాంటు చేసెను.

ఆమోదింపబడిన చట్టములు

జనరలు క్లాజెసుబిల్లు, అపరా మలను గావించు గుంపులపై గావించబడిన చట్టమును సెలెక్షన్ మిటియందు సవరణగావించబడిన రీతిని శాసన సభ ప్యాసు చేసెను. విద్యుచ్ఛక్తి చట్టము బయస్కోపు చట్టము ఆమోదింపబడిన. పెజారిటి రిన్యూలేషను, గ్రామ న్యాయస్థానముల చట్టము విచారణనిమిత్తము రిఫరు చేయబడిన కోర్టు ఫీజు సవరణ చట్టముపై చర్చ జరుగుచున్నది. 5-10 గంటలకు శాసన సభ నిష్పన్నయబడిన నేడు ఉదయం 11-30 గంటలకు సభ సమావేశమగును. కోర్టు ఫీజు సవరణ చట్టముపై చర్చ సంతూర్తి యగును. (అ.ప్రె)

బెంగాలు క్రిమినలు లా సవరణ శాసనము

డక్కాలో 8 గురు అరెస్టు చేయబడుట
డక్కా, సెప్టెం 7—డక్కా విద్యాలయములో బి. యన్. సి. విద్యార్థి కగేషీ బర్దాన్ డక్కా జాతీయ కళాశాలలో గురూస్తా మదీర్ కిశోరుబోసు, నలినీ మోహన్ దత్తును నేటి యుదయమున సి. ఐ. డి. పోలీసువారిచే క్రిమినలు లా సవరణ శాసనముక్రింద అరెస్టు చేయబడి డక్కా సెంట్రలు జైలుకు పంపబడిరి. (అ.ప్రె)

బొంబాయి పోలీసు పరిపాలనము

పరాసుల భయము తగ్గింది
11203 మోటారులు తిరుగుచున్నను
ప్రమాదములుకొండ తగ్గినవి
బొంబాయి, సెప్టెం 7—1924 సంవత్సరములో జనవరి 17 తేదీ నుండి మార్చి 18 వరకు జరిగిన ఒక్కొక్కటి పనివాండ్రు సమ్మె తప్ప సంవత్సరమంతయు శాంతముగానే వెళ్లిపోయినదని బొంబాయి పోలీసులవారి 1924 వార్షిక నివేదికము తెలుపుచున్నది. అప్పుడు సమ్మెదారులును శాంతముగానే ప్రవర్తించిరి.
పరాసులు చాలమంది ప్రవాసము పంపబడియుండుటచే పశానుభవము భయముతగ్గిపోయినది.
నేరములసంఖ్య హెచ్చినది. నూటికి 92 శేషులలో నేరస్థులే కనబడుచున్నారు.
బొంబాయినగరములో తిరుగుచున్న మోటారుల సంఖ్య 9741 నుండి 11203 వరకు హెచ్చినను మోటారు ప్రమాదములు చాలవరకు తగ్గిపోవునంత వరకవ్యాపారములు బాగుగా జరుగుచున్నవి. మొత్తము పోలీసువారందరు 8827 మందియున్నారు. గత సంవత్సరములో 4024 మంది యుండిరి. (అ.ప్రె)

మెయిలు స్టీమరులు

బొంబాయి సెప్టెంబరు 7—క్రిందటి నెల 27 తేదీన లండను తపాలతో బయలుదేరిన పి. అండు ఓ. మెయిలు స్టీమరు “రావూరా” 6 తేదీ ఉదయం 10-30 నిమిషములకు వీడెను. చేరకు ఈ స్టీమరు సరిగా వస్తే 11 తేదీ శుక్రవారముగా దువయం 5 గంటలకు బొంబాయి చేరవలయున్నది.
6 తేదీ ఆదివారమునాడు “డెల్టా” అనే స్టీమరు లండును చేరినది.
8 తేదీన లండను తపాలతో బయలుదేరిన “మూజా” 5 తేదీ ఉదయం 5 గంటలకు మార్సెయిల్ను విడిచిపెట్టెను. (అ.ప్రె)

ఇండియాలో వ్యవసాయము

యంత్రసామగ్రితో జేయవలెననుట
లండన్, సెప్టెంబరు 8—ఇండియాలో వ్యవసాయమును విస్తారముగ యంత్రసామగ్రితో జేయుటవలసినది సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ బాట్లర్ గారిని ఇతడు పూర్వము మద్రాసు పారిశ్రామికాధికారిగ నుండెను. ఒకేమాత్రము నాగళ్లు, పనిట్లును చెప్పించి అందరును వ్యవసాయముజేసిన చాలవరకు ఖర్చు తగ్గుననియు ఇతర ఖర్చులలేకుండ జరుగుననియు నుడివెరి. పశువులు పాలములగు మాలాధారములేగాని మోటారునాగళ్లతో వ్యవసాయముజేసిన సేద్యగాండ్రు లాభముబొందుటయేగాక శ్రమముగ ఇండియానిర్మి హెచ్చి అనేకసమస్యలు చులకనగ పరిష్కారమగుననిరి.

తమాషాలు

(అంధకరికకు ప్రత్యేకం)

తిట్టు

భర్త:—రామయ్య నన్ను ముసలికాగ్గి అని తిట్టాడు.

భార్య:—నాకు ఏదైందో నిండలేదని చెప్పలేకపోయి నానా?

నేరం

మేజస్ట్రేటు:—నీవు ఫిర్యాదిని అవమానపరచినావని చార్జీవచ్చింది నిజమేనా?

ముద్దాయి:—నేను ఫిర్యాదిమీద నీళ్లుబోసినమాట నిజమేగాని, నేరం చేయలేదండీ.

మేజస్ట్రేటు:—ఎందుచేత?

ముద్దాయి:—నీళ్లు పరిశుభ్రమయినవండీ.

రుజువు

స్టేషన్:—ప్రతివాది ని స్నేహితుడూ?

వాది:—నన్ను బుద్ధిలేనివాడ అని పిలిచాడండీ. ఆ పంకతి రుజువుచెయ్యడానికి చాలమంది సాక్షులున్నారండీ.

విందు

భార్య:—మన పొరుగుంటివాండ్లను ఒకరోజున విందుకు పిలుస్తామని వున్నది. మీరేమంటారు?

భర్త:—ఎందుకు?

భార్య:—వాండ్లయింటికిపోవలసివచ్చివున్నాను, సూరి వాడు మనయింట్లో వేళిపోయాడూ.

వర్షం

ఒకడు—వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞులకు ఏమీ తెలియదు.

మరియొకడు—నిన్న వర్షం కురుస్తుందని వాళ్లు ప్రకటించారు. అట్లాగే వర్షం కురిసిందిగదా?

ఒకడు—వాండ్లు ప్రకటించకపోయినా, వర్షం కురిసేదే!

దొంగతనం

అలయ్య—నీకు మండ్లపే దాక్టరుగారి గడియారాన్ని ఎత్తుకుపోవడం, నీకేమయనా మర్యాదేనా?

పుల్లయ్య—నన్ను ఏంచెయ్యమన్నారో గంటకొకసారి మందు పుచ్చుకోమని దాక్టరు చిటివ్రాసియిచ్చాడు. నా దగ్గర గడియారం లేకపోయింది.

తప్పు

ఉపాధ్యాయుడు—నీవు వ్రాసింది ఏమీ బాగాలేదు. వ్యాకరణం తప్పు. సహేతుకంగా ఒక్కవిషయమునా వ్రాయలేదు. తెలిసీతెలియని సంగతులను వ్రాశావు. కైలి చాలా మోటుగా ఉంది.

విద్యార్థి—అయ్యో, ఈమాట మానాన్నతో చెప్పితే, ఆయన ఏమంటాడండీ?

ఉపాధ్యాయుడు—ఇంకోపర్యాయం బాగా వ్రాస్తానని చెప్పు.

విద్యార్థి—ఇంకా ఏమి బాస? వ్యాసం అంతా, మానాన్నే వ్రాసిపెట్టాడు.

ఇన్నూ రెన్ను

కంపెనీ మానేజరు:—నీవు చాలా ముసలివాడవు. ఇన్నూరెన్ను చెయ్యడానికి పీలులేదు. నీవయస్సెంత?

వృద్ధుడు:—నాకు తొంభయి అయిదేళ్లు. మీరిజిప్తరు చూస్తే, తొంభయియేండ్లు చాటినతరువాత చనిపోయినవాండ్లు ఒక్కరూ కనుపించరు.

గారడి

గారడివాడు కత్తులను మింగుతాడని ప్రకటించిరి. ఆ రోజున నూరులను మాత్రమే మింగెను.

సభ్యుడు (కోపంతో):—నీవు మింగినవి కత్తులుగావు. నూరులు.

గారడివాడు:—నాకు తెలుసును. ఈమధ్య నేను పథ్యం చేస్తున్నాను.

ఈదడం

ఈదలేక అరిగిపోయి, ఒకడు ఒడ్డున పడిపోయెను. దగ్గరనున్న పెద్దమనిషి వానిసహాయానికి పరిగెత్తెను. ఈలోపల వాడు మళ్ళీ నీళ్లలోకి దిగెను.

పెద్దమనిషి:—నీకు మతిలేదా ఏమి? ఒంగ్ల శక్తిలేక మళ్ళీ యిరుతానెందుకు?

ఒకరు:—అయ్యో, ఇందాక నన్ను నేనురక్షించుకొని బయట పడ్డాను. ఈద ఫా నాన్నే హితుని రక్షించడానికి పోతున్నాను.

డబ్బుసంపాదన

కవి—నాకు పంక్తి రూపాయి చొప్పున యిస్తారు.

వృద్ధుడు—నాకు అక్షరానికి అయిదు రూపాయిలు ఇస్తారు.

కవి (ఆశ్చర్యంతో)—నిజంగా?

వృద్ధుడు—నిజమే. పెన్నను ఫారముమీద నా పేరు వ్రాస్తే, నూరురూపాయి ఇస్తారు.

ఇప్పుడు

ఖయీ—మీ రంటే మాకు మరీయిద్దం. మీవంటివారు ఇదివరకెవరూ రాలేదు.

జయిలు మాపరంబెండ్లంటు—నాలో కనపడవిశేషం ఏమిటి?

ఖయీ—మీరు మాలో ఒకరివలె ఉంటారు.

దయ

పెద్దమనిషి:—సిగరెట్లు కాలుస్తున్న పిల్లవాడిని చూచి, బాలిపడి ఇక ఎప్పుడూ కాల్చకద్దని చెప్పి రెండు అణాలు యిచ్చెను. మరువాడు ఆపిల్లవాడు మళ్ళీ కాలుస్తుండగా, చూచెను.

పెద్దమనిషి—నన్ను నీకు రెండణాలు ఇయ్యలేదా?

పిల్లవాడు:—ఇచ్చారు. మీరిచ్చినడబ్బుపైట్టి, మంచి సిగరెట్లు రెండు కొనుక్కొన్నాను.

మనస్సాక్షి

ఉపాధ్యాయుడు:—నీవు తప్పుచేసినపుడల్లా, మనస్సాక్షి చెప్పుతుంటుంది.

బాలుడు:—ఎవరితోనండీ?

ఉపాధ్యాయుడు:—నీతోనే.

బాలుడు:—మీతోకాదుగదా!

తగాదా

మొదటిబాలుడు:—నాకు ఏడు ఏండ్లు.

రెండోబాలుడు:—నాకు పది.

మొదటిబాలుడు:—నాకుమాత్రం పదియేండ్లురావా? రెండోబాలుడు:—అప్పటికి నాకు పదమూ డేండ్లు వస్తాయి.

మొదటిబాలుడు:—పోనిలే. నీవే ముందు ముసలివాడవు అవుతావులే.

బంధువులు

భార్యభర్తగలసి అత్తగారిగ్రామానికి బండిమీదపోతుండిరి. ఊరిదగ్గరికి వచ్చేటప్పటికి గాడిదెలు అరచెను.

భర్త:—మీ బంధువులేనా, అరుస్తున్నారు.

భార్య:—అవునుగాని, పెండ్లి అయింతరువాతనే బంధువులయినారు.

గ్రంథాలు

కవి:—నాగ్రంథాలను చదివేవాండ్లు ఇప్పుడు రాజింతలయినారు.

స్నేహితుడు:—నీకు పెండ్లి అయిందని నాకు తెలియలేదు.

కారణం

వర్తకుడు:—నీకు ఇంత తెలివివుంటే, వ్యాపారమే చేసుకోలేకపోయినావు?

గమస్తా:—బియ్యం అమ్ముకోకుండా, స్కూలులో చిన్నతనం అంతా చదువుతో పాడుచేసానండీ.

మార్గదర్శకులు

ఒకడు:—నేను చేయనిపనిని ఇంకొకరిని చెయ్యమని అడగను.

నాకరు:—ఎవరయినా పిలిస్తే, ఇంగ్లంలేనని మీరు చెప్పుకోరుగదాండీ.

పోట్లాట

భార్య, భర్తపోట్లాడిరి. తుదకు భార్య యిట్లునెను.

భార్య:—నేను మాపుట్టింటికి పోతాను. ఇక యిక్కడ వుండలేను.

భర్త:—నీయిద్దం, ఇదిగో రైలుఖర్చు.

భార్య:—మీరిచ్చేడబ్బు పోనూరానూ సరిపోదే.

దొంగలు

భార్య—అయ్యో దొంగలు! మేడక్రింద చప్పుడవుతున్నది

భర్త (నిద్రలో)—ఏమీలేదు. పడుకో.

భార్య—అదుగో, క్రింద దొంగలున్నారు.

భర్త—లేదంటే పూరుకోవేమి?

దొంగ—అయ్యో, మీభర్తచెప్పిందే నిజము. మేము మేడక్రిందము. పైనే వున్నాము. వెళ్లిపోతున్నాము లే.

వివాదం

ఉపన్యాసకుడు—ఎందుకు మీరిద్దరు వివాదపడుతున్నారు?

ఒకడు—మీకు గాడిదకున్నంత తెలివిగూడాలేదని,

నాడంటే, ఉందని నేను వాదిస్తున్నాను.

ఆంగ్లోయిండియనుల కష్టములు

ఇండియామంత్రికి కలనల్ గిడ్డీగారు పంపుకొన్న

మిమోరాండము

అస్సాబాదు, పెప్టెంబరు 6:—అలహాబాదు పయిసీరు పత్రిక యిట్లు చెప్పుచున్నది:—ఆంగ్లో యిండియనుల తరపున కలనల్ గిడ్డీగారు ఇండియా మంత్రికి పంపుకొన్న మిమోరాండము ప్రచురింపబడినది.

సర్వీసులను భారతాయత్త మొనర్చుట

ఆంగ్లో యిండియను సంఘము ఏ తరగతికిందికి వచ్చునని ప్రభుత్వమువారి నడుగుచు సర్వీసులను భారతాయత్త మొనర్చుటవలన కలిగిన నష్టమునుగూర్చి యిట్లు చెప్పిరి:—“హిందూదేశములో సేతరగతివారితో నైనను సుహృద్భావముతో సహకారమును జూపుచు కృషిసలుపవలెనని కృతనిశ్చయాలమెతిమనియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో చట్ట సమ్మతముగా స్వపరిపాలనను సంపాదించుటకు ఏ పక్షమువారితో నైనను కలసి పనిచేయుటకు నిశ్చయించితిమనియు, తమ దేశముయొక్క పరిపాలనలో ఎక్కువపాలు వహించుటకు భారతీయులకు గల హక్కుల విషయమున హిందూదేశములో నేడు సంస్కరణముల అనంతరమాన కలిగిన పరిస్థితులను మేము గుర్తించి అంగీకరింతుమనియు, ఈవిషయమున నితర సంఘముల తేమములకు కొంత భంగము కలుగుట తప్పదనియు మేము నొక్కి చెప్పుచున్నాము.” మరియు ప్రత్యేక రక్షణోపాయముల గలిగించి వాటి కమలులో పెట్టిన నే గాని లేకున్న నిమ్నజాతులతో కలిసి పోవమనియు నది చెప్పుచున్నది.

సైనిక విషయము

సైన్యములో చేరు విషయమున యూరపియను బ్రిటిషు పౌరులుగా గాని లేక చట్ట సమ్మతమైన యిండియా సేవీపులుగా గాని, తమకు సైన్యములోగల స్థానమేదో స్పష్టముగా తెలియ లేవనలినదనియు, లేకున్న ఆంగ్లో యిండియనులుగా బ్రిటిషు, ఇండియా సైన్యములలో తమ కొక స్థానము నీయవలసినదని ప్రభుత్వమువారి నీ మిమోరాండముచున్నది.

రైల్వేలు

రైల్వే విషయమున భారతాయత్త మొనర్చునట్టి స్కీము లన్నిటిలోను తాము చట్టసమ్మతమైన సేవీపులుగా ప్రవేశించితిమనియు, రంగు విభేదమును పాటించరాదనియు, ఉద్యోగములకొరకు యూరపియనులను దిగుమతిచేయరాదనియు రైల్వే యుద్యోగుల తరపున భారత శాసనసభలో తమ కొక ప్రతినిధి నీయవలసినదనియు నీరు ప్రార్థించుచున్నారు.

విద్యావిషయము, జూరీ హక్కులు ఇండియను మెడికలు కాఖిల విషయముగూడ అందు లేబడెను. తుదకు రంగు విభేదముకదానిని తెచ్చి బ్రిటిషుజాతికి చెందిన తమ కగౌరవమును తెచ్చిపెట్టుచున్నారనియు, తమ యభివృద్ధి కదియొక ప్రతిబంధకమనియు ప్రభుత్వమువారు తన జాగ్రత్త తీసుకొనిన యెడల ప్రస్తుతము సంఘములో నున్న అసంతృప్తి చాలవరకు తొలగిపోవుననియు చెప్పబడెను. (అ. ప్రె.)

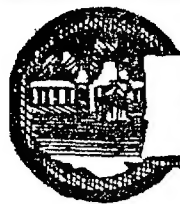
వర్షపాతము

సిల్వా, పెప్టెంబరు 7:—నేటి ఉపయమున బంగాళా ఘాతముపై డిప్రెషను తీరము దాటిచోటా నాగపురము వైపు నకు పోవుచుండెను. చోటానాగపురం చుట్టుపట్ల విరివిగ వర్షించెను. దక్షిణబర్మాయందు వర్షపవనము చురుకుగ గలదు. కాని మిగిలిన ప్రాంతములందు మంచుగగలదు. దక్షిణబర్మా, ఆస్సాము, బెంగాలు, ఉత్తరము, చోటానాగపురం, కొంకణములందు సర్వసామాన్యముగ వానగురి సెను. ఉత్తరబర్మా, బీహారు, సరిహద్దురాష్ట్రము, మధ్యపరగణాలు, తూర్పుప్రదేశరాజ్యము, మైసూరులం దచ్చులచ్చుట వర్షించెను. సంయుక్త రాష్ట్రములు, ఉత్తరపంజాబు, ఘుజ్జరము, బొంబాయి డెక్కన్, ఆగ్నేయ వాదిరాను, ఉత్తరమదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వాన గరిసెను.

టావాలు, రంగూను 2, మోరేపు 3, నిట్కియానా, డిబ్రుగఱు 1, సిబిసాగరు 2, గోహాటీ 4, కాక్సబజారు 1½, బూమాగురి 3, హుకిటాలా 4, జగన్నాథము, కలకం 1, అంగల్ 4, సంబాలుపురం 1½, రాంచి 1, హజారాబాగు 2, డాల్‌టౌన్‌గంజి 1½, మర్రి 1, పిహావరు 1½, రాయపురం 3, కడలూరులందు 1 అంగుళము వానగురి సెను.

నూనవ:—ఉత్తరబెంగాలు, బీహారు, తూర్పు సంయుక్త రాష్ట్రములం దభివృద్ధిగన, ఉత్తరముందు తక్కువగన వాన గురియవచ్చును. (అ. ప్రె.)

కపాలాప్యయము ప్రశ్నేకము.
భారతి అక్షిను, 7, తంబు శెట్టి వీధి, నుద్రాను,



మదరాసు వార్తలు

జగన్నాథ భక్తసభ - ఈసభవారి యజమాన్యమున కృష్ణజయంతి కచ్చేరీల సందర్భమున ఈనెల 10 వ తేదీ సాయంకాలము 4-15 గంటలకు ఎగ్జిక్యూటవ్ హోటలందలి వేదికలను అనుభవమున తంజావూరువాస్తవ్యులగు త్రిపుర సుందరీబాయిగారు రామదాసుచక్రమును హరికథగచెప్పెదరు

నగర ఆరోగ్యము - సెప్టెంబరునెల 5 వ తేదీతో అంతమొందినవారమున 18 మందికి కలరా సోకెను ఇరువురు మరణించిరి మహావికము 17 మందికి సోకెను 9 మంది మరణించిరి ఇన్ఫ్ల్యుయెంజావల్ల ఒకరు, ఇతరజ్వరములవల్ల 50 మంది మరణించిరి కార్పరేషను హెల్త్ అఫీసరుగారు ప్రకటించుచున్నారు

ఒక మోటారు డ్రైవరు మరణము - కొంతమంది మోటారు డ్రైవరులు శనివారము రాత్రి హరింగుటను తోడునందు విందారగించిరి విస్కీ తాగి వారిలో నొకడగు దొరస్వామి అనునతడు వైసికిలుపై నెక్కిపోయెను ఇతరులు వానిచెంబడి పోవుచుండిరి దొరస్వామి మృత్యువానమునల్ల బడలుతెలియక పడి పోయెను కలపల్లెలకు పోయెను మిత్రులతనిని రాయపేట వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి అతడచట మరణించెను

గవర్నమెంటు తెలిగ్రాపు ఉద్యోగుల సహకారసంఘము - ఈ సంఘమువారి సాంవత్సరిక సమావేశము ఈనెల 12 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నపురియందలి సెంట్రలు టెలిగ్రాఫు అఫీసులో జరుగను డైరెక్టరుల నివాసమున ఆహ్వానించుట త్రొత్తడైరెక్టరులు ఎన్నుకొనుట, బడ్జెటును ఆహ్వానించుట, అప్పలపై చెల్లించవలసిన వడ్డీరేటును తగ్గించుట మున్నగు విషయములపై చర్చ జరుగును

మైసూరు పరిశ్రమలు

బెంగళూరునందలి ఇండియన్ కోఆపరేటివ్ స్టోర్స్ - పెని లిమిటెడువారు మైసూరు ప్రభుత్వమువారిచే నిర్వహించబడుచున్న పరిశ్రమలలో కొన్నిటిని స్వాధీనపరచుకొని తామే నిర్వహించు నద్దేశించుచున్నారు ఈ ఉద్దేశముతో వీరు తమ డైరెక్టరులలో నొకరును బొంబాయి వాస్తవ్యులను అనుబంధి గాడు రజుగారిని బెంగళూరుకి రమ్మని కోరియున్నారు ఈకంపెనీవారు గొప్ప వ్యాపారముచేయువారగుటచేతను, వీరికింద కార్యపరిశోధనమున ప్రవీణులగువారు పనిచేయుచుండుటచేతను మైసూరు పరిశ్రమల చరిత్రయందు గొప్ప మార్పు ప్రారంభమగునని ఊహించబడుచున్నది

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

బాలగాయకుల పాటకచ్చేరి
చెన్నపురి ఆంధ్ర సభాధిపత్యముక్రిందను సభాధిపత్యముందు 1925-వ సం॥ సెప్టెంబరునెల 9-వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5-80 గంటలకు పాటకచ్చేరి జరుగును
చిరంజీవి, ర భాగ్యలక్ష్మయ్య (కొల్లూరు వాస్తవ్యులు) ఫిడేలు చిరంజీవి, వెంటనారాయణ (బ్రహ్మశ్రీ వీర శేషన్నగారి మనమడు) గాత్రము చిరంజీవి, పార్థసారథినాయుడు (అంధ బాలుడు) మృదంగము
మద్రాసు, కా నాగేశ్వరరావు,
5-9-25 } మా కాంతారావునాయుడు, బి.వి.,
గౌరవసహకార్యదర్శులు

కోర్టుఫీజు సవరణచట్టము నిరాకరింపబడెను
పుదుచ్చోటి, సెప్టెంబరు 7-దివాను అధ్యక్షతక్రింద నేడు పుదుచ్చోటి శాసనసభ సమావేశమయ్యెను ప్రశ్నలకు సమాధానము చేయబడిన పిదప కోర్టుఫీజు సవరణచట్టముపై తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను తుపకు చట్టము నిరాకరింపబడెను చట్టము నకు ప్రతిపక్షముగ 29 వోటులు అనుమతిగా 15 వోటులు చేయబడెను అధిపత్యపై రూపుల సెలెక్షన్మిషీ రిఫరు చేయబడెను నిర్బంధప్రాధ మివిద్యార్థులపట్ల క్షేమకరీమముగ హానింపబడెను (అ.ప్రె)

ఒక విమానకరిమగు మరణము - నాగ్జిబ్పురులో నేటిదినం ఉదయం 18 సంవత్సరముల యువతి వేసవజానున వేడినీళ్ల గొయ్యిలో నిప్పువేయుచుండ విరే కాఫిపోయెను వం చుట్టూలలోగల శరీరమునకు నిప్పు అంటుకొనెను జనరలు ఆసుపత్రికి తీసుకొనిపోయిన తండు గంటలకు ఆమె మరణించెను

ఉన్నాను సాహేబుగారి చర్యలనము - గా॥ ఉన్నాను నాహేబు బహదరుగారు ఈనెల 14 వ తేదీ ఉల కోట (గుల బారు)కు ప్రయాణమయ్యెదరు చెన్నాటు నాయరు అధిపతి చూచుకొని 15 వ తేదీ సాయంకాలము మరల ఉలవకోట చేరెదరు 16 వ తేదీ కోయంబత్తూరు వెళ్లెదరు అచ్చట సెంట్రలు జైలులు చూచెదరు అటవీ కౌశాల పోలీసుదళముల చూచుకొని మెట్టుపాలెం మెయిలులో బయలుదేరి 17 వ తేదీ ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చెదరు

రైల్వే ప్రమాదము - బేసిన్ బిడ్డి రైల్వేస్టేషనునంద ఒక పహమ్మదీయ బాళిక రైలుపట్టులుక్రింద పడి మరణించెనని నిన్న ప్రకటించి యుంటిమి ఇనుపరైలునందు ఈక్రింది వివరములు తెలియవచ్చెను ఈ బాళిక తన సోదరునితో చాలకేట యందు తన బంధువుల ఇంట కొన్ని దినముల నుండి యుండెను నిన్న ఉదయం స్వగ్రామమునకు పోవ ఇరువురు ప్రయాణమైరి చాకలపేట స్టేషనుకు వచ్చిరి గాని బండి లేనందున పెరం బూరుకు వెళ్లి బండి ఎక్కిపోవ సంతకొందుకొనిరి రైలుకోడుమీదనే వచ్చుచుండిరి వ్యాసార వాడీరద్దకు రాగానే ఎదురుగ ఒక బండి వచ్చుచుండెను అప్పుడు ఆ బాళిక బండిక్రింద ప్రమాదవశమున పడిపోయెను

రాకపోకలు - సరియం నీటి ముత్యయ్య కెట్టి గారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికివచ్చిరి దక్షిణ ఇండియా రైల్వే లాండు అగ్జిజిషను అఫీసరు సి. ఇ. జోస్యగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

క్షయరోగ చికిత్సయందు నిపుణులగు డాక్టరు ముత్తుగారు నిన్నటిదినము చెన్నపురికి వచ్చిరి నిన్నరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి

సహకార సంఘముల రిపోర్టు కె. గ్రే గారు నిన్నరాత్రి వెట్టుపాలెం వెళ్లిరి

కెంటు బాను ఆంబులెన్సు అగ్గివేసిం సెక్యూరిటీ కలనలు బోలానాథుగారు నిన్నరాత్రి బొంబాయి వెళ్లిరి

రైల్వేపోలీసు డిప్యూటీ ఇన్చేజ్ కె. జె. నరయణం హెచ్ కామగారు నేటిదినం ఉదయం బొంబాయినుండి చెన్నపురికి వచ్చిరి

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘపు ఆధ్యక్షులగు డా॥ వరదరాజుల నాయకుగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నపురికి వచ్చిరి

కాంగ్రెసుచందా

2000 గజముల నూలుకు బదులు సాలుకు తల ఒక్కటికి 4 నుండి 8 అణాలవరకు ఏర్పాటు చేయబడును
కలకత్తా, సెప్టెం 8 - బెజురహ్మతుల్లా ఒకపథలో నుప స్వసంపుమ కాంగ్రెసు చందా 2000 గజముల నూలు పోయి కొద్దికాలములో సాలుకు తల ఒక్కటికి 4 నుండి 8 అణాలు వరకు ఏర్పాటుచెయబడునని నేనుప్రాగారు చెప్పిరి (అ.ప్రె)

మెడినాముట్టి అబద్ధము - మురయొకతంతి హైదరాబాద్ (సింధు) సెప్టెం 7 - రావిలో మెస్సరు సాలే, ఇబ్రహీం అబ్దుల్ అజీజ్ గారి కిరీతి వచ్చెను. మెడినానంద రబీషేకు ముట్టిపెంపబడెను ప్రసక్త సమాధికి అపాయకు జరిగినవచ్చునట కేటల ముబరకు ఇటువంటి తంతినా కయే మెకు అబ్దుల్ ముక్తీదుసా హేబుగారికిమాడవచ్చెను (అ.ప్రె)

వజ్రగుళికలు

20 మైలల డబ్బీ వెల చూ 1-0-0
భాతుపుష్టి, బలమునగు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు నరముల ప మృత్యును కారణములు రక్తపుష్టి నుంచి ఆరోగ్య వ సర సూలము ఆరోగ్యము బహిరంగతరీర వ్యాధిగనుమునల ను మేల్కొలుపు వలనము గలు గు
అమృతంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శ్రీయుత ఓ. పుల్లారెడ్డి ఎం.ఎస్.గారు

ఐ సి ఎస్ ప్రావేశము నిమిత్తము ఆంగ్ల దేశమునకు బయలుదెరుచున్నారు
చెన్నపురిలోనున్న రెడ్డివిద్యార్థులు వీరగౌరవాధ్యము పెందుచేసిరి

భారతదేశమునకు జరిగిన ఐ సి ఎస్ బోర్డు పరీక్ష నెగ్గిన ఆంధ్రులలోను రెడ్డిలోనుగూడ శ్రీయుత పుల్లారెడ్డిగారే మొదటిగారు గాన వీరి గౌరవాధ్యము యీనెల 6 వ తేదీ ఆదివారమునాడు చెన్నపురిలోనున్న రెడ్డి విద్యార్థులు విందుచేసిరి రెడ్డి విద్యార్థులందరూ సర్ కూర్మా వెంటరెడ్డిగారుమన్నగు బ్రాహ్మణతర నాయకులు పలువురును డాక్టరు హర్షస్థానము గ్రామెరు ఆండర్సను, మహమదు అబ్దుల్లా, డాక్టరు కట్టమంచి కృష్ణారెడ్డి గార్లు మున్నగు వారు గూడ ను సేవ విందుచే వచ్చిరి

ఆనాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు ఒక చాయాపటు (గ్రూపుహాట్) కియబడెను పిమ్మట పుల్లారెడ్డిగారికి గ నానపత్రము సమర్పింపబడెను పిమ్మట కొండగు ప్రముఖులు పవ్వసింపిరి అనంతరము పుల్లారెడ్డిగారు ప్రత్యుత్తరముసగిరి పిమ్మట విందు జరిగెనది అని రెడ్డి విద్యార్థులలో నొరు నూకు ప్రాసిరి

శ్రీయుత పుల్లారెడ్డికి మరియొక విందు

సర్ కూర్మా వెంటరెడ్డి నాయకుగారు పుల్లారెడ్డిగారికి ప్రత్యేకముగా మరియొక విందుచేసిరి పుల్లారెడ్డిగారి మిత్రులుకొందరును సర్ కే వి రెడ్డిగారి మిత్రులు కొందరుగూడ ఆగ్రందుకు వెళ్లియుండి ఆవిందుచు బ్రాహ్మణులు, క్రైస్తవులు, పహమ్మదీయులు, విరోపియములు మున్నగు వివిధజాతుల వారందరును కలసి భుజించిరి రామకృష్ణ చౌదరి, (ఐ సి ఎస్), స్థాథాం, పి నారాయణరావునాయుడు, ఎస్ వి రామస్వామి మొదలగు, వహమ్మదు అజదుల్లా, చిననారప్ప రెడ్డి, అప్పారెడ్డి, సి ర మమగార్లు మున్నగువారావిందుకు వచ్చిరినవారు మాకు ప్రాసిరి

(శ్రీయుత పుల్లారెడ్డిగారు సురక్షితముగ ఆంగ్లదేశమున చేరి అచట విజయమును బడసి అచిరకాలములోనే మాతృదేశమున కరుదెంచి భారతమాత సేవను శ్లాఘనీయుగ నెరవేర్చునట్లు కరువాపయును సర్వేక్ష్యుడ డెనుగ్రహించుగాతయని ముఖ్యార్థకముగ ప్రార్థించుచు పోటీ పరీక్షలో కృతార్థులై నందలను రెడ్డిగారి నభినందించుచున్నాను ఆం ప సం

కుర్దుస్సానమున దారుణకృత్యములు

బాగ్దాదు సంఘమువారి విజ్ఞప్తి
కుర్దుస్సానమున టర్కీ సైనికులు విప్లవమునడంచిన పిమ్మట ప్రజలను భయాక్రాంతులను యుటకు ఘోరదారుణ కార్యములను చేయుచున్నారు కుర్దుసును తురుష్కులును చిన్న జాతులవారగుచే కుర్దులు స్వదేశమున స్వపరిపాలనమును కోరుచున్నారు అందులకు కుర్దుల నాయకులు దారుణముగ నిధించుట చాల ఘోరము అని బాగ్దాదు సంఘమువారు టర్కీ పార్లమెంటువారికి ప్రాసిరి (ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఆంధ్ర శబ్ద చింతామణి

వ్యాఖ్యానము
కర్త - పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు
ఆంధ్రవాక్యాయమనంగ ప్రాచుర్యము నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యకరమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము అనేక ప్రాచీన భారతపుత్రులను విమర్శించి నన్నియభట్టు నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తృకము కాదనువారి వాగులన్నియు సప్రమారాముగా అండింపబడినవి భాషా శాస్త్ర రైలును ముగా గూడునైన రిశేషము తెల్పిగా
చెల 0-12-0 పోస్ట్ పేజీ
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
7, లింబు శెట్టిపేట, మద్రాసు.

సంస్కరణములపై చర్చ

మడిమనుగారి దీనాలాపములు

ప్రజా ప్రతినిధుల తీవ్రమగు యాక్షేపణలు

నవ శివస్వామి అయ్యకూడ నవరణ కనుకూలముగ మాట్లాడుట

హిందూ, మే 20-న 7 — నేటి కాసనభక్తుల ప్రేక్షకులకు తెలుసుకొనవచ్చుచున్నది యంతగా హెచ్చులేదు తోలు త ప్రక్షిప్తములు జరిగిన బద్దనుగారు బోధ విషయములు సమాధానము జెప్పి, వార్తాపత్రిక, తదితరముల చేసిన యాక్షేపణల ననుసరించి దానియొక్క పద్ధతులు ఆధిక్యత సర్వము విమర్శించు కొక యువసంఘమును నిశ్చయించి, సర్ వియంట్రి, నెత్తు, కుక్క (కెల్లసను అండ్ కంపెనీ తరపువాడు) గా రుపసంఘముగా నేర్పడి పరిశోధన గావించుట కార్మికుల తగాయిదారల సంబంధించిన విల్లిసభయందు చర్చింప పడదని మిత్రగారు జోషీ గారికి సమాధానమిచ్చిరి దీని కాలస్యము కార్మికుల సంఘముల బిల్లు జరిగిన కాలవలననే కారణమనిరి వచ్చే సభయందుకూడ నుంచబడునో లేదో నిశ్చయించ లేనది బర్మాలోని యున్నతోద్యోగములు బర్మీయుల కిచ్చుటను గూర్చి వారి యభిప్రాయములు భారతమంత్రానికి బంపబడినవి భారతమంత్రాధ్యక్షయ మహాచిందుమన్నాడని టాంకి న్ననుగారు సమాధానమిచ్చిరి బర్మావాసులను వైస్రాయునుకు దీసు కొను విషయమును బాంగ్లాలోగారు ప్రశ్నించిరి బద్దనుగారు సమాధానమిచ్చుచు బర్మావాసుల వైస్రాయునుకు సత్కృత్యాపక బావుటలనను, కాంతిసయ్యలంగు సాపవలనన శిక్షాను జూపలేక పోవుటలనను, జబ్బు మిషన్ల సంఖ్య చాల హెచ్చుటలనను వారి దీసుకొనుటలేదు అదిగాక యున్న వాచి తమంత దాము పోవుచున్నార న్నెమింగారి ప్రక్షిప్త సమాధానమిచ్చుచు హిందూ శాఖ భారత వైస్రాయునుకు సామాన్యభావగమంచబడెననియు, బర్మావారికొక మార్గదలచ లేదనియు, దానివలన సామ్రాజ్యత్వము చెడుననియు సమాధాన మిచ్చిరి సభ్యులకిచ్చు ఎలనుగూర్చి యుజ్జగర్సింగు గారకుగా గ్రామాముగారు కాలమున సభ్యులను హెచ్చుపొత్తు మెటల కులునో యలులే నను లేర్పాటుచబడిన వనిరి లేట్టు పద్ధతి ప్రభుత్వమునకు నచ్చునోయినను, సభ్యుల దే గోరునో ప్రభుత్వమున కభ్యంతరము లేదనిరి వి దాసు గారికి సమాధానమిచ్చు విదేశపు న నును పెట్టు బడి గా నుంచి వర్తక నడుపుచున్న దానిని విచారించుట కేర్పడిన ప్రత్యేకసంఘ నివేదికము సమావేశము ముగియు లోపల సభ్యుల యెడట నుంచ బడననిరి కేంద్రము ప్రచురణకాల డిల్లో 25 లక్షలు ఖర్చుపెట్టి కట్టు విషయము ప్రభుత్వము విచారించుచున్నదని భోరుగారు చెప్పిరి ప్రశ్న లుసరికి స్టేటుకౌన్సిలు చర్చమాడ గుగ సెతు వా రెల్లం ప్రెక్షముగా వచ్చిరి కార్మికులపక్షాలు గారి జ్ఞానభయం దోహదయినచని చదివిరి నవ ప్రతినిధుల వైటుగారు ప్రత్యేక ప్రెక్షముల పాన నులంఠించిరి

సంస్కరణముల తీర్మానముపై చర్చ

సంస్కరణముల విచారణమునారి మెజారిటీ నివేదికమంబటి సూక్రము నంగీకరించును నా నివేదికవందు గల యంశములను ఎంబో విర్మించి యనుసరించుటకు రాజప్రతినిధి నీసభగారు కోరుచున్నారను తీర్మానమును 47 ఆలెగ్జాండరు మడిమనుగారు ప్రతివాదించుటకు లేవనెత్తుచు కరతాళధ్వనులు చెలరేగెను తానీ తీర్మానమును సంస్కరణములపై నీసభవారు చర్చించుట కంకా మియలబను నను ప్రభుత్వ వాదనము ననుసరించి యీ తీర్మానమును బ్రతిపాదించితి నను విమర్శించుచు సంఘసభ్యుల పేర్లను జేసి, విచారణయొక్క విధులను నిర్ణయించుటకు దేవి ప్రస్తుతమున్న సోటులను గను నింది, పట్టున కెట్ట మార్పుగలగకుండ నూచించుటకు గోరు బడి రెసిరి ఈవిషయము ను ముఖ్యముగ దెలుపుటకు గార మే మన గార్తా పత్రికలందు, యితరవిధములుగనూడ సంఘము ను లేని యధికారము వహించనందుకే యాక్షేపించిరి ఇట్టి సంఘముల నాక్షేపించు వరణానంతరము శనమును బరీక్షించుట వంటిదే కాని యీ ప్రస్తుతసంఘ మట్టికాదు అందుకు సాత్కృమిచ్చిన వారింగు యుగ్యుగముల గున్నార కొందఱు నిన్ను మొన్నటి నాశను మద్యుగముల దుండిరి వారందఱు ను సుసంఘమునకు చాలసహాయమునే చేసిరి కాని విచార

కరమును విషయ మేమను, సంఘము రెండు నివేదికముల నీయవలసి వచ్చెను

మెజారిటీ నివేదికము నంగీకరింప గోరుట

“నేను మెజారిటీ నివేదిక నంగీకరించుటకు ప్రతిపాదించుచున్నాను (కాదు కాదు) నేను సభవారిని మెజారిటీ నివేదిక నంగీకరించుటకు వేడుచున్నాను (సభలో నవ్వు బయలుదేరినను కారణ మేమన నోరువారి మెజారిటీ నివేదిక ముటకు బదులు మెజారిటీ నివేదిక మనెను) మెజారిటీ నివేదికమందు చాల ప్రముఖమైన మార్పులు నూచించబడినవి కాని భారత ప్రభుత్వము వాటి నన్నిటి నంగీకరించుట కిచ్చగించుటలేదు కాని మెజారిటీవారి ప్రధానాశయమును గ్రహించినవి దానిలోకూడ ననుభవజ్ఞులు విచారించదగిన విషయము లనేకములు కలవు (లేవు లేవు) భారత పరిపాలనాచట్టము చాల క్లిష్టమయినది ఈదేశమందు దానిని సాధించుటలోనే కొద్దిమాత్ర మైనను సౌలభ్యమును గల్గించిననా నీజేశమునకు గొంత నేవచేసినవాడ నయ్యెదనని నాసంతోషము రిడింగు ప్రభువుకు మించిన భారతసమస్య పరిజ్ఞాత లేడు

ఇక మెజారిటీ నివేదికముయొక్క విశేషమునయూ దినరనున్నది రాయలు కమిషను సేర్పాటుచుటకు, భారతదేశ స్వపరిపాలనావస్థ క్రమాభివృద్ధి దానియంతట నని గలుగునట్లుండవలయుననియు నూచించుచున్నది మెజారిటీ నివేదికము విషయమున రాజప్రతినిధి మాటలనే పునర్వచించుట దక్కజేయుగా నే నేమి గా జెప్పలేను ప్రస్తుతమే లాయలుకమిషను సేర్పాటునో భారతాశయ భగ్నులు కావచ్చునని యీదేశహేతులే కొందఱు చెలుపుచున్నారు అయిదు సంవత్సరము లేదేశమందు రాజప్రతినిధిగ నుండిన వాని వాక్యములు గౌరవనీయములు అందు నాంగ్లేదేశమందలి రాజకీయ వాతావరణమును గమనించి వచ్చిన రిడింగు ప్రభువు వాక్యములకు మఱంత విలువ యుండవలదా భారతదేశ సమస్యలను గుర్రెరింగిన వారిలోకూ భారత హేతులలోను రిడింగు ప్రభువునకు మించి వారు లేరు భారతసమస్యపరిజ్ఞాత ఆంగ్లేదేశమందలి భానములను తలచి వచ్చి యిత డిచ్చు హేతుపదేశము నొక్కమాటగాక యనేకస్థానాలోచించి గ్రహింపవలయును

రాయలు కమిషను

ఇక నోయలుకమిషను విషయము చర్చించునది ప్రధాన సూత్రము గనునంప గోరుచున్నాను పాలనాక్రమము దాని యంతట నభివృద్ధిచేందుకు మెల్లెర్పాటుచ బోయున్నవి భారతమంత్రాధి నుడివిన ట్లాంగ్లేయులు తారీఖులకు బానిసలు కారు అట్టిని యభివృద్ధిని విపరీతిముగ నడిపి భంగము కలిగించు వారును గారు ఇక భయపెట్టిననో నసలే వెనుదీయువారు కారు కావున 1929 లో కమిషను సేర్పాటుచుటకు చట్టమును నవరం ముందే రాయలుకమిషను సేర్పడవచ్చును ఏ మాత్రమునను గలగక మున్ను రోయలుకమిషను నవసరమని మెజారిటీవారు కూడ నంగీకరించిరి ఇప్పు డిరోయలుకమిషను సేర్పాటునను చట్టములోని 84 (ఏ) లోని 2 వ యంశమును మన శుకం గుంచుకొనుడు ఆసంఘము ప్రతినిధిసంఘముల పాలనాకార్యము, విద్యాసంస్థల యభివృద్ధి, ప్రభుత్వ గమనిక గ్రహించి యంతకుమించి స్వపరిపాలనాభివృద్ధి గావింపవలెనా లేక తగ్గింపవలెనా యని నిశ్చయించుట కమిషను నిర్ణయింపబడి నప్పుడు సంస్కరణములు ముం డెట్లు నడచినవో బరీక్షింపవలయును ప్రభుత్వ వర్తమందలి మేము, ప్రతినిధులగు మీరుకూడ కెట్లు పనిచేసిరి యడుగుబడుదురు అప్పుడు మీచేతనుంచిన యధికారముల నెట్లు నిర్వర్తించిరో చెప్పుడని ప్రశ్నింపబడు గురు (ఎరిచేత నుండు సధికారమని సభలో యొకరు) వెంటనే “నాసంఘమే నియమింపబడునెడల పెట్టిభావము లాసంఘమున కుపయించునో యూహించుట మొన్ననే ప్రధమసభలను రెండవసభ జరుగుచున్నవి పైటుకొన్ని లింకు ప్రధమసభ గడవనేలేదు ఇదిగాక మొన్ననే పాలనాక్రమము దోగొప్పు

యభివృద్ధి గాంచును ప్రతినిధులం దస్యభుని యెన్నుకొంటిమి వెనుకటి తగాయిదార నిష్పాడు కంచలముల లేదు కాని వెనుకటి సభ దీనితో పోల్చుటకు విలులేదు ఈసభలో మన యనుభవములను సంపాదించుచున్నాము

ఇట్టి సంస్కరణములంగు కమిషనుమాత్ర మెట్టి యభిప్రాయము లను నిశ్చయింపగలదు? అవి మనకు లాభోరముగ నుండునా? నష్టదాయకముగ నుండునా? లేక యే యభిప్రాయము నీయలేమని కమిషనునననా? నాలుగైదుసార్లు బ్రహ్మను వర మడుగునో కొంగయే రాజకావచ్చును ఎవ్వరి హృదయము నిర్గుల ప్రకాంతమో వారు సంపూర్ణ విశ్వాసముతో న్యాయ విచారణ కెడుటవడవచ్చును ఇక నాల్గు సంవత్సరములు మాత్రమేకలపు అప్పుడు సంఘము నిర్ణయింపబడును మీరు మేముకూడ దానియెదుట నిలుపబడవలసి వచ్చును తారీఖులపై నవసరముగ ప్రాముఖ్యమును గల్గించుచున్నార నాబా అదికాదు వారు వచ్చిననో మనము చెప్పగల సమాధానమేమి?

జిన్నాగారు — తగిన సమాధానమే

దేయసభ్యుడు — “నాన్నే హితుఁ డిట్లు వక్కాణించుట నాకెంతయు సంతోషకరముగ నున్నది

సహకారమే మోక్షప్రదము

ఒకానొక గ్రామం దొకతోటలో నొకచోట కాలము గడచును మనము చేయుపనిమాత్రము నిలచునని వ్రాయబడి యున్నది సంస్కరణములు ప్రారంభించి యారువత్సరములు గడచినవి మనచర్యలు సంపూర్ణముగ వ్రాయబడియే యున్నవి ఈనాలుగు సంవత్సరములు కూడ నిట్లే పామరస్యము లేకుండ గడవవలసినదేనా? అందులో నిట్టి విషమసమయమందు ఈ భారతదేశమునకే గాక ఖండమున కంతకును స్వపరిపాలనావస్థ గల్గించు ప్రయత్నము మీ చేతిలో నున్నపు డిట్లు సేయుట తగదు కొటను భగ్నుయచేయ సమకట్టిన పక్ష మొట్టియు, దానిని రక్షింప సమకట్టిన పక్ష మొకటియుంబలె నిట్లు ఎవ్వరమున నుండవలసినదేనా? క్రమాభివృద్ధి నందుట కిది మార్గము గాదు

రంగయ్యగారు — ముఠాదే?

దేయసభ్యుడు — రాజప్రతినిధి సహకారమునకై వేడెను

మక్తాఖంచెట్టిగారు — ఎవరి సహకారము?

దేయసభ్యుడు — అందఱు పక్షమునను

గయాప్రసాదు సింగు — సహకారము పరస్పరముగా నుండవలయును

దేయసభ్యుడు — నేను చెప్పినట్లులు భారతమంత్రాధి పాలనాభివృద్ధి కొక్క మార్గమును నూచించెను భారతదేశ మందలి యన్ని పక్షముల నాయకులను సంపూర్ణముగ సహకారమునకు గడంగిరను విశ్వాసము గలిగించి ప్రస్తుతవిధానమునకు పాలుబడినగాని పాలనాభివృద్ధి కలిగించుట కెట్టి యాలోచనలు కావింపబడవు ఆయుద్ధేశము ననుసరించియే యీ తీర్మానమును బ్రతిపాదించితిని నావెనుక నీసానము నలంకరించినవారిని బోలు వక్రత్వములేదు నేను విషయమును తెలుసుగ మొగమెటుమి లేకుండ వాచించియుండ వచ్చును ప్రధానోద్దేశ మెన్నటికి నావక్రత్వ లోపమున చెడిపోవదను విశ్వాసముతో నున్నాను (పార్లమెంటులు)

నైహూగారి సవరణ

అసధికార సభ్యులనుండి పండిత మోతీలాలు నైహూగారి క్రింది సవరణ బ్రతిపాదించిరి ప్రతిపాదించునపుడు సభ యందు చెలరేగిన స్పృహ లపరిమితము

సవరణ ప్రతిపాదనము

వెనుక 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి 18-వ తేదీని యీసభవారు భారతాశయములను గూర్చి గావించిన తీర్మానమందు గాడ విశ్వాసము బ్రకటించుచు-దానినే పునర్వచించుచు రాజప్రతినిధిని పార్లమెంటులో భారతపాలనాక్రమముం దీ క్రిందినూచనలు ప్రధానములు సత్వపరములు కాన వెంటనే సామ్రాజ్య ప్రభుత్వనిర్వాహకవర్గ మీదిను నిర్వచించినట్లు మార్పుచుగ ప్రకటించుటకు దెలుపగోరుచున్నార

కేంద్ర ప్రభుత్వమందలి మార్పులు

(అ) 1858 వ సం॥ భారతపాలనా కాసము ననుసరించి గాని, ప్రస్తుత కాసము ననుసరించిగాని మతేవిధముగ కాన వాసుసారముగాగాని చక్రవర్తి కేరున భారతమంత్రాధిపతుండుండిన యావదాస్త్రి, యికముంగు రాజప్రతినిధి యధీన నుండుండి, భారత ప్రభుత్వమునకే వినియోగించుఁబడును,

(అ) రాజప్రతినిధి కాసన పథము బాధ్యుడుగా నుండి పైన వివరింపబడిన భారతీయములను ముందుగా పట్టుకొని రాజుని పరమాలయమునకు, విరాళముల నిచ్చుట మొదలగు యవసరముల గడుపవచ్చును కాని యీక్రింద వివరింపబడిన విషయములందు మాత్రము నిర్ణయ కాలమొకటి దాటవలదు భారతమంత్రికి కర్తవ్యము కధికారమును (1) కొంత హద్దు దాటకుండ సైనికవ్యయమును జేయుట (2) విదేశ, రాజకీయ సంస్థల కగు వ్యయము (3) ఇంతవలన న్యాయముగ భారత మంత్రిచే చేయబడిన యవ్యయ, తదితరవిధముగ తీర్చవలసిన ఋణములను దీర్చుట కగువ్యయము

(ఇ) భారతమంత్రి పదవి, తత్సంస్థను దీసివేసి, వలస రాష్ట్రముల కార్యదర్శి పదవిలో గలపేదయవలెను

(ఆ) లో నిర్ణయించిన ప్రత్యేకాధికారములు మాత్రమేనగును

ఈన్యాయమైనట్టియు తక్కువైనట్టియు నిర్ణీతకాలములో భారత సైన్యము భారతీయము కాబడవలయును మొదలైన సైనికసంస్థలన్నిటిలోను భారతీయులను జేర్చుకొనుట ప్రారంభించబడవలయును ఈ విషయమున రాజప్రతినిధియును, సైన్యాధిపతియు నొక ప్రత్యేక మంత్రిచే సహాయము జేయబడుదురు

(ఉ) కేంద్ర, రాష్ట్రకాసనపథములన్నియుగూడ సంపూర్ణముగ ప్రతినిధి పథ్యాలచేతనే నిండియుండవలయును నియోజన పద్ధతులు వీలైనంత దూరము మొనర్చబడవలయును

(ఊ) సైన్య, విదేశీయ, రాజకీయవిషయములందు తక్కుయితర విషయము లన్నిటియందు కాసనపథకు బాధ్యులుగనే రాజప్రతినిధియు, కార్యనిర్వాహకవర్గము నుండవలయును పైన వివరించిన యీ విషయములు నొక నిర్ణీతకాలమువరకు రాజప్రతినిధిని యధికారముండే యుండును ఈ ప్రత్యేకాధికారము గలవాటిలోగూడ స్వసంరక్షణము అను దానిక్రింద వచ్చు వ్యయమును సభవారి యామోదమున కుంచబడవలయును కాని రాజప్రతినిధి యవసరముని దలంచుచో నిర్ణయింపబడిన యొక మొత్తమును మించకుండ సభను ధిక్కరించి వ్యయపరచవచ్చును యుద్ధ సమయము దవసరముని దోచినంతవరకా నిర్ణీత మొత్తము నతిక్రమించిగూడ వ్యయపరచవచ్చును

రాష్ట్రప్రభుత్వములందు మార్పులు

(ఎ) రాష్ట్రములందు ప్రస్తుతమున్న ద్వంద్వప్రభుత్వము సంపూర్ణముగ నెత్తివేయఁ బడవలెను తత్సామన సంపూర్ణ స్వపరిపాలనా విధాన మేర్పడవలయును కాని రాష్ట్రాంతర విషయములందు, అఖిలభారత సమస్యలందు కేంద్ర ప్రభుత్వాధీనములై యుండును

(ఏ) (ఆ) లలో నక్కాణింపబడిన నిర్ణీత కాలము దాటిపోయిన, పైన వివరింపబడిన ప్రత్యేక సంస్థల ననుసరించి, భారత పరిపాలనా పద్ధతులందవసరముని లోచన మార్పులను జేసుకొనుటకు కాసనపథము సంపూర్ణాధికారముండును

ఇకను (1) నిఖిల భారత ప్రతినిధులు, అల్ప సంఖ్యాకులగు యూరపీయములు, ఆంగ్లో హైందవులు మొదలగు వారి ప్రతినిధులు, ప్రత్యేకసంస్థలు, ప్రజాపిత సంఘముల ప్రతినిధులు కలిసిన సంపూర్ణ ప్రాతినిధ్యముతో గూడిన సభను, కాసన పథతో సంప్రదించి యేర్పాటు చేయుటకును భారతదేశమునకు గావలసిన పాలనాక్రమముపై నూచనల ననుసరించి వారు చేయుటకును (2) అట్లువారు తయారుచేసిన ప్రజాశిక్షకు భారత కాసనపథ యామోదమున కుంచి దానిని పార్లమెంటులో సంగీకరించిరి కాసనముగ బ్రతింపఁ గోరుటకును యీసభవారు రాజప్రతినిధికి నూచించుచు, వెంటనే దానికి తగు ప్రయత్నములను సలప గోరుచున్నారు (అ) (ఎ)

సవరణను బ్రతిపాదించుచు నైహూగారిట్లు నుడివెరి, ఈ సవరణకు జాతీయవాదు లందఱును జేయూత నొసంగిరి. స్వరాజ్య స్వతంత్రపక్షముల దీర్ఘాలోచనలపయిన సవరణ గా వింపబడినది మెజారిటీ నివేదిక యందలి ప్రధానాభిప్రాయ మేమన భారతీయుల కంత స్వల్పమివ్వక తప్పదో యంతమాత్ర మిచ్చుటయు, నాయుచ్చనప్పుడు నిరంకుశులపరువున కట్టినప్పుడు రాకుండుటయునయి, యున్నది ద్వంద్వప్రభుత్వము కొఱగాని పని రాజకీయజాడవందు ప్రసిద్ధిపడినవారి యొకయెత్తు ప్రపంచము దెచ్చుట నిట్టిప్రయత్నమును బూరియుండలేదు ఇప్పుటి సవరణయందు కొరినవిషయములు భారతజాతికొర కనీసము గా భావింపవలయును ఈశిక్షకు సెరవేర్చుట కట్టిసంఘమును నియమించినను, వారెట్టి విచారణ గావించినను భారతదేశము యొక్క ప్రాతినిధ్యము సర్వతోముఖముగ నుండవలయున తాదామూర్తయట భారతప్రభుత్వపు పద్ధతి, ఏదియుఁ జల్చు

కుండుటచే ఈ ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము లోని ప్రజాశిక్షకులందరి ప్రధానమాత్రమేమన వ్యవస్థియము లుద్ధిమంతులు తాత్వికులు బానిసలుకారు నిజమే బుద్ధిమంతులు పీరికానూత్రములకు గూడ బానిసలుకారు స్వయం నిర్ణయ మాత్రము వంగీకరింపనిచో, భారతీయులు తమ నిశ్చయము నుండి వెనుకకు మరలు భీతులుకారు వారిదేశము దాంట్లయు లెట్లో యట్లే భారతదేశీయులకూడ స్వపరిపాలనకు దగియు న్నారు బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు పాలనాభివృద్ధి ముందు సహకారము తప్పని సరిగా భోరను నేను ప్రభుత్వము హృదయ ము మారుట ప్రభుత్వ రత్నముని దెలుపుదును ప్రభుత్వ హృదయము పరివర్తనమందినచో, భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము వెంటనే వాగ్దానముచేసినగాని, సరియైన సహకార ముండ నేరదు ప్రస్తుత ప్రభుత్వము నిరంకుశత్వమువలన దక్క పాలనము సాగింపలేదు" అని పండితుడు దేశబంధుని ఫరీదుపురము యువన్యాసమునుండి విశేషముగ దృష్టాంతకరించెన

క్రాఫర్డుగారి యువన్యాసము

ఫలాహారానందము కర్నూలు క్రాఫర్డుగారు రుపన్యసిం చుచు జాతీయభుదయ కార్యక్రమములేకుండ చాలకాలము చర్చలక్రింద పాడుకాబడినది వ్యవసాయదారులు ప్రభుత్వపద్ధతి లెట్లుండినను పరకు నేయరు భారతమంత్రిమాత్రము పాలనాక్ర ముమందు శ్రద్ధజూపినందులకు చాలసంతోషముగ నున్నది ఏల వనేదియు నిశ్చయించుటకును దీపభ నాలోచించుట చాల ప్రాముఖ్యము సంస్కరణవిచారణవలన నేమియు లాభము లేదు ఏలన స్వపరిపాలనమున కొక్కటెవరముగలదు స్వరాజ్యముకొ మ్మి విచారణయందు పాల్గొనకపోవుట చాలయాజ్ఞపణియగు భారతదేశము యుద్ధమందుచేసినసేవకు స్వపరిపాలనమొందగిన దని వాదించుచీరు నిరోధమార్గములవలంబించి పాడుగావించిరి కొంతమంది భారత స్వపరిపాలనమునకు నిశ్చయముగ శ్రమపడిరి స్వరాజ్యపక్షముమాత్ర మట్టిపీర్వాదార్యమును జూపలేకపోయె ను, మైనారిటీవారు విచారణయందు పాల్గొనినందులకెంతయు ఆనందముగ నున్నది కాని వారు పాక్షికమవలంబింపకుండినచో నెక్కడు లాభకరముగ నుండెడిది ద్వంద్వప్రభుత్వము పరాజయమందెనుట తప్ప ప్రస్తుతవిధానము లనేకచోటులుండ వచ్చును కాని సంయుక్తపరగకాలప్రభుత్వము దెలుపునటు లిది సామరస్యము గుడుర్చు ప్రయత్నములలో నొకటి ఇది ప్రజాసన్యాసిత్వము విధానముగాకపోవచ్చును కాని ప్రజలందు ప్రభుత్వమునెడ సద్భావముదయించువలకు, విశ్వాసరాహిత్యము సంపూర్ణముగ వినాశమందువలకు కమిషనువలన ప్రయోజనము లేదు స్వరాజ్యపథము కష్టమయినది కడుదురము. ప్రజా ప్రభుత్వముకన్న ప్రాతినిధ్యసంయుత ప్రభుత్వనిర్మాణమే ము యోజ్యము భారతీయులందఱొక జాతికాదు అన్ని మతముల యొక్క సంయుక్తప్రభుత్వ మేర్పడవలయును మత, సాంఘిక విషయములు జాతీయకార్యక్రమమందొక భాగముగా నెప్పు డును భారతదేశమందుండెదగినదే సద్భావప్రేరేతులగు వర్ణములే జాతీయతానిర్మాతలు కావలెను పత్రికాములు, కార్మికుల ప్రా తినిధ్య మెక్కువగా నుండవలయును అప్పు డొక్కన్యాయ వాదుల ప్రాతినిధ్యమేగాక యితరుల ప్రాతినిధ్యముకూడ గలు గను జోషి, చమనలాలుగార్లు పశ్చిమ వాతావరణమున పుని ల్గానిరి సత్యములను గ్రహింపజాలకున్నారని

శివస్వామి అయ్యగారి యువన్యాసము

సర్ శివస్వామి అయ్యగారిట్లు గంభీరోపన్యాసమున నైహూగారి సవరణను బలపరచిరి "ఏది మైనారిటీ నివేదిక మో యేది మెజారిటీనివేదిక మో గ్రహింపక తరుమారుచేయుదు న్నారు సర్ మహా సాఫీగా రుద్యోగమందు లేకపోయినచో మెజారిటీ నివేదికమందు సంతకము చేసియుండెడివారు (సభ్యు లందఱు విశేషముగ నవ్విరి మైనారిటీయందు సంతకముచేయు ననుటకు బదులు మెజారిటీలో పాఠపడెను) అప్పుడు ప్రస్తుత ము మైనారిటీ నివేదికమని పిలువబడిన మెజారిటీనివేదికమను మైనారిటీ నివేదికసభ్యులలో నొకడనుగాన మెజారిటీవారి నూచనలన నాకట్టి యభ్యంతరములులేకున్నను, భారతదేశమున కవిచాలనముభావమున మైనారిటీనివేదిక వెలువడవలసి వచ్చెను ద్వంద్వప్రభుత్వమును హేయముగజూచిన యుద్యోగు లందరు దాని నామోదించిరి కారణమేమన వారిచ్చినదానికి వెనుకకు పోలేదు ముందుకుపోవుట వారికిష్టములేదు బర్మిక్ హెడ్ యువన్యాసమును "అర్థాటమున విక్రమార్కమై పూర్ణ"మని మార్చింగుపాట్లు పత్రిక సమంజసముగ నున్నది ఇప్పుడు రోయలు కమిషను శిర్షరమచో భారతీయులకు వ్యతిరేకాభిప్రాయ మి త్తురనుట తప్ప కమిషను సహకారము లేదని చర్చించుటగాక, సహకార మేలగులగ లేదని విచారించుచో, నిష్పాక్షిక ము యే

వంతుముగాని భాగ్య శివ లోక వ్యతిరేకమగుండజాలదు, అసహాయవాదులు, ప్రభుత్వము నెవవాగ్దానములను చెల్లింపలేదని తప్పుమార్గ మవలంబించిరి కాని యీకాసనపథము సహకార మున్నది ఒకప్పుడు గొప్ప సహాయవాదిగానుండినతల్లి దివ్యుడే సభాధ్యక్షత వహించుటయే దానికి స్పష్టాంతము

రంగస్వామి అయ్యగారు—గౌరవ సహకారము శివ స్వామి అయ్యగారు—నిర్మాతకార్యక్రమము సాగించుట కిప్పు డెక్కడు సహకారము నచ్చిన బాధ్యతయందు గల్గిన యెవ కాళములు ప్రజలందు మరింతమిది నూత్నత పదిర్చినది (జిన్నా గారు—వినుఁడు వినుఁడు) కాని ప్రభుత్వము భారతీయులు బాధ్యతను గుర్తింపలేదని నుడిచగలరా? మొదటి కాసనపథము సంపూర్ణ సహకారమొనర్చెను ప్రభుత్వసభ్యుల నేకులు పలు మార్లు ప్రశంసించిరి ఇప్పుడు వెనుక దిరిగి భారతీయులు బాధ్యత గుర్తించలేదని నుడవగలరా? మఱియొక సమస్యగలదు కొందఱకు ప్రభుత్వమందు విశ్వాసములేదు ప్రభుత్వము హృదయ పరివర్తనమందుచో వారు ప్రస్తుత మవలంబించుచున్న మార్గమును వెంటనే మారి చేయుదురు ఏలన వారి సంజేహములకు గారము లేకపోలేదు దీని కొక చిహ్నముదాహరణను నాలుగు సంవత్సరములక్రింద ప్రభుత్వముకూడ నేకమయి యైక్యము భారతీయము గావించుట కిష్టపారు తీర్మానించిరి దానికి సమధానమేమి కనీసము 25 సం.లైనను వేచియుండవలెననిరి అది భారతీయమగుట కాక తండాంగమందలి తిరుల వజ్రకు వేచియుండవలయును కావున ప్రభుత్వమునెడ నిశ్వాసరాహిత్యమునకు గారము లేకపోలేదు భారతదేశమున కాంగ్లేయులే రక్షకులు, వారి హుటలు వేదములు, వారికాసనములనులంఘనీయములను రోజులు పోయినవి స్వయముగా నిరోధమార్గము లెల్లప్పుడు నుపయోగించుటకు సమ్మతించిన కాని సభలందవి తప్పుక గలుగుచుండును ప్రభుత్వహృదయ మార్చినగాని యిది తప్పుప్రజాప్రతినిధులందు, ప్రభుత్వమందుకూడ పరస్పర విశ్వాస రాహిత్యము, వైరుధ్యము పెచ్చు పెటుగును

పండిత మోతీలాలు నైహూగారు చాలవఱకు మితవాదులు నూచనలంగీకరించినందులకెంతయు సంతోషకరముగ నున్నది తానిదివఱకు ద్రోశిన యడవి మార్గమును వదిలి రాజ మార్గమును బట్టినందులకెంతయు సంతోషకరముగ నున్నది ఇక ప్రజాశిక్షకు దయారు నేయు విషయమున ప్రభుత్వము దాని సంగీకరింతుమని సంపూర్ణముగ దెప్పినగాని మేము మా కాలమును దుర్వినియోగ మొనర్చి నిశ్చించుటలేదు ప్రభుత్వము సుముఖముగ నందుచో ప్రజాశిక్షకు దయారు నేయుదుము"

మణ్మఖం చెట్టిగారు

ఈసంస్కరణల విచారణ ఫలితమేమన, ప్రస్తుత విధాన మందలి లోటులు సంపూర్ణముగ బయల పడినవి ప్రభుత్వము యొక్క యుద్దేశము భారతీయులను స్వపరిపాలనకు దగినవారుగా నేయుటయే ప్రస్తుత మేర్పఱచిన ద్వంద్వప్రభుత్వ మవలంబించుటకు సాన్యముకానిదే సరిగదా, చరిత్రయందెచ్చుటను లేనిదికూడ నయియున్నది తత్ప్రత్యేక కాలందు సామరస్య మేర్పఱచి పనిచేయుట ద్వంద్వప్రభుత్వద్వేషము అది కెగలేదు సరిగదా మంతులందే సామరస్యము కుదురుట కష్టముమిన్నది ఏరాష్ట్ర ప్రభుత్వము గాని, ప్రజలం దెవరికీగాని ద్వంద్వప్రభుత్వమందు విశ్వాసము లేదు మెజారిటీ నివేదికమువారు న్యాయము నిర్వహింపలేక పోయిరి ద్వంద్వప్రభుత్వమును తిరస్కరింపలేక పోయిరి మొన్న మితవాదసభాధ్యక్షత వహించి చింతామణిగారు, సంస్కరణముల విచారణ జరుగకుంపిన బాండ్లవేసినది బర్మిక్ హెడ్డు ప్రభు సహకారమును గోరెను అది పరస్పరము ప్రమత్తిహృదయము మాటినగాని సహకారము సాధ్యపడవనిరని మణ్మఖం చెట్టిగారు రుపన్యసింపిరి

పిమ్మట కుక్కుగా రుపన్యసింపుచు భారతరాజకీయ వేత్తల సరిగ గ్రహించుట లేదనిరి నిరుడు సర్వపాక్షిక సభ కోరినప్పుడు దానిసంగీకరింప వలసినది అప్పుడెన్నియో విధే దములకు నివేదికములు తయారయి వారితప్ప వారికి దెలిసియుండెడిది దాని కష్టములన్నను బోధపడి యుండెడిది భారత సంస్థానములను గూర్చిగాని, న్యాయనిర్వహణమును గూర్చిగాని శాంతి స్థాపనను గూర్చిగాని యొక్కవాటయైన నుడువ లేదు ఈనడుమ బొంతదేశమందు వ్యవసాయము ముప్పది రేండ్లలో మూడురెట్లును రైల్వేయభివృద్ధి యేబదిరేండ్లలో యెనిమిది రెట్లును, దిగుమతులు యుష్టమునకు పూర్వముకంటె రెండురెట్లునుకావాలి సంస్థానాభివృద్ధి నలుబదివత్సరములందు పండ్రెండురెట్లు నభివృద్ధి నొందెను ప్రభుత్వవిధానము దే మార్పు జేసిన నీయభివృద్ధి కాలంకము గుగన్ లేదో యాలోచించి మఱియుంలేయుదు.

(సశేషము)



సంస్కరణముల పరిక్ష

సర్ మడ్డిమెను గానీ, మెజారిటీ రిపోర్టును గూర్చిన తీర్మానమును సామాన్య శాసన సభలో ప్రతిపాదించవలసి వచ్చెను తమ విడ్డూతాము మెచ్చుకొనిన రీతినే, మడ్డిమెను గూర్చి తాము తయారుజేసిన మెజారిటీ రిపోర్టును తామే కొనియాడుట సహజమే గద మైనారిటీ రిపోర్టును వీరు నిరసించుట వింతగాదు కాని వీరి విమర్శన మునందలి యొక యంశమును మాత్ర మంగీకరింప వచ్చును మైనారిటీ రిపోర్టునందు, ప్రస్తుత సంస్కరణములను జయప్రదముగ కొనసాగించుటకు సాధ్యపడదనియు, రాయల్ కమిషనును వెంటనే నియమించి సంస్కరణముల మార్పును గూర్చి విచారించుట ముఖ్యమనియు, సూచింప బడెను రాయల్ కమిషను నియామకము నంగీకరించి ప్రయోజనము లేదని పలుమార్లు దెలిపియుంటిమి ఏలయన, ప్రజల స్వరూపాలనార్హతను గూర్చి పరీక్ష జేయుట యసభ్యము స్వరూపాలనము ప్రజల జన్మ స్వాతంత్ర్యము దాని ననుభవించుట కెల్లరకును హక్కు గలదు అట్టి స్థితిలో, భారతీయుల సామర్థ్యమును పాలక జాతివారు పరీక్షించుటవలన అనుకూల ఫలితము గలుగ జాలదు ప్రజల యోగ్యతను ఇంగ్లండు గుర్తించుట కష్టము స్వలాభమున కడ్డు దగ్గిరెడి చిర్రయము గావించుటకు సమ్యక్తముగా రుండరు

ఏదియోలోపమును కనిపెట్టుట సులభము ప్రజలు దయాదర్శముగగాక స్వరూపాలనమును హక్కుగ గోరుచున్నపుడు పరీక్షలతో నిమిత్తములేదు ప్రజలు నిర్వహించవలసిన సంస్కరణములెవ్వి? ఆచరణయోగ్యములుగాని సంస్కరణములే ఈ సంగతిని అతివాదులు జెప్పలేదు అనుభవనీయులును, సహకారాభిలాషులును, పాలకుల మిత్రులు నగు మితవాదనాయకులే యిటుల ప్రతిపాదించియుండుటచే, వీరి నిర్వహణమును గూర్చి పరీక్షజరిపిన నేమిలాభము? ద్వంద్వప్రభుత్వము నెంతటి మేధావులయినను జయప్రదముగ నడుపలేరనుట తథ్యము అందుచే రాయల్ కమిషనునుగోరక, భారతీయులు స్వయంనిర్ణయాధికారమును గోరుచున్నారు మైనారిటీరిపోర్టునలహాని విషయమున సంగీకరించుటకు సాధ్యపడదు మడ్డిమెనుగారు కేరళాకారణముచే రాయల్ కమిషను నియామకమును ఖండించుచున్నారు రాయల్ కమిషను పరీక్షవలన ఎట్టియిబ్బందులుగలవో వీరి ప్రసంగమునందు గనుపించును విచారణసంఘము నిష్పక్షే ఏర్పరుచుచో, తీవ్రమగు ఆశాభంగము

కలుగునట భారతీయులు అనర్హులని విచారణసంఘమువారు చాటుదరట అందుచే రాజప్రతినిధి గారి సలహాను అంగీకరించి, సంస్కరణములకు తోడ్పడుట మేలని మడ్డిమెనుగారు హితమొనగుచున్నారు

నిజమేమన, ఇప్పుడుగారున్న యి క ముందయినను విచారణఫలితము ఆశాభంగకరముగ నుండుటకు సందియములేదు భారతీయులు స్వరూపాలనార్హతను సంపాదించిరి, విచారణసంఘములు నిర్ణయించుట దుర్లభము నిష్పక్షపాతులగు మధ్యవర్తులున్నగాని, యిట్టిపరీక్షను జరుప వీలు లేదు సరియగు పరీక్షకు స్వరూపాలనము ననుభవించుచున్న ఇంగ్లండుగాని, మరియే ఇతర దేశములు గాని అగగలుగనా? ఏ దేశమునందయినను, ప్రజాసామాన్యము నిజమగు స్వరాజ్యము ననుభవించుచున్నారా? అనుభవించుచున్నయెడల, యూరపు నందు ధనికులకును సామాన్యప్రజలకును మధ్య యంతరంఘర్షణము జరుగనేల? మైనారిటీ రిపోర్టు సూచనల ప్రకారము, నిర్ణీతమగుకాలములో స్వరూపాలనాభివృద్ధి దానియంతట యదియే చేకూరవలెను మడ్డిమెనుగారికి యిట్టి ఏర్పాటు రుచింపలేదు క్రమాభివృద్ధి జరుగవలయునని వీరు గోరుచున్నారు క్రమాభివృద్ధియనిన, యభివృద్ధి లేదనియే యర్థము మడ్డిమెనుగారి ప్రసంగధోరణి గాంచిన, రాజాపు పరీక్షలో భారతీయులు అపజయము గాంచెదరను ధ్వని గనుపించును పరీక్షాఫలిత మేవిధముగ నుండునో యూహించిరా యని, మడ్డిమెనుగారు ప్రశ్నించిరి వీరి ఎత్తిపాడుపులో అర్థములేకపోలేదు

ఒకవంక నిర్బంధశాసనములను తొలగించుట కంగీకరింపక, రాజకీయనిర్బంధితుల నిపుడయినను విడుదలజేయక, దాసుగారు జాపిన కరము నందు కొనక, సహకారము సలిపి సంస్కరణములకు తోడ్పడుడని ప్రజలను మడ్డిమెనుగారుకోరుట, ఎంత హాస్యాస్పదమో యూహింపవచ్చును సహకారము నలుపుట కవకాశములనీయక, సాయము జేయవలయునని గోరుటలో మడ్డిమెనుగారి యుద్దేశ్య మేమియో తెలియదు పండితమోతీలాలు నైహూగారు సవరితీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సరియగు ప్రత్యుత్తరము నొసగిరి దాసుగారు సూచించిన గౌరవప్రదమగు సహకార మిప్పటికిని నిలచియున్నదని స్పష్టపరచిరి ఈ అవకాశముగైకొనుట ప్రభుత్వధర్మమైయున్నది భారతీయులు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నటుల, నైహూగారు అసందిగ్ధముగదెలిపి బ్రిటిషువారు స్వరూపాలనము కొనసాగించుట కెంతసమర్థులో, భారతీయులును అంతసమర్థులే యని, నైహూగారు చాటిరి స్వరాజ్యమును వాగ్దానముజేసి, పాలకులు హృదయపరివర్తనమును జూపినగాని, సహకారము ప్రబలజాలదని, నైహూగారుదెలిపిన వాక్యముందతిథియోక్తి గనుపించదు కాలనియమము విషయమై తమకు పట్టుదలలేదనియు, ప్రజలు సంస్కరణములను నిర్వహించుచో రాయల్ కమిషనును పది సంవత్సరముల గడువుకుముందే నియమింప వచ్చుననియు రాజప్రతినిధిగారును, ఇండియా మంత్రియు దెలిపిన సంగతులనే మడ్డిమెనుగారును ఏకరువు పెట్టుట ఎంతగాదు. వీరిరువుర వివేకమును యోరదృష్టిని కొనియాడుటయు

సహజమే కాని స్వరాజ్యత్వప్రజ్ఞచే వీడింపబడుచున్న భారతీయులకు, వీరి వాక్యము లేమాత్రము ఉపశాంతి నొసగకున్నది రీడింగు ప్రభువు గారి సామర్థ్యమును తెలివి తేటలును యసమానమై యుండవచ్చును కాని ఇట్టి సుగుణములు భారతీయుల సముద్ధరణమునకుపయోగ పడనపుడు, వానివలన ప్రజల కేమిలాభ ముండును? కాల నియమము విషయమై మడ్డిమెనుగారికి పట్టుదల లేనపుడు, సంస్కరణముల పరీక్ష విషయమై పట్టుదల యుండనేల? ప్రజాభీష్టమును నెఱవేర్చుట తమ ధర్మమని పాలకులేల యంగీకరింప గూడదు? నైహూగారు సూచించినటుల, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును హిందూదేశము కొరకై పాలకులు ప్రత్యేకముగ నిర్మించిరి ప్రపంచములో నేభాగము నందును ఇట్టి విధాన మములులే లేదు దీనిని కొనసాగించు నేర్పుమీద, స్వరూపాలన మాధారపడి యుండునని దెలుపుట ఎంత వివరీతమో యూహింపవచ్చును

కార్యరేషను ఎన్నికలు

కార్యరేషను ఎన్నికలు రాజాపు శనివారమునాడు జరుగ గలవు ఏడుబావులకు గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారును, ఎన్ఫ్లెనేడుకు డాక్టరు మల్లయ్య గారును, కీల్పాకు డివిజనుకు ఇ, యల్ అయ్యరు గారును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ నియమింపబడిరి. మువ్వరు అభ్యర్థుల యోగ్యతలగూర్చి వోటరులకు విశేషించి దెలుప నవసరములేదు గద్దె రంగయ్య నాయుడు కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగ నుండి కద్దరు వ్యాప్తికొరకును, నిమ్మజాత్యుద్ధరణము కొరకును జేయుచున్న పని, మిగుల శ్లాఘనీయము స్వలాభమును పాటించక, జస్టిసు పక్షపు వలలో జక్కుకొనక, రంగయ్యనాయుడుగారు జాతీయభావ ప్రేరితులై కాంగ్రెసుయుద్దమమునకు మిక్కిలి తోడ్పడుచుండుట, సర్వజనవిదితము రంగయ్యనాయుడుగారు బ్రాహ్మణేతరు లయినను, వారినిజస్టిసుపక్షమువా రోడించుటకు సర్వవిధముల ప్రయత్నముల నలుపుట జూచిన, వారిని ప్రేరేపించుభావము బ్రాహ్మణేతరశ్రేయము గాక కొలది మందియొక్క స్వలాభ మని తెల్లమగుచున్నది. కాంగ్రెసుయుద్దమాభివృద్ధిని నిరోధించుటయనిన, స్వరాజ్యసిద్ధిని నిరోధించుటయేగద అ సహాయోద్దమమును రూపుమాపిన కీర్తిని, జస్టిసు ప్రముఖులొకరు తమదేయనిరి స్వరాజ్యపక్షమును నిర్మూలించెడి కీర్తినిగూడ జస్టిసుపక్షము త్వరలో గణించునని వీరు ఎలుగెత్తిచాటిరి స్వరాజ్యపక్షమేమి, అసహాయపక్షమేమి, పాటుబడినదెందు కొరకు? సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికొరకేగద. అసహాయవాదు లవలంబించిపమార్గములేమి? వారు మంత్రి పదవుల నాసించలేదు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వోద్యోగపదవులను సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపలేదు. బిరుదులకొరకు ఎత్తింపలేదు. గౌరవపదవులను, ఉద్యోగస్థానములను కోరలేదు దేశసేవనిమిత్తముగా అహింసావ్రతము నవలంబించి, ముప్పదివేలమంది భక్తులు కారాగృహమునకు జనిరి కారాగృహ బాధలను సంతసపూర్వముగ భరించిరి పలువురు తమ వృత్తులను త్యజించి దారిద్ర్యమును స్వీకరించిరి. శాసనసభాబహిష్కారమును మొదలు

నవలంబించిరి పిమ్మట, శాసన సభ లో జేరి ప్రతిష్ఠాంగము జరుపవలెనని భావించిరి అంతయు గాని కాంగ్రెసు ఉద్యమము అంతరింపలేదు ఏ యుద్యమమయినను పద్ధతులను పరిస్థితులనుబట్టి మార్పుకొనకుండునా? గాంధీ, దాసు, నెహ్రూ, ఆలీసోదరులు, లజపతిరాయి, మున్నగు నాయకు లీ యుద్యమమునకు నాయకత్వమువహించి, తమ త్యాగమహిమచే ప్రజల హృదయములను ఎశ పరచుకొనిరి ఇట్టి మహానీయులచే నడుపబడు చున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమము ననుసరించెడి అభ్యర్థుల నెన్నుకొనవలయునా, లేక స్వరాజ్యము బహిష్కారాదనియు, కద్దరును ధరింపగూడదనియు, జాతి ద్వేషము ముఖ్యమనియు బోధించెడి పక్షమునకు జేరినవారి నెన్నుకొనవలయునా యని వోటరులు విచారించుకొనవలయును ఇందుకొక్కటే జవాబీయ వీలగును దేశభక్తుల కూటములో జేర నెంచినవారికే, చెన్నపురి పౌరసేవ గావించుట కవకాశ మీయవలయును జాతిమత భేదములను పాటింపక, ఏకమత్యమును బలపరుచుటకు కంకణము గట్టుకొని, స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యమునకును, స్వరాజ్య సిద్ధికిని, నిర్మాణ కార్యక్రమాభివృద్ధికిని కృషిసలుప నిశ్చయించిన వారిసే కార్యరేషను సభ్యులుగ పంపువో నెంత లాభముండునో దెలుప నక్కరలేదు ఇతర మొగ మోటములతో బనియండదు కడచిన మారు జరిగిన మొదటి ఎన్నికలలో వోటరులు తమ ధర్మమును సక్రమముగ నిర్వహించి, దేశపు మెప్పు పడసిరి రెండవమారు జరిగిన ఎన్నికలలో ఓటరు లొక ప్రదేశమున దప్ప మిగిలిన రెండుచోట్లను తమ ధర్మము తిన్నగ నిర్వహించ లేక బోయిరి ఈ మారు ఏమాత్రము ఏమరక, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే తమ వోట్లనిచ్చి, కాంగ్రెసు పట్లను మాతృదేశముపట్లను భక్తి జూపుటకు వోటరులు ప్రార్థితులు ఎస్.ప్లనేడు డివిజను కభ్యర్థులగు డాక్టరు మల్లియ్యగారు కార్యరేషను సభ్యులుగ నుండి ప్రశంసార్హముగ కృషి సలుపుచుండిన విషయమును వోటర్లకు సువిదితమే ఇక, కీల్ పాకు డివిజను కభ్యర్థులుగ నుండిన ఇ యల్ అయ్యరుగారు, చిరికాలమునుండి దేశ స్వాతంత్ర్య సిద్ధికిని, కార్మికాభివృద్ధికిని కృషి సలుపుచున్న సంగతిని వోటరులుగ్రహించి వారినిసభ్యులుగ నెన్ని కొనుట శ్రేయస్కరము ఈమారు జరిగెడి ఎన్నికలలో మూడుసానములును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులక్రమించునటులజేయు బాధ్యత చెన్నపురి పౌరులపై నిలచియున్నది ఎన్నికల ఫలితముకొరకై రాజధానియంతయు ఎదురుజూచుచుండును

సహకార శిక్షణము

సహకారసంఘములు చెన్నరాజధానియందంతటను త్వరితముగ వ్యాపించుచున్నవి సహకారోద్యమము జయప్రదముగ కొనసాగుచున్నటుల వార్తలు విసవచ్చుచున్నవి కాని, సహకారసంఘములలో పనిజేయువారికి కొంతశిక్షణ యవసరమని యంగీకరింపక తప్పదు ముఖ్యమయిన పనులు కొంతవరకైనను సుశిక్షితముగ నేర్పియుండుటచే, మితిలేని లాభము గలుగునటుల తథ్యము. మద్రాసు ప్రొవిన్షియల్ సహకార సంఘాధ్యక్షులుగు సర్ కే, వెంకటరెడ్డినాయుడుగారి విషయమై గావించిన విన్నపమును గాంచవచ్చును. ఈ సంఘము

వారు చెన్నపురిలో నొక శిక్షణ తరగతిని స్థాపించ సమకట్టినందుకు సంతసించెదము అద్వాన్యతగతి, సహకారపు బ్యాంకులు, యూనియనులలో పనిజేయువారి కుపయోగించును ఆర్థికచూత్రములగూర్చి బోధింపబడును రాజధానిలోని గ్రామ పరిస్థితులు దెలుపబడును బుక్కుకీపింగు, అకౌంటు మున్నగువానియందు విద్యార్థులు తరుబితరు చేయబడుదురు మూడుమాసములలో నీ తరగతియందు విద్యగలవెదరు ఫీజు పుచ్చుకొనరని ప్రకటించి వది డిశెంబరునెలలో శరీరజరుగుననియు, యోగ్యతాగత్ర మొనగబడుననియు, విజ్ఞప్తి దెలుపుచున్నది శిక్షణబడయగోరువారు, సెప్టెంబరు 15వ తేదిలోపుగ మద్రాసు ప్రొవిన్షియల్ సహకారసంఘ కార్యదర్శికి దెలుపుకొనవచ్చును విజ్ఞప్తియందు వివరములు గలవు ఎక్కుడు విషయములను గ్రహింపగోరువారు కార్యదర్శికి వ్రాసి కనుగొనవచ్చును సహకారసంఘమువారి నూతన ప్రయత్నము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగు గాకయని కోరెదము

భారతదేశపు నూలుపడుకువారి సంఘము

ఈ సంఘమును కాంగ్రెసునం దొకభాగముగ స్థాపించుటకు గాంధీమహాత్ముడు సంకల్పించినవిషయము చదువరులకు దెలియును రాబోవు అతిభారత కాంగ్రెసుసంఘసభలో నిట్టిసంఘము స్థాపింపబడును కాంగ్రెసునందలి కద్దరుశాఖా వ్యవహారముల నికమీద నూతనసంఘము నిర్వహించును. కద్దరుబోర్డువిధు లీ సంఘమునకు సంక్రమించును నూతనసంఘపు చిత్తుబంధనలను నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి నూలుచందాను ప్రత్యామ్నాయముగనయినను నిలిపియుంచెదరను నూహమీద, యీ సంఘమును స్థాపింపబోవుదున్నారు ప్రస్తుతసమయమున నూలుచందా విధిగనున్నది ఈమారు డబ్బుచందాతోబాటు నూలుచందాను గూడ నిలిపెదరని నూహింపవచ్చును నూలుచందాననలే దీసివైచువో, గాంధీమహాత్ముడు కాంగ్రెసు వెలుపల బనిచేయవలసి వచ్చును అట్టి దుస్థితి కవకాశముండదని నమ్మెదము కేవల శాసనసభలలో జేసెడివి చాలదనియు, స్వప్రయత్నబల మవసరమనియు, స్వశక్తికై ననే స్వరాజ్య మాధారపడియుండుననియు రానురాను విదితమగుచున్నది అందుకు కద్దరు నిర్మాణము ప్రధానసాధన మనుటకు సందియములేదు గ్రామపునర్నిర్మాణమును కద్దరు నిర్మాణముపై నాధారపడియుండును సాత్విక నిరోధమునకును, ప్రజాశక్తి బెరుగుట ముఖ్యము ఏవిధమున జూచినను, నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగింపక తప్పదని జెప్పవచ్చును. అట్టితరీ, మహాత్ముడు కల్పింపచున్న నూతనావకాశమును దేవట్టు ఎంతయవసరమో దెలుప నక్కరలేదు

మదీనాముట్టడి

మదీనాముట్టడివలన, మహమ్మదగోరికి దెబ్బ తగిలెనను వార్తయందు సత్యములేదని, ఇబన్ అగారి కెయిరోప జెంటు స్పష్టముగ తెలిపెను ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి జేరినవార్తగూడ యీ తీరుననేయున్నది అందుచే మహమ్మదీయ సోదరులు తొందరపడి ఆగ్రహము జూపుట భావ్యముగ

దోషదు మహమ్మదాలీ ప్రభువులు మక్కాలో అలీ, హమీద్, సమావేశము నేర్పలుపవలయునని, గోరుచున్నది అక్కడి పరిస్థితులను స్వయముగ పరిశీలించుటకు, మాలానా జఫర్ ఆలీఖానుగారు మదీనాకు బోవుచున్నారు ప్రభుత్వమువారు వీరికి వ్యాసుపోర్టు నిచ్చిరి ఇంతియగాక, హెడ్జాజుకు వెంటనే నొక రాయబారమును పంపుటకు కిలాఫాత్ సంఘమువారు నిశ్చయించిరి ఇబ్నానద్ అనుచరు లొకవేళ యన్యక్తముగ ప్రవర్తించినను, మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గుర్తించెదరని ఎంచవచ్చును ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అలజడికి కారణము గనుపించదు సత్యమును గ్రహించినపిమ్మట, బారతీయ మహమ్మదీయు లనుకూల నిర్ణయము గావించుట భావ్యము ప్రైవాక్యములను వ్రాసినపిమ్మట, ఇబ్నానదుగారు కిలాఫాత్ సంఘమునకు పంపినవార్త చేరినది మదీనా తమ స్వాధీనము కా లేదనియు, మక్కామసీదువలె మదీనా మసీదునుగూడ తాము గౌరవిం చెదమనియు, శత్రువులద్వారా చేరినవార్త యసత్యమనియు, తాము ఫిరంగుల నాప్రదేశమునకు బంపియుండలేదనియు, అసత్యపువార్తలను నమ్మవలదనియు, ఇబ్నానదుగారు స్వయముగ దెలుపుటచే, మహమ్మదీయులు ఆందోళనపడలసిన యగత్యమేమూత్రము కనుపించదు

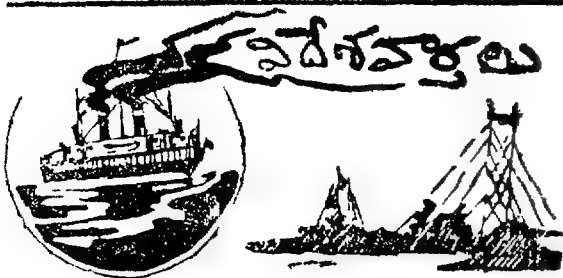
స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము

మహాత్ముని అభిప్రాయములు
ఫార్వర్డ్ పత్రిక బొంబాయి విలేఖకుడు మహాత్ముని బొంబాయిలో సందర్శింపగ వహాత్ముడు ఈక్రింది అభిప్రాయమును వెల్లుచెప్పెను —

ఖద్దరు—వంగరాష్ట్రము
వంగరాష్ట్రమునకును ఇతర రాష్ట్రములందు ఇతనే ఖద్దరు విషయమై ఉత్సాహము అధికముగనున్నది కాని వంగరాష్ట్రమున ఈవిషయమున చెయవలసిన పని ఇంకను అధికముగ నున్నది
దాసుగారి మరొకవల్ల స్వరాజ్యపక్షపు బురుతిగినదాయని ప్రశ్నింపగ దాసుగారి వరమవల్ల అన్ని పక్షముల యొక్కయు ప్రతిష్టాపనలయొక్కయు బలము ర్ధ్వనదని మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను అయినను స్వరాజ్యపక్షము ఊగతి గాంచునని చెప్పుట కెంతమాత్రము ఆధారములేదనియు, స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన వారందరు దాసుగారి ఉద్దేశములను కారబించుచున్నారనియు మహాత్ముడు తెలిపెను

స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము

కాసనభలలో స్వరాజ్యపక్షమువారు అవలంబింపవలసిన విధానము గురించి మిరేమి సలహా ఇచ్చిరని విలేఖకుడు మహాత్ముని ప్రశ్నింపగ పండిత నెహ్రూగారి ననుసరింపుడని ప్రత్యుత్తర మిచ్చినట్లు వహాత్ముడు తెలిపెను
పలేలుగారు సామ్రాజ్యకాసనసభాద్యక్షులుగనుండుటకును పండిత నెహ్రూగారు స్పీసు కమిటీ సభ్యులుగ నుండుటకును అంగీకరింపుట స్వరాజ్యపక్షపు సిద్ధాంతములకు వ్యతిరేకముగ లేదా యని విలేఖకుడు ప్రశ్నించెను
మహాత్ముడు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను —
“నాకెట్టి వైపరీత్యము కనుపడుటలేదు ఏపక్షమైనను వృద్ధిగాంచి బలపడవలయు నని న ప రి స్థి తు ల ను గుర్తెరిగి ప్రవర్తించుచుండవలెను పలేలుగారు సామ్రాజ్యకాసన సభాద్యక్షులుగ నుండ సంగీరింపుట పండిత నెహ్రూగారు స్పీసు కమిటీ సభ్యులైనను అంగీకరింపుట చక్కని ఎత్తు అని చెప్పవలసియున్నది
బర్మెసు హెడ్ ప్రభువుగారి ప్రకటననునుగించి మాట్లాడుచు కాంగ్రెసువారు పట్టుదలతో నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగింప లూనుకొనుటయే బర్మెసు హెడ్ ప్రభువుగారికి తగువిధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట యగునని వహాత్ముడు చెప్పెను



చీనాసుంకముల సభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 7 — వాషింగ్టన్ నుండి జనీవాన్ని ఒడంబడిక ననుసరించి సుంకములను గురించ వర్తించుటకు చీనా ఇతర ప్రభుత్వములు ఏర్పాటుజేసికొనిరి చీనావారు తమ ఆదాయమును సుంకములను హెచ్చించి యభివృద్ధి జేయదలం చిరి బ్రిటను వర్ రోనాల్డు వక్లి గారిని తన ప్రధాన ప్రతినిధిగ నియమించెను ఆక్టోబరు 26 తేదీని సుంకములసభ పికింగులో ప్రారంభమగును

మసూలు సమస్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, సెప్టెంబరు 7 — మసూలు సమస్యను గూర్చి మరీకోన్ని సంగతులను జాతీయములకి ప్రభుత్వమువారు రందజేయు చున్నారు పత్రికలకుగూడ రేపు అందజేసెదరట

మ్యాట్రిడు వార్తలు

శత్రువుల ఒత్తిడి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాట్రిడ్, సెప్టెంబరు 7 — పడమటి రంగమున శత్రువుల ఒత్తిడి సామునే యున్నది కాని లాభములేకున్నది 16 వైమానికులు అగ్గిరుపై బాంబులను గురిపించిరట శత్రుకోటి యున్న ఇండ్లపై కురిపించిరట

మ్యాంగుహే వార్తలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాంగుహే, సెప్టెంబరు 7 — మే 30 తేదీని కాల్య ఒడి హతులైన కూలీలగౌరవార్థము 500 కూలీలు సమావేశమై సమానముగ జేయు ఒడంబడికలను ఖండించుచు యువస్వసేవ జనసమాహము ఆవేశపూరితులై అంతర్జాతీయము లుండు ప్రదేశమునకు బోయిరి ఆచట 5 గరు విదేశీయులను ఇద్దరు చీనా పోలీసువారిని ఎదుర్కొని వారిని ౧ శ్చతో గొట్టిరి ఇట్టిలను గూడ బుద్ధిగి చెకురు కట్టలతో సాడిచిరి పోలీసు మారుగాల్చిరి ఒకనికి బలము గాయములు తగిలెను ఇద్దరికి స్వల్పముగ తగిలెను గుంపు చెదిరిపోయెను పోలీసుదళము మరింత చేరెను అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది

"సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గావలెను"

రిపులనాయకుని సందేశము

పార్లీస్, సెప్టెంబరు 8 — మరాఠోలో లీక్చరీక్ పత్రికకు యుద్ధవలేఖరిగ నున్నవా డిల్లు డెలుపుచున్నాడు అబ్బో కరీంగారికి సందిరాయబారములను బంపలేదు వార్తాపత్రికల ద్వారా వినిరి రిపుల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నా రు ప్రాంసు స్పెయిను దీనిని గుర్తించినగాని మాట్లాడి నిరాక రించుచున్నారని అబ్బుకరీంగారి కార్యదర్శి డెలుపుచున్నాడు లోలుయానుండి కిసెకుబోపు సరిహద్దు రిపుల గావలెనను చున్నారు దీనివలన తాజాలోనున్న ఫ్రెంచివారు మరలబలం వచ్చును మెక్సికోలో స్పెయిను ప్రదేశమున దగ్గించవలసివచ్చును సరిహద్దులను నిర్ణయించు కొకసంఘము నేర్పాటుజేసెదము ఇగియు రిపుల న్యాయతంత్ర్యమును గుర్తించిననే జేయబకును 'మాలో' అందరును చనిపోవువరకును పోరాడెదము అట్లు జేసిన స్వతంత్ర్యముగ మనుటకు పిలవనని కరీంగారి కార్యదర్శి డెలిపెను.

భయంకరమగు పోరాటము

రిపుల అలజడి హెచ్చుట

శత్రువుల దృఢసంకల్పము

మ్యాట్రిడ్, సెప్టెంబరు 8 — రోజంతయు ట్యూటను ప్రదేశములో పడమటిరంగములకు పోరుజరిగినని మరాఠో వార్తలు డెలుపుచున్నవి ముఖ్యముగ జెనీహోస్పర్లలో భయం కరముగనున్నది ఈరంగముం దంతటను అసలు మాకు ముఖ్యముగ పోరాటమునకుగావలసిన సైన్యములను కాపలాచేసెదమన్నార రెండు రంగరంగములందును శత్రువుల అలజడి హెచ్చుగ నున్నది ఎయిను నాటాను పటాలము తప్పించుకొనెను యునై టెడ్ స్టేట్సు వైమానికుల ప్రచలనము చేనూచును ముట్టడించుటలో యునై టెడ్ స్టేట్సు వైమానికులు చాల తోడ్పడిరి

ఇరాకు క్షేమము

ఇంగ్లండు ఆతురత

"ఆలస్యమమృతం విషం"

లండన్, సెప్టెంబరు 8 — ఇరాకు మ్యాంజేటును విస్త రింపజేయుట గ్రేటుబ్రిటనులో అందరకును ఇష్టమేయ నిజాతి సమితిసభలో కర్నూలు ఆమెరిగారనుట కల్ల నిజమరయగోరి నే ప్రజాభిప్రాయము చాల తేడాగా కన్పించగలదని డెయిలీ టెలి గ్రాఫ్ పత్రిక డెలుపుచున్నది ఈ విషయమును తరచుండు తప్పించుకొనుటకు జాతీయములలో జేరిన ప్రభుత్వములవారు చాలమంది గోరుచున్నారు ఈ విషయమై రెండవ విచార సంఘమును నియమించ నుద్దేశించిరి దీనివలన మరీకోన్ని నెలలు ఆలస్యమును ఈలోపుగ ఆంగ్లో తురుష్క సమస్య మరింత చిక్కులలో బడుననుచున్నా డా పత్రికావిలేఖరి

జాతీయములచే నియమించబడిన ఉపసంఘమువారు ము వ్యయను ఇట్టి మందమున పద్ధతులను ఆవలంబించకుండురగాక యనుచున్నారు

కేపు ప్రభుని హెచ్చరిక

ఉత్తర ఇరాకు ప్రదేశములో తర్కి ప్రభుత్వమేర్పడిన ఆ ప్రదేశముయొక్క భౌతికభాగ్యవ్యయమునకు భంగముగల్గిననియు సాధన సంపద వారింతుటచే ఇరాకు తర్కి నెదుర్కొనుటకు పిలువదనియు ఇరాకునువదలి బెట్టుటపాడిగాదనియు నూదాను వదలినపుడు ఏగతిబట్టెకో జ్ఞాపకమున్నదనియు కార్తూము మూత్యము మరితెచ్చోట్ల జరిగిన ఘోరములు మరుపురావనియు ఇరాకును వదలిబెట్టితేనే నూదానును వదలుటచే గల్గు ఫలిత ములే గల్గిననియు వైకవుంటు ప్రభువుగారనిరి

మసూలు సమస్యను గూర్చి అదివారపు పత్రికలు తమ యభిప్రాయమును దెలుపదలమకొనలేదు ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి అభిప్రాయము ప్రకటించినగాని ఈ పత్రికలు తమ యభి ప్రాయమును దెలుపజాలవు పరిస్థితులన్నిటిని జూడ చనువ విష యములన్నియు జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నవి ఆ సంగతిని మరన రాదని పత్రికలు హెచ్చరించుచున్నయని

బాలభటులు

పోవును సందర్శించుట - పోవు స్వాగతము

రోము, సెప్టెంబరు 6 — 12 దేశములనుండి 10000 బాలభటులు నేటిమధ్యాహ్నము పోవును దర్శించిరి భటులు ముందుకేగి పోవుగానిని మన్నించిరి

జర్మనుసరుకులు ఇండియాకు

వచ్చుట

లీపిజిగులో కొనెడువారు

లండన్, సెప్టెం 1 — లీపుజిగులో కరద్యుతుకాలమున జరుగు సాంవత్సరికసంతో విక్రయించు పదార్థములను ఈ సాలను భారతీయులెందరో కొనసచ్చివారు నేతయంత్రపు పని ముట్లు వ్యవసాయసామగ్రి, విద్యుచ్ఛక్తి పరికరములను కొన నున్నారు ఇంతమంది భారతీయులు ఇదివరలోలేదు.

రొనాల్డు ప్రభువుగారు!

ఇండియా రాజ్యపరినిధి

లండన్, సెప్టెంబరు 8 — రీడింగ్ ప్రభుని స్థానేవచ్చు టకు రోనాల్డు ప్రభు వంగీకరించెననుమాట ఆసత్యమనియు ఈవిషయమై ఆతని నడుగ లేదేయనియు సకాడ్ టైముపత్రిక యాధిక డెలుపుచున్నది

మరణవృత్తాంతములు

అలగ్జాండ్రీయాలోనున్న గ్రీకుమతాచార్యుడు పోటి యాన్ అనునాతడు స్తావకము ప్రాపంచిక మతసభనుండి ఇంటికిబోవుమార్గమున చనిపోయెను

సర్ ఎం టిగి నేనాని

నేనాని సర్ మైకేలు టిగిగారు పరమపదించిరి

సర్ పత్రికు అగ్నూస్

గారు ఆస్ట్రీయా, విన్స్టోరియాలో 1868 లో పుట్టిరి ఆతడు చనిపోయెననుచున్నారు

దమాస్కస్ దాడి

డ్రూసెన్ బెడూయీనులు వెనుకకు తరమబడుట

లండన్, సెప్టెంబరు 2 — దమాస్కసులో ప్రదేశించు టకు ఇటీవల డ్రూసెన్లు బెడూయీనులు ప్రయత్నించిరి చాల వరకు విజయం లెరనవచ్చునుగాని పరాక్షులు చాకచక్యముతో వీరిని భగ్నమనోరథులజేసిరి శత్రువులు కొండక్రింద దాకొని రట రాత్రి చీటిబడుటతోడనే నగరమును ముట్టడించుటకు నిశ్చయించుకొనిరట ఫ్రెంచి వైమానికులు వీరిని గనుగొనిరి. బాంబులను గరిపించిరి బయటకు పారిపోవలసివచ్చెను స్పాహీన్ పటాలములు వీరిని ముట్టడించెను 700 సప్తము గల్లెను మంచి సందిగ్ధసమయమున పరాక్షులు నగరమందున్న క్రైస్తవ ప్రజలం దరకును 650 తుపాకులను బంచిబెట్టిరి

ముస్లిము ఐక్యత

పెరిషియా, ప్రపంచమునందున్న ముసల్మానులు

ఐక్యతతో నుండవలెనని కోరుట

టెహరాన్, సెప్టెంబరు 6 — మేడినాముట్టడిని గూర్చి విచారమును జూపుచు సభను సలిపిరి రోజంతయు సభ జరిగె ను ప్రపంచముందున్న ముసల్మానులందరును ఐక్యతతో నుండ వలెనని యుపన్యసించిరి ఇస్లాము మతమునకు వచ్చిన అపాయ మును దప్పించుకొనవలెనని హెచ్చరించిరి పెరిషియా అంతయు ఈ విచారమును పాల్గొనెను

ఇబిన్ సాదుగారు యభయము

కెయిరో, సెప్టెంబరు 7 — ఇబిన్ సాదుగా

రిట్లు పాడు రాజుగారికి తంతినంపెను వాహబీలు ముసల్మానులకు పవిత్రముగ తేత్రములన్నిటిని మన్నించుచున్నారు ఆ ప్రదేశములను ముట్టుట లేదు పుణ్యతేత్రములను ధ్వంసముజేయువారిని శిక్షించుటకు సహాయముచేయ వలెను.

నావికుల సమ్మె పరిస్థితులు

సౌధాంప్టక్ సమ్మె భగ్నమగుట

లండన్, సెప్టెంబరు 8 — సౌధాంప్టక్ సమ్మెదారులు నేడు నాలుగు నాకలను వెడలకుండ ఆపుజేయలేకపోయిరి. సిబ్బంది పూర్తిగ యున్నది ప్రాతేసిబ్బందిలో నూటికి 97 గు రుండిరి

లండన్, సెప్టెంబరు 7 — సమ్మె అంతరించుటలేదని యు ఆపుడే ప్రారంభమగుచున్నదనియు వ్యవహారమునంతను క్రేడ్ యూనియను కౌంగ్రెస్ వారికి డెలుపుటకు నిశ్చయించు కొంటిమనియు, నావికులు క్రేడ్ యూనియను కౌంగ్రెస్ వారి నాయకత్వమునే అనుసరించుచున్నారనియు వేతనములన్న తగ్గించుట కంగీకరించరనియు సమ్మె సాగించుటకే నిశ్చయింపు కొంటిమనియు పిన్స్టెలుగారు సభలో డెలియజేసిరి

టౌంమ్ గారి హెచ్చరిక

నావికులందరిని ఆలోచించకుండ నావికుల వేతనములను దగ్గించుట కొప్పకొనుట అపాయకరమైన పనియనిరి హ్యూవిలకు విల్క్ గారి చర్యను క్రేడ్ యూనియను కౌంగ్రెస్ వాళ్లు విచారించవలెననిరి.

మహమ్మదువారి గోరీపై బాంబులు

మౌలానా మౌకతాలీగారి ప్రకటనము

ఈవిషయమున నేను పాలస్తీను సుప్రీం ముస్లింకొన్నింటి అధ్యక్షులకు తిరివార్త నంపితిని. “మదీనాలో యుద్ధమేమియును జరుగలేదుగాని కాళామీద కొద్దిగాగుండ్లు వలబడెను” అని ఆతడు నాకు తిరివార్త నంపెను. ఇబినుసాదుపక్షమువారు మహమ్మదువారి గోరీపైని గుండ్లను వదలలేదను నమ్మకము భారత దేశమున చాలమంది మహమ్మదీయులకు కలదు. ఈతంతువార్త గూడ ఆ నమ్మకమునే బలపరుచుచున్నది. మదీనామీద గుండ్లు వదలిరి “అని మొదటి తంతువార్తయందుండెను.” మదీనామీద బాంబులుమాత్రము వదలిరి. అని జడ్డానుండి తిరివార్త వచ్చినది. ఏవో కొన్ని తుపాకిగుండ్లు మాత్రమే పడెను” అని యీ మూడవ తంతువార్తలో కలదు. ఆగుండ్లను వదలిన ఫీరంగు లెవరివి? అనుమాన మెవరిపైన కలుగవీలున్నది? మదీనాసరిహద్దులో రెండు పర్వతపర్జులున్నవి. వానిలో నొకదానికంటె రెండవది ఎక్కువపాడుగు (ఉన్నతము) గానున్నది. ఎత్తైనకొండపైని ఫీరంగుల నమర్చిరి. రెండవకొండపైని అమీరాల్ నేనయున్నది. మిక్కిలి చిన్నఫీరంగిని కాల్చిననుగూడ గుండు రి, 4 మైళ్లదూరమువరకును పోవును. కావున ఇబనుగారి నేనలు నాలుగుమైళ్ల దూరమున కావలెనే యుండుట సహజము. ఇబనుగారి పైనికులగు తుపాకులేగాని ఫీరంగులులేవు. అట్టి అంతదూరమునుండి యిబనుగారి పైనికులు తుపాకులు కాల్చినచో ఆగుండ్లుపర్వతములపైపెను పేలకును దాటి మహమ్మదువారి గోరీపైనబడి దానిని నష్టపరుచుట సాధ్యమగువా? అది ఆసాధ్యమును అసంభవముననియే చెప్పదగినది. తుపాకిగుండ్లు-ముఖ్యముగా యిబనుగారి తుపాకిగుండ్లు-అంతదూరము పోలేవు. అది 1000 గజములకంటె ఎక్కువదూరము పోజాలవు. అమీరాల్ సైన్యముయొక్క అధీనమునందున్న మహమ్మదువారి గోరీపైని గుండ్లుపడినచో దానికి అమీరాల్ గారే బాధ్యులగుదురు. షేరీఫుకుటుంబమునా రిదివరకు చేసిన దుష్కార్యములుగూడ నిట్లాహించుటకే ఆధారపడుచున్నవి. స్యాంబరత్వమువలననే షేరీఫుకుటుంబమునా రిదివరకు పరమపవిత్రమును మక్కాక్షేత్రమునందే చలిచీమైన చంపదగని పుణ్యస్థలమునందే భిలాఫతుపై యుద్ధమును ప్రకటించి మహమ్మదీయుల రక్తమును ప్రవహింపజేసి వేలకొలదిగా తురుష్కలను నురుమాడిరి. అట్టి వారు తమకు శతృవులుగా మన్నియింపను సుల్తానుగారిపైని అభిల ప్రపంచవాసులగు మహమ్మదీయులకును ప్రబలమగు ఆగ్రహమును కలిగించి ఆరీతిగా తాము కీర్తిని బడయవలెనని అసించి సుల్తాను నేనలు మహమ్మదువారి గోరీపైని గుండ్లను వదలి దానిని పడగొట్టిరని ఎల్లవారికిని వన్యకమును కలిగించుటకు తామే యీ ఘోరకృత్యమును చేయుటకు కొంచెమైన సంకయించెదరా? మక్కామదీనాలలో పెరిగ్రాఫు కార్యాలయములు లేవు. కాన నచట జరిగిన సంగతులు వెంటనే తెలియరావు. ఈ వార్తలను అమీరాల్ అభిల ప్రపంచమునకును పంపించుచున్నాడని జడ్డానుండి తంతువార్తలు వచ్చుచున్నవి. బొంబాయిలోనున్న అమీరాల్ అనుచురులు గూడ భారతదేశమునందు సున్నీలకును నవాబీలకును మహబీలలో భిన్న కాఖిలకును తగవులను కలుగజేయుచున్నారు.

“గోరీపై బాంబులు వేయబడెను.” అని జడ్డానుండి ఒకవార్త వచ్చెను. ఇబనుసుల్తానుకు విమానము లెక్కడనుండి రాగలవు? ఆవిమానములు శత్రునేనల సత్రిమించిపోయి ఎటుల బాంబులను వేయగలుగును? కావున జడ్డానుండి వచ్చిన వార్తలన్నియును అసత్య లేయని స్పష్టమగుచున్నది. కావున మహమ్మదువారి గోరీపైని గుండ్లను వదలి దానికి నష్టమును కలిగించిన మాటయే నిజమని విచారణవలన స్పష్టమైనచో నష్టపరచిన వారెవరో నిర్ధారణగా కనుగొని వారికి తనశిక్ష విధింపవలెను అని మౌలానా మౌకతాలీగారు భిలాఫతుపత్రికకు వ్రాసిరి.

(ప్రత్యేకవిలేఖకరి)

నేత్రంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-4-0

ఈ కాటుకలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడదగినది. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బును చేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటిదురదలు, కండ్లమసకలు మొదలగునవి మానును. డబ్బీలో పావులాయెత్తు కాటుక మాత్రమే యుండును.

అన కా ప ల్లి

దాదాభాయి నారోజీ వరంతి

భారత పితామహులని విరుదుగాంచిన క్రిశ్చిశేషులయిన శ్రీ దాదాభాయి నారోజీగారి శతవత్సర జన్మదినమహోత్సవసందర్భమున యీ పురమున గల భారతవీరుల సందేశముల వాచించు స్త్రీ పురుషులు గొందరు జాతీయోపసంఘ కార్యాలయమునంద యాదినము సా కంకాలము ౮ గంటలకు శ్రీయుత కోరుకొండ లింగమూర్తిశ్రేష్ఠిగారి ఆధిపత్యమున బహిరంగ సభ జరిపిరి

అధ్యక్షులు శ్రీ నారోజీ మహాశయుని జీవితచరిత్రను పవిత్రసందేశములను కార్యదీక్షాకాళములను సభ్యులకు ముది తమగు రీతిని జల్లడించి అట్టి భారతవీరులకుటుంబమునకు జెందిన దేశీయులకు స్త్రీ పురుషులు నెరవేర్చవలసిన విద్యుక్తములను బోధించిరి పిమ్మట జాతీయోపసంఘకార్యదర్శియు ప్రజాసేవ తత్పరులు నగు డాక్టరు శ్రీయుత గుళ్లపల్లి నారాయణమూర్తి గారు భారతవీరశిఖామణియొక్క ప్రజ్ఞావిశేషములును హాసోదేశములును వ్లుప్తపగడిని జల్లడించగల పద్యములను జదివి సభ్యుల వనములను దేశభక్త్యంకురితములుగను ఆనందనిమగ్ను ములుగను జేసిరి తదుపరి కొంతవరకు స్వాతంత్రోద్యమమైన నాయకుల వనుసరించి కాశ్యత యశస్సాఖ్యములు గాంచుటకై వీరుల సంతివార ముపించుకొనుటకు తెగిన పట్టునలతో కార్య సాధనకు పూనుకొనుట ముఖ్యసర్వముని ప్రార్థించుచు అధ్యక్షు లు ఎందనములతో ౩ గంటలకు సభ ముగించిరి

గాదె పేర్రాజు,

ప్రజాసేవకుడు.

ధర్మవర వార్తలు

(ఓషివిలేఖరి)

వ ర్త ము

ఆగష్టు 28 — ఇప్పట గాలి విశేషము అకాశము మేఘాలంకృతమగుట తప్పలేదు ఇష్టము కరియటమాత్రము పూజ్యము

ఆ గ మ న ము

ఈ అనంతపుర మండ గాకారిగనండినట్టియు, తిరువా న్కూరు దివానుగా నుండినట్టియు, ప్రకృతము మదరాసు రివి న్యూజోర్డు సభ్యులుగ నుండునట్టి మ॥ ౧ ॥ శ్రీ॥ దివానుబహ దూరు టి రాఘవయ్య, బి ఎ సి ఐ గారు నిన్న మధ్యా హ్నము 11 గంటలకు అనంతపురమునండి మండలాధికారితో జాయి విచ్చేసిరి వారికి మ॥రా॥శ్రీ॥ దివానుబహదూరు టి రామారావుగారు విందొసగిరి

సాయంకాలమున శ్రీ ఎడ్వర్డు కార్గానేవకొ సరుప్యతీ నిలయపు సభ్యులు శ్రీవారిని సన్మానించిరి ఆ సమయమున పురప్రముఖులేగాక ఉద్యోగులనేకులు విచ్చేసియుండిరి గ్రంథాలయ సభ్యు లుచిరీతి కమీషనరుగారిని సత్కరించి పుష్పహూ లాలంకృతులం గాంచి ఫలతాంబూూడల నొసగిరి కమీష నర గారును వానిని సంతోషముతో నందికొనిరి ప్రజలు తమ కష్టములను దెప్పుచు, ప్రకృతము రి సెటిల్ మెంటును జారి లోనికి తేసుండునటుల గ ర్న మెంటు సిఫారసు చేయవలెనని విన్నవించుకొనిరి గ్రంథాలయ ఉపాధ్యక్షులగు మ॥ బో పి నూర్యనారాయారావుగారు తమ వేడుకోలు ననుసరించి సభకు విచ్చేసిన సభ్యులకును, కమీషనరుగారికిని, ఎంపలధికారిగారి కిని నిలయము పక్షమున తమ కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించిరి కమీషనరుగారు తమకుజైన సన్మానమునకు అంద తీకిని తమ కృతజ్ఞులని దెప్పిరి

పిమ్మట ఆది మాంధ్రుల హదరీసోదరులకు కమీషనరు గారు కొంత ప్రేకమునిచ్చిరి వర్షమువచ్చుచుండినందున కొంతనే పచ్చటనే యుండి సుమార్లె దుఘంటలు అయినతరువాత మండ లాధికారితో గూడ పెనుగొండకు మోటారుమీదుగా వెళ్లిరి

సుందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి వెల యా 0—8—0

ఒక డబ్బీలైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మెటి ము మచ్చలు మానును ముఖము కాంతిబారి, నన్నగా అద్దము వలె ప్రకాశించును చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజూకు తేరును ఈలైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

గౌ. సర్ ఎ. పి. పాత్రికారు

దత్తమండలముల పర్యటనము

కర్నూలు, సెప్టెంబరు 4:—గౌరవనీయులగు మంత్రి గారు కోల్పో మెమోరియలు పాత్రికామిక పాఠశాలను సందర్శించిరి. ఆపట్టు విద్యార్థులు చేయుచున్న శేతపనిని ప్రశంసించిరి. విద్యార్థులు పనిచేయుచు కొంతసేపకుడ సంతోషపడుచున్నారని. వారిభోజనమునకు, జీతములకు కావలసినంతమొత్తమును సులభముగ సంపాదించు కొనుచున్నారని. విద్యార్థులలో కొందరు వ్యవసాయము తోటపని నేర్చుకొనుచున్నారు. ఎరువువేయుట, పండ్లు పుష్పములు చక్కగ వృద్ధి జేయునట్లు చెట్లను పెంచుట మున్నగు విషయములందు బాలురకు ప్రత్యేకశిక్ష ఇవ్వబడుచున్నది. పేదపశువులు తినగ మిగిలిన గడ్డి కలిపిన మంచినీరును తయారుచేయుట ఉపయోగించుట కూడ నేర్పబడుచున్నది. కోల్పో మెమోరియలు పాఠశాలయందు చదువు బాలురు ఈపాత్రికామిక పాఠశాలయందు దినమునకు కొన్నిగంటలు ఏదైనను ఒకవృత్తిని నిర్బంధముగ అభ్యసించుచున్నారు. మాధ్యమికవిద్య నభ్యసించు విద్యార్థులు ఒకవృత్తివిద్య కూడ నేర్చుకొనవలయునని మంత్రిగారు నిరంతరము సూచించుచున్నవారగుటచే ఈపాఠశాల ఏర్పాటులన్నియు వారికి సంతోషమును కలుగజేసెను. ప్రస్తుతము 1100 రూపాయలు విలువగల గుడ్డులు (బాలురు నేసినవి) పాఠశాలయందు నిలువయున్నవి.

నందికోటకూరు

జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుల, జిల్లావిద్యాధికారి, శేషారెడ్డియం. యల్. సి. గార్లతో గౌ. మంత్రిగారు నందికోటకూరుకు వెళ్లిరి. ఈగ్రామము కర్నూలుకు 20 మైళ్లదూరమున నున్నది. గొప్ప భూస్వాములు, రెవ్వు, వర్తకులు ఇచ్చటకున్నారు. గ్రామజీవితమును చూడవలయు నను ఉద్దేశముతో మంత్రిగారిగ్రామమునకు వెళ్లిరి. గ్రామపు జనసంఖ్య 8500. ఒక సెకండురి పాఠశాల ఒక బాలికాపాఠశాలయున్నది. మంత్రిగారికి గ్రామస్థులు గొప్పస్వాగత మొసగిరి. ప్రముఖులగు రైతులతోను వర్తకులతోను మంత్రిగారు ఇష్టాగోష్ఠి, సలిపిరి. పంటశాస్త్రపాఠము చక్కగ జరుగుచున్నవనియు, విద్యా విషయములను గురించిన గ్రామమునందలి ప్రముఖులతో మంత్రిగారు మాట్లాడిరి. గ్రామ పంచాయతీవారితో సంప్రదించి గ్రామస్థులను అనుకూలముగ విద్యావిధానమును నిర్ణయించ మంత్రిగారు రాజ్యాధికారిని కోరిరి. విద్యావిషయములందు గ్రామస్థులకుగల ఉత్సాహమును మంత్రిగారు ప్రశంసించిరి. గ్రామమునందలి పంచాయతీ సంఘమువారు తమ ధర్మములను ప్రశంసనీయుముగ నిర్వహించుచున్నారు. మధ్యాహ్నము మంత్రిగారు మరల కర్నూలుకు వచ్చిరి.

సాయంకాలము ఉపాధ్యాయులు, అధికారులు, అసభి కారులతో ప్రముఖులు మంత్రిగారిని సందర్శించిరి. దత్తమండల వారికి ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయమునందు ప్రత్యేక సౌకర్యము బండవలయునని కోరుటకు కొందరు ప్రముఖులు రాయబారముగ మంత్రిగారిని సందర్శించిరి.

రేపు మంత్రిగారు నంద్యాల వెళ్లెదరు.

విత్తారి అనంతరము

విడుదల చేయబడినవారిపై ప్రభుత్వమువారు మరల అభియోగము తెచ్చుట

అల్లూరు రామరాజుగారు చిన్న జగ్గుమపేట గ్రామమునకు వచ్చిన విషయము తెలిపియున్నను పోలీసువారికి తెలిపలేదనియు రామరాజుగారికి ఉడుపులు సన్నపై చేసిరని నేరములను పోలీసువారు చిదంబరం, కేళినన్న అను వార్లపై మోపిరి. ఈ కేసును ఏజన్సీ అడివ.నలు పెనున్న జడ్జిగారు విచారించిరి. పోలీసువారు భయపెట్టి దొర్లవ్వయ్యపై తమనద్ద వాజ్ఞాములను పుచ్చుకొనిరనియు పోలీసుకేసు కల్పితమైనదనియు నిందితులు అసహాయ వాదులగుటచే పోలీసువారి కేసును సృష్టిచేసిరనియు నిందితులు వాదించిరి. పెనున్న జడ్జిగారు నిందితులను విడుదల చేసిరి. ప్రభుత్వమువారు పాకోట్లనందు 'అప్పీలు దాఖలుచేసియున్నారు. న్యాయమూర్తులు చేపదాకు వాలరుగార్లు ఈ కేసు విచారణ నిన్నటిదినము ప్రారంభించిరి. పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరు ప్రభుత్వమువారి పక్షమునను, గంటి లక్ష్మన్నగారు కె. భాస్కరఅయ్యంగారు నిందితుల పక్షమునను కేసును జరుపుచున్నారు.

శ్రీ శ్రీ సర్ సురేంద్రనాథ బెనర్జీ

భారతదేశమునకు గొప్పసప్తము

విదేశపత్రికల సత్సంపము

సర్ సురేంద్రనాథబెనర్జీ చనిపోవుటవలన భారతదేశ నాయకులకును బ్రిటను లిబరలుపక్ష మునకును పూర్వకాలమునుండియు వచ్చుచున్న లంకెలలో నొకటి విడిపోయినది. సురేంద్రనాథుడు భారతదేశము మహాసభ నిర్మాతలలో నొకరై 1906 లో బెంగాలు విభజనమునందలి హోరాహోరీగ నాందోళనజేసి ప్రసిద్ధిగాంచిరి. ఆయనను 'సరెండ్రనాథ్' అనుచుండెడివారు. ఈలిరుచుతోనే శ్రీ శ్రీ డబ్ల్యు. టి. వైడుగా రాయనకు స్వాగతముసంగిరి. ఆయన యేదైన ఒకపంథానుదీసినయెడల దానినే విడనాడక పట్టుదలతో భక్తితో, నిపూతతో, నిశ్చలముగ పనిచేయును. సురేంద్రుడు మంచి సక్రమప్రభుత్వవాది. గాంధీగారి ఆసహాయాద్యమున కందుచేతనే ప్రతికూలముగ నుండి భారతదేశమున ది త ర మి త వా దు ల గతోలని నిర్మాకార్యవిధానమునే పనిజేసెను. ఆయన తుదకు జేసిన ప్రజోత్సాహముగ పని భారతనాయకు లందరను సహకారముజేసి సంస్కరణములను పనిజేసి త్వరలోనేభివృద్ధినిగను మనిచేసె.

మాంచెప్పరుగార్దాయను.

* * * * *

కప్పా అనువారు నేమనుపత్రికయందు దిలుల వ్రాయుచున్నారు.

వక్తృత్వసభియందు దసమాన కక్షిగల కళానిపుణుల ము వ్యవసా సేను విన్నవారలలో గతవారము చనిపోయిన సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి గౌరవ. నెలిస్సనుగారు తాను విన్నవారలలో ఒక్కగొడ్డను మాత్రమేనిరుపమానతైరి గాంధీర్యముగల వాడని ధ్వనముగ జెప్పచుండెడిది. సురేంద్రుని యవ్వనమున నే నెరుగుదును. అప్పుడు కర్ణాటక విధానమునకు ప్రతికూలముగ నీ యన బెంగాలంతయును రేగగొట్టుచుండెను. ఎక్కడ జూచినను ఆయన దేశయులు ఆయనను వినుటకు గుంపులు గుంపులు జేరెడివారు. 1909 లో ఇం పి రి య లుపైను కాన్ఫరెన్సు సభ్యుడుగ ఇంగ్లాండుకువచ్చి యువస్వస్థిం చెను. ముఖ్యముగ మాంచెప్పరులో నువస్వస్థింపింపుడు ప్రేక్షులందరును అబ్బురపాటు అంగవక్తృత్వపురాతనధాటి ప్రాచ్యదేశములోగూడ నున్న దనిపించెను. సురేంద్రనాథునకు మధ్యగంధీరవాక్కును, భావజైకృష్ణమును, వాదమును, వాక్యసరస్వత్యమును ఆవక్తృత్వమునగలవు. ఆ ఉపస్వస్థింపింపుడు దాటియు పారుచును యెంతయున్నను మనిషిమాత్రము కొద్దిపాటివాడు. అమితకృత్తి, ఆశ, సరసుడు. అనూయలేదు. 1848 లో జననమొందెను. ఉన్నత బ్రాహ్మణజాతి. గాంధీబెజికివచ్చి మితవాదులకు ను యితర సక్రమవాదులకును భేదముగల్గించువరకును ఆధునిక భారతోద్యమము లన్నిటియందును పాల్గొనెను. అంతట ఆయన మాంటాగుగారి చేతులలోజిక్కినను. క్రొత్తసంస్కరణ ప్రభుత్వము స్థాపింపగ నే మంత్రియయ్యెను. నైటుహృద్దు బిరుదము సం గీకరించుటలో పెద్దతప్పజేసెను. ఇది 1921 లో భారతనాయకుడు బిరుదము సంగీకరించుట రాజకీయముగ నాత్యంతాత్యయనిదలంచి గాంధీగారు పూర్తిగ విజృంభించినరోజులలో జరిగెను. సురేంద్రనాథుడు ద్రోహిగాని అతివాదిగాని కాడు. ఆయనయెప్పుడును ఉత్సాహముతోనుండి ఆకర్షవంతముగ నుండెడివాడు.

సం. రా.తో పోలీసు పరిపాలనము

మతకలహములపై గవర్నరు అభిప్రాయము
అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 5:—1924 సం॥కు సం॥రా॥లో పోలీసు పరిపాలనను గూర్చి యొక తీర్మానములో సభాయుక్తుడగు గవర్నరు రాజకీయ కలహములు లేకున్నను మతకలహములు హెచ్చుగానున్నవని చెప్పుచున్నాడు అలహాబాదు లోక్సభ, షాజహాన్ పూరులలో గొప్ప కలహములు జరిగినవి. పి వి లు అ ధికారులు మిలిటరీ సహాయము కోరవలసివచ్చినది. ఇట్టికలహములు జరిగినప్రదేశములలో సేగాక చాలామారము కీడుకలిగించును. ఇవికలిగించు మతోద్రేకమును చల్లార్చి విభేదములను పోగొట్టుట కెంతకాలమోపట్టును. వేరువేరు సంఘముల నాయకులు తమయనుచరలలో ఇతిరల భావములయెడల సూనమును నెలకొల్పుచుండు పోమనువారు న్యాయసమృద్ధమైన తమవిధులను నిర్వర్తింపజాలరు. ఇప్పటికిని నాయకులు తమమూర్ఖవిశ్వాసములను వదలి సహనభావములను కలిగియున్న సూచన లగడపకుండుట విచారకరము. (అ.పె.)

11 వ ఆంధ్ర విశ్వబ్రాహ్మణ సభ

11 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణ మహా సభ అఖిల భారతీయ విశ్వకర్మోద్ధరణ సంఘము (ది ఆల్ ఇండియా విశ్వకర్మన్ లిబరల్ ఫెడరేషన్) వారి యాదరణక్రింద తూర్పు గోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురం తాలూకా నదురుబాద గ్రామములో జరుపుటకు నిర్ణయింపబడినది. అధ్యక్షతకు నియమింపబడిన బ్రహ్మశ్రీ వడ్డేపాటి నిరంజన శాస్త్రిగారి కీరీరమునందలి యనారోగ్యకారణమున నీ సభ మొదట ప్రకటింపబడినట్లుగాక ది 29-9-25 తేదికి మార్చబడినది.

డాక్టరు చిసాంటు దొరసానిగారి కామనువెల్లు బిల్లును ఖండించుచు హిందూసంఘమునందలి యన్నికలముల వారికిని ప్రత్యేక నియోజకవర్గము నేర్పాటుచేయుట మూలమున 1919 వ సం॥రపు యిండియా దొరతనమువారి చట్టమును సవరించవలెనని విశ్వకర్మన్ ఫెడరేషనువారు తయారుచేసినట్టియు, దాని సాధారణ కార్యదర్శియైన బ్రహ్మశ్రీ పండిత గానాల రామమూర్తిగారిచే ప్రజాభిప్రాయము నిమిత్తము ప్రకటించబడినట్టియు, " ఇండియా కాన్ఫెరెన్సు రిఫారము బిల్లు ", మూడవ భారతీయ విశ్వకర్మ మహాసభయందు చర్చకు పెట్టబడుటకు పూర్వమున దక్షిణ హిందూదేశముయొక్కయు, ముఖ్యముగా ఆంధ్రదేశముయొక్కయు విశ్వబ్రాహ్మణ సంఘాభిప్రాయమును తెలిసికొనుట కీ సభ సమావేశము చేయబడుచున్నది. గనుక విశ్వకర్మ సంఘమహాసభయును, ఈజాతియందభిమానముగల యితర మహాజనులు నీవిషయమున లిఖితపూర్వకముగా తెలుపు సలహాలు సభయెదుటనుంచబడును. సంఘాధికారులకు సభకు దయచేసి మాకు చేయూతనొసంగ ప్రార్థన.

ధవ శేషరపు సోమలింగాచార్యులు, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు, రాజమండ్రి.

* * * * *

11 వ ఆంధ్రవిశ్వ బ్రాహ్మణసభ

అఖిలభారతీయ విశ్వకర్మోద్ధరణ సంఘము (ది ఆల్ ఇండియా విశ్వకర్మన్ లిబరల్ ఫెడరేషన్) వారి యాజమాన్యముక్రింద యీ 11 వ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ విశ్వబ్రాహ్మణ మహాసభ యిడివరలో ప్రకటింపబడినట్లు గాక ది 29-9-1925 సం॥రము మంగళవారమున తూర్పుగోదావరిజిల్లా రామచంద్రపురముతాలూకా నదురుబాద యశగ్రామమున చరుపబడుటకు నిర్ణయింపబడినది. అధ్యక్షతకు నియమింపబడిన బ్రహ్మశ్రీ వడ్డేపాటి నిరంజన శాస్త్రిగారి కీరీరమునందలి యనారోగ్యకారణమువలననే వర్షములవలనను సభానియమితిదినము నిట్లనివార్యముగ మార్చుచేయవలసి వచ్చినవి. డాక్టరు అనిబిశాంటు దొరసానిగారిచే తయారుచేయబడిన కామనువెల్లు ఆల్ ఇండియాబిల్లును ఖండించుచు, కాసననిర్మాణ సభాయెన్నికలు యిప్పటివలె మాండలికపద్ధతినిగాక, కులములవారీని ప్రత్యేక నియోజకవర్గములు స్థాపింపబడుటతో ఇండియా దొరతనమువారి 1919 సం॥యొక్క సంస్కరణ కాసనము సవరింపబడవలెనని అఖిలభారతీయ విశ్వకర్మోద్ధరణ సంఘమువారు తయారుచేసినట్టియు, దీని సాధారణ కార్యదర్శియైన బ్రహ్మశ్రీ పండిత గానాల రామమూర్తిగారు ప్రజాభిప్రాయము నిమిత్తము ప్రకటించినట్టియు "ఇండియా కాన్ఫెరెన్సు రిఫారముబిల్లు" మూడవ భారతీయ విశ్వకర్మ మహాసభయందు చర్చింపబడి పరిష్కరింపబడుటకు ముందీసభయందు ప్రాథమికచర్చ కుంచబడి యిందు సూచింపబడు సలహాకుడ సవరు బిల్లుతోబాటు 11 వ భారతీయ సభయెదుట నుంచబడునుగాన సభకురాజాలని విశ్వబ్రాహ్మణులును, ఈ జాతియందభిమానముగల యితరసంఘములకు జేరిన మహాజనులు నీవిషయమునుగూర్చిన తమ యభిప్రాయముల లిఖితపూర్వకముగా దెలిపి మాయుద్యమమునకు చేయూతనొసంగ ప్రార్థించుచున్నాము. దేశాభ్యుదయమును గూర్చియు విశ్వకర్మసాంసాంఘికాభివృద్ధినిగూర్చియు పలుముఖస్వరూపు లీసమావేశమునందు చర్చకు రానుండుటచే విశ్వకర్మజాతీయులు నితరులు నీసభకు విరివిగావయ్యచేయవలయునని ఆహ్వానసంఘపక్షమున కోరుచున్నాము.

తమిళనాడు కాంగ్రెస్మిటి యధ్యక్షులగు శ్రీయుత డాక్టరు పి. వరదరాజులనాయుడుగారినిగూడ ప్రత్యేకముగా నాహ్వానించియున్నాము. బసలుమున్నగు ప్రత్యేకపు టేర్పాటులను కోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

ధవ శేషరపు సోమలింగాచార్యులు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

మకాం:—రాజమహేంద్రవరము, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం. పెట్టబడు 8-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నావ్యలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	18 0 0
సెనగలు ,, డిటా	11 12 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా	13 8 0	14 8 0
మినములు ,, డిటా	15 4 0	16 8 0
ఉలవలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా 1-కి	61 0 0	68 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,,	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 185 మి. క్లా. నూనె 180 0 0		
అముదము బా 1-కి	118 0 0	119 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మాణిగు 1-కి రు	45,50	
కాశపా నీలిపాయకట్టు ,,	50,55	
తెల్లము బా 1-కి	40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము

పట్టరకం బా 1-కి	28 0 0	38 0 0
చదరం ,,	28 0 0	36 0 0
రవుండు ,,	32 0 0	50 0 0

6. లోహములు

వండి 100 కులం కు	71 0 0	75 8 0
బంగారము, కులము 1-కి	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి		18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	282 0 0	285 0 0
అస్కాచక్రైర 226 పా గలవి	33 8 0	33 12 0

7. దూది

బోండావెట్టు బాగు 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూ-2 ,,	215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి 10 1/2 కి. బా 1-కి	7 0 0	
మధుర 12 1/2 కి. బా 1-కి	4 12 0	
పుట్లూరు యెనుగ 8 1/2 కి. బా 1-కి	7 4 0	
నూళయేనుగ 20	9 8 0	
విద్యార్థి నెం 24 1/2	9 12 0	
14 1/2 కి. లోక పట్టి	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాకె	9 4 0	
నెం 22 ,,	9 12 0	
నెం 12 1/2 బెన్ని సరకు	8 0 0	
నెం 14 1/2 ,,	8 4 0	
నెం 12 1/2 అరెన్సు	7 2 0	
నెం 12 1/2 కొయిలపట్టి	7 8 0	
నెం 22 1/2 రంగు	9 4 0	
నెం 14 1/2 రాధాపట్టి	7 2 0	

రూ 100 లు మాత్రము

ఏ నడుమనూ నేను కట్టవలసిన ప్రీమియము. ఈ కొత్త రూ 100 గాకేటిడ్ ఆప్షన్ పాలిసి ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే కొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినది. మిగతా లాభకరమైన పద్ధతులు గలవు. దీనినిగతించి తరువాత మీరు నిర్ధారణచేసుకొనవచ్చును. పూర్తివివరములకు ఈదిగున విలాసమునకు వ్రాయవలెను. (18)

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 237, MADRAS.

భారతదేశపు రైతులు-

వ్యవసాయము

(లండను ప్రెస్సు)

భారతదేశములో వ్యవసాయాభివృద్ధినిగూర్చియు, రైతుల కష్టములగూర్చియు బ్రిటిషు భారత విశేషములు వ్రాయుచుండ, ప్రెస్సు పత్రికలో ప్రచురించు చుంటిమి. భారతదేశవ్యవసాయ విషయములందు ముఖ్యముగ బెంగాలులో నిధియైన సయ్యదు ఎర్షను ఆలీగారు వ్రాయుచు భారతదేశమునందు రాజకీయము గ నేమైన నభివృద్ధి చేయుటకు ముందు ఆర్థిక పరిస్థితులు బాగు పడవలెననియు, రైతులకు రాజకీయ విషయముల బోధింపవలయు ననియు చెల్లిరి. స్వరాజ్యపక్ష ఫర్ములు చాలమందియు, నీ దేశములో వారి మిత్రులుగూడ నీ విషయమున అడ్డు రావచ్చును. కాని భారత పరిస్థితులు బాగా చెలిసిన వారును, భారతీయ పరము జేయుట యనగా వ్యవసాయదారుల కష్టములకు వ్యతిరేకమున నమ్మువారును యాయంతయును బలపరచుచున్నాడు. భారత సామ్రాజ్యమునందు వ్యవసాయదారు లధిక సంఖ్యా కులు గలరు. వారలకు సాధారణముగ చదువురాదు. ఆ గ్రామములలో మాత్రము తమకు గావలసిన పనులను చక్క బెట్టుకొన గల్గినను పెద్దపెద్ద విషయములగూర్చి వారికెట్టి యభిప్రాయములు నుండవు. అందుచేత ప్రజా నాయకు లగువారు వారిని తప్పుదారిని బెల్లవచ్చును. రాజకీయముగ సంచరించుచు అందే మనస్సు లేనవైన వారివలన వీరికి భయముండవచ్చును. సామాన్యముగ సిద్ధాంతమునందు మాత్రము అవ్వ యిచ్చిన వాడు బాధ పెట్టినను, భూమియజమానిగాని అతనిపక్షమున నెవరుగాని బాధ పెట్టినను న్యాయశాస్త్రమునందు వారణాధారము గలరు. వారికి వోటిచ్చునధికారముండుటవలన కావనసభలలో తమ ప్రతినిధుల ద్వారా తమకున్న కష్టములనుండి రక్షించు హక్కుగల్గియుండవలయును. కాని ఆచరణయందుమాత్రము భాగ్యము నందును వర్ణమునందును తమకున్న యెక్కువగ నుండినవారినుండి రక్షించుకోజాలకున్నాడు. బ్రాహ్మణుడు లంచములుబట్టి గ్రామములలో నుండునట్టి హిందువులకు భంగకరముగ తనతెలివీ లేటల నుపయోగించును. దుష్టుడగు భూస్వామి న్యాయమున కెట్టిభంగము లేకుండనే తన అధికవ్యయములన్నిటికిని డబ్బు సరిపోవునటుల రూపాయకణాలు యెక్కువకీస్తు విధించును. కొన్ని భాగములందు ముఖ్యముగ సం|| రాష్ట్రములందు భూమి అమరకము చాల క్లిష్టపీఠిలో నున్నది. భారతదేశములో నితరభాగములందుకన్న పంజాబులోను బొంబాయి రాజధానిలోను కొన్ని భాగములలో రైతులకీ చాలత్వ ప్రికరముగనున్నది. అచటి సహకారోద్యమము ప్రబలియుండుటయు, రైతులే యజమానుల యుండు కారణము. పంజాబులో లాండు అలియనేషను ఒక్కుండుటవలన రైతులు డబ్బు పెట్టుబడిదారులకు ఆర్థికముగ బానిసలు గానుండ అడ్డుకేర్పడెను. కొన్నివిధముల బెంగాలీ రైతులకే అన్ని విషయములందును కష్టములుగలవు. ప్రాశాసక గంగూలీ జేప్పినటుల సబ్ డివిజనులకు రైతులపై భూమిముక్కులు ముక్కుల గుట వలన భూమి సాగు జేయువారికి ఆర్థికముగ లాభకరముగ నుండుటకు తగిన భూమియే లేకపోయెను. కారణవాలీసు ప్రభువు ప్రవేశ బెట్టిన పర్మిటెంట్లు సెటిల్మెంట్లవలన భూస్వాములు భాగ్యవంతులైరి. వారు బడ్జెటు కేమి చెల్లింపవలయునో యింతని నిర్ణయించెను. కాని రైతులకు మాత్ర మేవో కొన్నిలాభములు గల్గుటకు నేర్పరచెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు ల్యాండు రెవిన్యూ యెక్కువ జేసికొను నధికారము లేకుండ జేసెను.

భారత దేశమునందు రైతులు చరిత్రలుగ నుండుటకు కారణము అనాదినుండియు వచ్చుచుండిన సాంఘికాచారములే యని యొకవాదము గలదు. ఇందు కొంతసత్యము గలదు. మతాచారములు కొన్నిటివలన కార్మికులు ఒకవృత్తిమండి మరిమొక వృత్తికి మారుట కాలంకములుండి భూమిసాగుకు కొన్నిమార్గములుండ వానిని నిషేధింపవలసి వచ్చెను. భారతీయులకు ఆవుపై భక్తినిలన ఆర్థికముగ హోర దుష్ఫలితములు గల్గెను. భారత వ్యవసాయ సంఘము బెంగళూరులో సమావేశమైనపుడు పశువులు అనవసరముగ నెక్కువ 250 లక్షలుండుటవలన 1170 లక్షలపానులు ల్యాండురెవిన్యూకు నాలుగులక్షల ఆర్థికముగ నష్టము గల్గుచుండెనని చెలుపబడెను. హిందువులు జంతువుల నెట్లు న్న వాని నెట్లు చంపుట వలన యెక్కువ నష్టమును కార్మికులను గల్గుచున్నది. అయితే వ్యవసాయమునకు చట్టమును తొలగించుకొనుటకు యింకను సులభమార్గములు గలవు. ఒకటి రైతులు యెక్కువ అప్పులపాలగుట కే|| శీ|| సి||

ఆర్, వాసుగారుగాని, గాంధీగారేగాని బెంగాలులోను మధ్య రాష్ట్రములందును రైతుల కిచ్చు బుణముల మీద నూటికి 65-70 వడ్డీని పుచ్చుకొనుటహోరమని లాయర్లకును కోమట్లకును తెలియ, జెప్పజాలకపోయిరి. మరియొకటి ఆస్తిని భాగములు భాగములు జేయుట ఇది బెంగాలులో వివరీతముగ నున్నది. రైతులకు కొంచెమెక్కువ భద్రము గలుగజేసికొని ప్రదేశములందు కిస్తును కొంతకాలమువరకు నిర్ణయించినయెడల రైతులకు కవులు కిచ్చి సాగుజేయుచుకొనువారి భూములు బాగుపడుటకు ప్రోత్సహముండెను. గ్రామజీవితమునకు అనవసరములకు తగినటుల ప్రైవేరీ విద్యను నేర్పినయెడల రైతులే గ్రామములందు ఆరోగ్యసమస్యలకు పరిష్కరించుకొనుచు సహకారభావముగ్గి యెరువు తక్కువ జేసి, పంటయెక్కువ జేసికొనుండ భూమిని పండించుకొను మార్గములను చెలుసుకొనగలరు. పూనావిద్యాలయమునందును రాష్ట్రీయ వ్యవసాయ శాఖలును జేయుచున్న పని ఫలవంతమగుచున్నది. కాని యింకను యెక్కువగ మాదిరికి మంచి వ్యవసాయభూములను సాగుజేసి జాపవలయును.

భారత ఆర్థికపరిస్థితుల అభివృద్ధి నాలస్యము జేయునట్టిగాని ఆలంక పరమనట్టిగాని కారణములనుగూర్చి విచారించుటకొక రాయలుకవిషములు నియమించుట యవసరమని మాకు వ్రాసినవారు చాలమందిచెల్లిరి. ఈమధ్యనే భారతమంత్రి ప్రకటనమునందు భారతదేశములో వ్యవసాయము పంట నెక్కువజేయు విషయమును జెప్పియుండెను. కాని విచారణజరుపునటుల స్పష్టముగ నెట్టివాదానమును జేసియుండలేదు. రాయలుకవిషముల నియమించి క్లిష్టసమస్యలను ప్రభుత్వమువారు బుట్టదాఖలుజేసివరకు సిద్ధాంతము ఆయన అట్లుజేయుటకు కారణమును చెల్పుచున్నది. కాని రాయలు కవిషముల భారతదేశమునకు చాలమేలుజేసెను. ఇరిగేషను కవిషములనే పంజాబు సింధు వ్యవసాయ మనర్భు శ్రమ గ సాగుచున్నది. ఒక్క సంఘము విచారించుటకు భారతదేశపరిస్థితులు భిన్నముగ నుండునని జెప్పబడుచున్నది. కాని అందులకు సభ కవిషములను నియమించవచ్చును. వ్యవసాయము, భూమిసాగుకు సంబంధించిన సమస్య లిప్పుడు భారత రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల విచారణలో నున్నవి. మధ్యరాష్ట్రములందు అట్టికవిషము సలహాను అనుసరించుటకు రాజకీయముగ నడ్డుండునటుల గాన్పించుచున్నది. కాని యిందు కని బ్రిటిషు భారత ప్రభుత్వమును భారతదేశములో 32 కోట్ల మంది జేనుమునకు సంబంధించిన విషయమును గూర్చి ఆలంప రాదు. కొన్నిపనులను జేయక పాపము జేసినందులకు భారతదేశములోని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము విముక్తిగాంచజాలదు. ఇప్పుడు అవకాశమువచ్చినపుడు భారత ప్రభుత్వము ప్రజలకు మంచి మిత్రమనియు, ప్రభుత్వము రైతులపక్షమున నభివృద్ధిపనులజేయమొదటిడ అడ్డువచ్చు భారత విమర్శకులకు మంచిమిత్రమనియు నిర్ధరించుట కవకాశమును జూరబెడిచి నయెడల మరియొక పాపమును జేసినట్లగును. భారతదేశములో గ్రామములందు కష్టములకు కారణమేమియో కనుగొని తగిన సంస్కరణములుజేయుటకు ప్రజాభిప్రాయమును పర్యవేక్షించుచున్నయెడల కవిషములబెట్టినదాని కన్న యెక్కువఖర్చుగను. మూడవసోషియల్స్ భారతదేశములో కష్టములచెచ్చిపెట్టుటకు క్రొత్త ప్రయత్నములు జేయునటుల నూచనలగాన్పించుచున్నవి. చైనాలో తాత్కాలికముగ గల్గిన జయమువలన కన్యత్వేటిపు ఇండియాలోగూడ రైతుల యసంతృప్తిని సామ్రాజ్యవిరోధులు సామ్రాజ్యమునకు భంగకరముగనుండునటుల పనిజేయవచ్చును.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు దసరా తగ్గింపు ధరలు

సుప్రసిద్ధ భాషా పరిశోధకులగు శ్రీయుత తేకుమళ్ల రాజగోపాలరావు పంతులుగారిచే|| బ్రకటింపబడు సౌత్ ఇండియన్ రీసర్చ్ అను సాంగ్రహపత్రికయొక్క వెనుకటి సంపుటములు సెప్టెంబరునెల ఆఖరువఱకు మాత్రము ఆంధ్రదేశములోని గ్రంథాలయములకు తప్పకవలెకు ఈయబడునట్లు, అమూల్యమైన పరిశోధనావిషయములు కల యీ పత్రిక పాఠ ప్రతులు చిక్కుట దుర్లభము. మొదటి సంపుటమునకు రెండు పంచీకులు రెండవ సంపుటమునకు మూడవ సంపుటమునకు నాలుగవ సంపుటమునకు అయిదు పంచీకులు, ఆయిదవ సంపుటమునకు ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు రు 5-0-0 అయిదురూపాయలకే ఈయవలెను వీని అసలు ధర రు 22-0-0 పోస్టేజీ కొనువారిది. వలయువారు పైపత్రిక మేనేజరుగారికి వేపేరి, చెన్న పురి, అని వ్రాయవలెను.

పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డు

పన్ను యింకను ఎక్కువ కట్టుకొనవలసినదని

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 4:— క్రొత్తకోట్ల వేయటకు గాని, చెరువులు నూతులు త్రవ్వించుటకుగాని, యితరసహాయము లేనిదే యీ బోర్డునుండి ఖర్చు పరచి చేయించుటకు వీలులేదని చుద్దాపురం తాలూకాబోర్డువారు పరిస్థితులన్నిటిని తెలియబర పెచు సహాయము చేయవలసినదని గవర్నరువారిని కోరగా, తాలూకాబోర్డువారు రూ 5,000 లు యిచ్చుకున్నట్లుయితే జిల్లా బోర్డువారు రూ 5,000 లును గవర్నరు మెంటువారు రూ 10,000 లును యిచ్చెదమని గవర్నరు మెంటువారు వ్రాసిరి. తాలూకా బోర్డునకు యిదివరకున్న పన్నుకంటే రూ 1-కి పైసన్నర లోక తో సెస్సు కట్టుకొనుటకు అధికారము యిచ్చినారు. ఈ అధిక పన్ను వేసినయెడల మొత్తము రూ 6,000 లు ఆదాయము వృద్ధిగాగలదు. ఇందువిషయమై తాలూకాప్రజల అభిప్రాయ మును గోరుచు యీనెల 21 కేదీ లోపున తెలియజేయవలసిన దని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు ఒక సర్క్యులరును పంపించెను.

పన్ను కట్టుకొనుట కష్టముగా నున్నదని ప్రభుత్వసహాయమును బోర్డువారు కోరియుండగా అధికపన్ను కట్టుకొనవలసినదని చెప్పట సరికాదు. మరియు, పెద్దాపురము తాలూకా మొరకతాలూకా భాగ్యవంతమైనదికాదు. ప్రజలు విశేషముగ బీదస్థితియందున్నారు. ఈ అధికపన్ను వేయటవలన బీదలకు చాల భారముగా నుండును. ప్రజాసౌకర్యములు, అవసరములు పూరి చేయవలసినవి చాల గలవు. ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తర మునుబట్టిచూడ, వారు రూ 10,000 లు కేటాయింపుచేయించదలచి యున్నారు. అట్టి సందర్భములో బోర్డువారిని క్రొత్త పన్ను వేసికొనుట అనుచితము. పన్ను కట్టుకొనగలిగినంత వరకు ఇదివరకే బోర్డువారు కట్టియున్నారు. సౌకర్యాభివృద్ధికి యితరసహాయమును కోరియుండిరి. గవర్నరు మెంటువారు రూ. 10,000 లును బోర్డువారు రూ 5,000 లును యిచ్చగల స్థితి యందున్నట్లు గవర్నరు మెంటు ఆర్డరువలన కన్పించుచున్నది. ఈ రూ 15,000 లు తాలూకాబోర్డున కిచ్చినయెడల ప్రజలకు భారము కలుగజేయకుండ సంతోష పట్టినవారగుదురు. ఈవిషయమును ప్రభుత్వమువారును బోర్డువారును ప్రజలును ఆలోచించెదరు గాక !

మిలిటరీ పెన్షనర్లు

ప్రభుత్వపు ప్రత్యుత్తరము

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 4:— పదిరూపాయలకు తక్కువ కాని పెన్షనును పుచ్చుకొనుచుండేటటు వంటిన్ని సివిల్ డిపార్టుమెంట్లో పనిచేయుచున్నటువంటిన్ని గోదావరిజిల్లాలోని మిలిటరీ పెన్షనర్లు నిత్యజీవనము జరుపుకొనుటకు తమ కష్టములను తెలియబరచు కొనుచు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి మహజర్లు పెట్టుకొనిరి. ఇప్పుడున్న మార్కెటు హెచ్చు ధరల సనుసరించి కుటుంబ పెన్షనర్లకు చేసిన రీతిగా రూ 2-12-0 నుండి రూ 8-0-0 లకు తమ పెన్షనుజీతమును హెచ్చు చేయించవలె ననియు, సివిల్ డిపార్టుమెంట్లోని తమ సర్వీసు మిలిటరీ సర్వీసుతో ఏమి సంబంధము లేనప్పుడు సివిల్ డిపార్టు మెంట్లో పనిచేయుచున్నవారికి బియ్యపు సొమ్ము (రైస్ మనీ) మంజూరు చేయించ వలసినదనియు, 1-11-1921 నుండి 30-10-24 వరకు 3 సంవత్సరములకు చేసినట్లుగా సివిల్ డిపార్టుమెంట్లో పనిచేయువారలకు నెల 1 కి రూ 2 ల చొ॥ హెచ్చుజీతమును మంజూరు చేయించవలసినదనియు, ముఖ్యముగా నీ కోరికలను సదరు మహజర్లలో కోరిరి. ఈ కోరికలకు ఆకాశంగ కరమైన ప్రత్యుత్తరమును బడసిరి.

ఇప్పుడున్న మార్కెట్టు ధరలనుబట్టి పిటిషన్ దాగ్గ పెన్షనర్లు హెచ్చుచేయ గల్గుటకు ఏరూలును లేదు. హెచ్చుధరల మూలమున కల్గిన జీవన కష్టమును ఉపశమింపజేయుటకు ఆర్మీ ఇన్స్పెక్టర్స్ ను (ఇండియా) లో 1922 సం॥ ఫు సె 245 రు 1924 సం॥ ఫు సె 44 రు ప్రకారము పెన్షన లో కొంత కాలము వరకు హెచ్చు (టెంపరరీ ఇన్క్రిజ్) చేయబడెను. పదరు రూలును ప్రకారము ఏ పెన్షనర్లయితే ఉన్నారో వారికి పెన్షనభివృద్ధి చేయబడెను.

రెండవ కోరికకు ప్రత్యుత్తరముగా నిట్లు చెప్పబడెను. ఇండియా, ఆర్మీ రెగ్యులేషన్లు, మొదటి సంపుటము(1915ముద్రితము) 6 వ అనుక్రమణికలోని (డి) క్లాజుకు రెండవ జ్ఞాపిక (నోటు) ప్రకారము, సివిల్ డిపార్టుమెంతునందు మరల ప్రవేశించిన పెన్షనరుకు రైస్ మనీ (బియ్యపు సొమ్ము) యివ్వబడెను.

మూడవ కోరికకు యీ క్రింది సమాధాన మివ్వబడెను. ఆర్మీ ఇన్స్పెక్టర్స్ ను (ఇండియా) 1924 సం॥ ఫు సె 1232 రు ప్రకారము ఏ వరి పెన్షనర్ల యితే నెల 1 కి రూ 10 లు మించకుండ నుండునో అట్టి సివిల్ డిపార్టు మెంట్లో పనిచేయు పెన్షనర్లకు టెంపరరీగా జీతము అదనము చేయబడుటకు వీలున్నది. ఇట్టి అర్హత గల్గిన పెన్షనర్లకు హెచ్చుజీతము చేయుటలో తగు చర్య తీసికొనబడెనని మద్రాస్ జిల్లా మిలిటరీ అకౌంట్ల కంట్రోలర్ తెలియజేయుచున్నాడు.

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

కాకినాడ, గాంధీనగరములో, రెండవవార్డు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థియగు శ్రీ శ్రీధరం చినవెంకటనారాయణగారికి వోట్ల నివ్వవలసినదని ప్రచారము చేయుటకు 8 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు రెండవవార్డు వోట్ల సభ జరుపబడెను. శ్రీయుత లక్ష్మారాజు నుబ్బారావుగా రధ్యక్షులుగ నుండిరి. శ్రీయుత బులుసు సాంబయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. సభ్యులందరకు కాంగ్రెస్ ను ఏల బలపర్చవలయునో నచ్చజెప్పి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థికి సమ వోటును యివ్వవలసియున్నదో, కాంగ్రెస్ సంబంధములేని వారికిని కాంగ్రెస్లోనుండి విడిపోయినవారికిని తమవోటును యివ్వవలసియున్నదో బాగా ఆలోచించవలసినదని హెచ్చరించిరి.

కమ్మమహాజనసంఘము - విద్యార్థి వేతనములు

కమ్మమహాజన సంఘమువారు ప్రతిసంవత్సరము సంఘ మందుండు బీదబాలకులకు వేతనము లిచ్చు ఆచారముకలదు. గత వత్సరము విద్యార్థులను దరఖాస్తులను పెట్టుకొనవలసినదని ప్రకటించి దరఖాస్తులన్నియు కార్యాలయమునకు చేరిన రెండుమాసములకు గాబోలు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు సమావేశమై ఆక్రిందటి సంవత్సరము విద్యార్థి వేతనములకు ఖర్చుపెట్టవలసిన మొత్తముకంటే సుమారు రెట్టింపు ఖర్చుపెట్టబడి యుండెనను సేపముచే విద్యార్థి వేతనము లాసంవత్సరమునకు నాచుదలచేరిరి. ఈ సంవత్సరము మామూలుప్రకారము బీదవిద్యార్థులను దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలసినదిగా కోరియుండిరి. సంఘమువారి ప్రకటన ననుసరించి సహాయపక్షింపు విద్యార్థులు తమ దరఖాస్తులను బంపుకొనియుండిరి. జూలై అగష్టుమాసములు గడచినవి. విద్యార్థుల దరఖాస్తులను బరిశీలించి వేతనములొసంగుటకు కార్యనిర్వాహకసభ సమావేశమయిటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు లోచదు. బీదవిద్యార్థుల యిక్కట్లు సాంఘికమహాళాయులకు తెలియనివికావు. పరిష్కారఫలితములకు వేచియుండు విద్యార్థులందరిలో సహాయపక్షింపు విద్యార్థులు గంపెదాతతో పనిచేయున్నారు. సంఘాభ్యుదయమునకు బాటు పడుచున్న రెడ్డి, వెల్లాల వైశ్యసంఘములు తమసంఘములందు బీదబాలకులకు విద్యార్థి వేతనము లిచ్చియుండ మనసంఘమువారు ఈవిషయమున ఆశ్చర్యపోయింతుట పాడిగాదు. సంఘాభివృద్ధికి విద్యార్థులు పట్టుకొమ్మలు. ఎచ్చటచూచినను సాంఘిక విషయమున కొంత అలజడికన్నదుచున్నది. లోకలో బోర్డు యందుండు శ్రద్ధ, పట్టుదలలు సంఘమును విద్యావంతముగ చేయుటయందు కనబడవు. సాంఘిక మహాళాయులు తమకాలమును ద్రవ్యమును సంఘాభివృద్ధికి వ్యయపజుచుట చాల అవసరము. తదితరసంఘములతో బాటు మనసంఘముగూడ విద్యావంతులగుచు ఉన్నతపదవులు, గౌరవపదవులు తమంతట తాపేచేకొరగలవు. కాన నాయకులు తమమనస్సులను లోకలో బోర్డులనుండి కొంతవఱకు మఱియై ఆయాపట్టణములలో సంఘాభ్యుదయమునకు నెలకొల్పబడిన సంస్థలకు ద్రవ్యమును సమకూర్చి సాంఘిక సేవచేయ వినయ పూర్వకముగ వేడుచున్నాను. త్వరలో కమ్మ మహాజనసంఘ కార్య నిర్వాహక సభను సమకూర్చి విద్యావంతులైన సామూహిని బీదవిద్యార్థుల యిక్కట్లను బాప అధ్యక్షుని, ఉపాధ్యక్షులను కార్యదర్శిని, తదితర కార్యనిర్వాహక సభ్యులను ప్రార్థించుచున్నాను.

బందరు
జంపాల సాంబయ్య

భీమవరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ కావితోఖరి)

వాతావరణము

సెప్టెంబరు, 2:— గడచిన లక్ష్మీవారమునందు షోణీ పాతముగా వర్షముకురియుటచే ఎర్రకాలున వరము తిరిగి వచ్చి చేలను ముంచివేసినది. గణపవరమునుంచి ఏనైపు చూచినను ఒకపెద్దసముద్రమువలె నున్నది. ఇక ఉప్పుపేరును జేరిన భూములసంగతి చెప్పనే యవసరములేదు. ఇదివరలో మునిగి నప్పుడు తిరిగి ఉడ్డుటకు వీలగునేమో యని యాశయుండెను. ఇప్పుడు డట్టిదేమియునులేదు.

యూనియనుబోర్డు

నూతనబోర్డు వచ్చినప్పటినుండియు రోడ్లు బాగుచేయించుచున్నారు. చెరువులకు నీళ్లను పెట్టుచున్నారు. ఈశ్రద్ధ తుది వరకునున్నచో గ్రామమునకు ఎక్కుడు సౌఖ్యముచేకూరునని నమ్ముకము.

ఇక్కడ పోలీసు సబ్ డివిజన్ పేర్ల గానున్న జనార్దన రావు పంతులుగారికి ఇక్కడనుండి తణుకునకు బదిలీ అయినందున కామనారాయణగారిని ఇక్కడకు మార్చిరి.

రాకపోకలు

అసిస్టెంటు సెటిలుమెంటు ఆఫీసరుగారు నూతనముగా ఇక్కడ చార్జీ పుచ్చుకొని ఈతాలూకాలు చూచుటకై ఇక్కడకు వచ్చియున్నారు.

శ్రీయుత చిల్లరిగె శ్రీనివాసరావు పంతులుగారు మాను మంతరాయనిధి వనూలునిమిత్తమై ఇదటకు యజ్ఞచేయున్నారు. గ్రామములో సుమారు రు 500 వరకును పందాలు వేయబడినవి. రు 100 వనూలు అయినవి, చుట్టప్రక్కల గ్రామములు చూచుటకు ఇప్పుడు దడనుకావని తిరిగి జననరసెలలో వచ్చుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

కమలామణి లేఖలు

వెల 6 అణాలు- డజను 3 రూపాయలు

గ్రంథకర్త:— బి. ఎ. బి. ఎల్, హైకోర్టు జేకీలు
రెంటాల, వెంకట సుబ్బారావు సుంతులు గారు

ఉద్యోగకారణమున విదేశగతుడైన భర్తకు కమలామణి వ్రాసిన యీ లేఖలు వట్టివలపు జాబులుగాక ప్రేమమృతము తోడ నిండి లోకాచార వ్యవహారముల విచిత్ర వర్ణనము కలిగియుండుటచే స్త్రీపురుషులకెల్ల పరసీయములు. ఆన 1902 నల్ల జూను మాసములోనివి యాంగ్లేయ భాషలో ప్రచురింపబడు (Kamala's Letters to Her Husband) ప్రపంచ మెల్లడల వ్యాపించియున్నవి. చక్రవర్తి మొదలుగ లక్షలకొలది జనులు జదివి శ్లాఘించియున్నారు. శ్రీ ఖరూపకమయ్యను చదువు కట్టకధగాగన్నట్టి తుట్టుకు దకు కమలామణికి సంప్రాప్తమున దుర్గతి అత్యంతివ్యసన కరముగా నుండును. విశేషప్రతులు లేవు.

వికోరియా డిపో, మైలాపూరు, మదరాసు

శ్రీ వెంకటాచలపతి స్వామివారి

పటము (పెద్దతిరుపతి)

శ్రీలలుమేలు మంగతాయార్లు, (పద్మావతి అమ్మవారు) చిరతానూరు, శ్రీరాములు, శ్రీగోవిందరాజస్వామి, భద్రాచల షేత్రపటములు, శివ షేత్రపటములు.

శ్రీ చందనముకొయ్యలో విగ్రహములు బొమ్మలు, తెల్ల, నల్లకొయ్యబొమ్మలు చందనపు (సాన) రాళ్లు, తులసిపూసల హారములు, తామ్రవిగ్రహములు, కంచుకూజాలు, పగైరాలు నూల్లకు కావలసిన కిల్లా, రాజధాని హిందూదేశము, ఖండములు, ప్రపంచమాపులు, జంతువులు పగైరాలపటములు వి.పి. మూలముగా పంపబడును.

యం. యస్. చారి అందు కంపెనీ,
బుక్కెల్లర్లు, కమిషన్ షిప్పింగు, తిరుపతి.

చుండుకునూనె సీసా 1-కి 0-6-0

ఈ నూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిలగోతుడుపుండు మొదలగునవి మానును. దీనివలన చెండ్రుకలకుహాని గలుగక చక్కగ తెరుగ గవు.

అమ్మతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పత్రిక

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మద్రాసు పెన్సెల్స్

ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.

మద్రాసు పెన్సెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.

వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సహ మొనగడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు:

1964

వి. పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్స్, మద్రాసు.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనములను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానాలు పర్యావరణములై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విషయము దేశచరిత్ర విశేషము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారి ధారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో సీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయం దు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడు చున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువంతు నను బ్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు వది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతక మునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును) 0-5-0
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాధుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడి నవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారువ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. 2-5-0
- 3 గాంధీమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-5-0
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయనం వెంకట శివుడుగారు 0-5-0
- 5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవసాపకుడు.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు }
నిండుక్యాలికోవైండు ఛెదర్ వైటు కాగితములు }

ధర రు 2 8
పోస్టు ఖర్చులుప్రత్యేకము.

శపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

స్టీలు నెట్ వెటి

2263

ఇది 1862 సం॥ రము వందు కనిపెట్టబడి, 'యొకను డీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది. ప్రపంచమునందు వీడియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు. యిప్పుడే గవర్నమెంటు కలెక్టరాక్టరు గారైన రామన్ మిసన్ గారి పద్దతుండి ఒక యోగ్యతాపత్రిక వచ్చినది. "నాగడమునందు గజ్జయుండి, తినివేయుచుండెను. తక్షణమే మీ జ్వేషధమును వాడితిని. గజ్జ పోయినది. మొండి గాయండిన స్థలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి."

బాడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0.

టోకు ధరలకు ఈదినప టెలాసమునకు వ్రాయుడు.

Collingwood & Co, Mount Road, Madras.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు

అపూర్వగ్రంథము

ఆంగ్లమున విరివిజేతకు డను తెరెన్ను మెక్స్ లీగారు రచించిరి.

గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణశోడూరు జాతీయ పాఠశాలోపాధ్యాయులగు ఓగేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీ కృతము.

భావగర్భితము. శ్రేష్ఠమధురము ప్రతి ఆంగ్లమును చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రితము త్వరపడు. వెల రు 1-0-0

మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును.

వలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా కాలెగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శికిగాని వ్రాయవలయును.

ధర స ర స ము జర్నల్ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

ఓవల్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్ లెన్సు	2 8 0
పెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రెపుల్ లైట్	3 0 0
,, పెంట్రల్ బిగ్గలెన్సు	3 8 0
చేతిలాంచరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాటి 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0

1808

ప్యాకింగు, పోస్టేజి ప్రత్యేకము

లక్ష్మీ వర్తకశాల

తపాలు పెట్టె నెం. 85. మద్రాసు